

Zdravstveno veleučilište
Zagreb

OBRAZOVANJE I ISTRAŽIVANJE ZA KVALITETNU ZDRAVSTVENU PRAKSU

17. KONFERENCIJA MEDICINSKIH
SESTARA I TEHNIČARA

3. KONFERENCIJA
ZDRAVSTVENIH PROFESIJA

<http://konferencija2018.zvu.hr>

22.-23. ožujak 2018.

Grand Hotel 4 opatijska cvijeta

POD POKROVITELJSTVOM

Ured
predsjednice

Ministarstvo
zdravstva

Grad
Zagreb

Ministarstvo znanosti
i obrazovanja

Hrvatska komora
medicinskih sestara

Zdravstveno veleučilište Zagreb

Knjiga sažetaka radova

17. konferencija medicinskih sestara i tehničara i 3. konferencija zdravstvenih profesija

**Obrazovanje i istraživanje za kvalitetnu
zdravstvenu praksu**

Izdavač

ZDRAVSTVENO VELEUČILIŠTE

Mlinarska cesta 38, 10000 Zagreb

<http://www.zvu.hr>

Za izdavača

Prof.dr.sc. Krešimir Rotim

Urednici

Dr.sc. Damir Lučanin, prof.v.š.

Dr.sc. Jadranka Pavić

Izv.prof.dr.sc. Jasna Bošnir

Dr.sc. Lana Feher Turković

Doc.dr.sc.Aleksandar Racz

Dr.sc. Ozren Rađenović, prof.v.š.

Prof.dr.sc. Goran Roić

Dr.sc. Snježana Schuster, prof.v.š

Dr.sc. Biserka Sedić, prof.v.š

Godina izdanja **2018.**

Copyright© 2018. Zdravstveno veleučilište Zagreb

Sva prava pridržana.

Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati ni prenositi ni u kakvom obliku niti ikakvim sredstvima, elektroničkim ili mehaničkim, fotokopiranjem, snimanjem ili umnažanjem u bilo kojem informatičkom sustavu za pohranjivanje i korištenje bez prethodne suglasnosti vlasnika prava.

ISBN 978-953-6239-64-1

Sadržaj

ISTRAŽIVANJE U ZDRAVSTVU I PRAKSA TEMELJENA NA DOKAZIMA	8
Utjecaj neurofizioterapijske intervencije na mobilnost i kvalitetu života oboljelih od multiple skleroze	8
Preporuka instrumenta za utvrđivanje mjere ishoda koju opisuje pacijent	9
Fizioterapijski protokol kod odraslih bolesnika nakon traumatske ozljede mozga	11
Usporedba dinamičke stabilnosti nogometaša i rukometaša	12
Utjecaj higijenskih navika dijabetičara na pojavu komplikacija dijabetesa	13
Kulturološki osjetljiva intenzivna skrb	14
Sestrinska dokumentacija prediktor je kvalitete zdravstvene njege	15
Fizioterapija u skrbi osobe s demencijom	16
Trening izokinetike nakon ugrađene totalne endoproteze koljena (prikaz slučaja)	17
Odnos tjelesne aktivnosti i zdravlja umirovljenika na području grada Ogulina	18
Postoperativna zdravstvena njega nakon tonzilektomije kod odraslih – nepoznato o poznatome	19
Joga u sustavu zdravstva	20
Značenje programa četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege sa sestrinskom dokumentacijom i kategorijskim postupnikom u domu za starije osobe	21
Evaluacija upućenosti pacijenata o operativnom zahvatu na lumbalnoj kralježnici	22
Informiranost populacije s postojećim faktorima rizika o moždanome udaru i njegovim posljedicama	23
Istraživanje u zdravstvu – učestalost refrakcijskih anomalija učenika 3. razreda	24
Pelvično-perinealna disfunkcija – pregled istraživanja i fizioterapijski pristup	25
Usporedba učinkovitosti terapije udarnim valom u odnosu na terapijski ultrazvuk kod tendinopatije Ahilove tetive u sportaša	26
Translacijski istraživački programi: izvrsnost u profesionalnom razvoju	27
Odrednice implementacije znanstveno utemeljenih dokaza u sestinstvu	28
Prikaz primjene terapijskih vježbi ekscentrične kontrakcije u liječenju tendinopatija	29
Tjelesna aktivnost, indeks tjelesne mase i neki čimbenici vanjskog okoliša	30
Stavovi građana o muškarcima unutar sestrinske profesije	31
Adherencija kroničnih bolesnika prema propisanoj medikaciji	32
Zdravstvena njega zasnovana na dokazima – mogućnosti, dobrobiti, zapreke	33
Digitalna radiografija u bioarheologiji – tehnička podrška	34
Profesionalne ozljede violinista i fizioterapija	35
UČINKOVITI NAČINI ŠIRENJA NOVIH ISTRAŽIVAČKIH SPOZNAJA U 21. STOLJEĆU	36

Dokazi o razini tjelesne aktivnosti i povezanosti s kvalitetom života na ispitanicima u Hrvatskoj	36
Utjecaj novih tehnologija na vidljivost, dohvatljivost i citiranost znanstvenih radova.....	37
KARIJERA I OBRAZOVANJE ZDRAVSTVENIH PROFESIONALACA	38
Poboljšanje statusa radne terapije u Hrvatskoj – Što misle studenti radne terapije?	38
Izborni kolegiji na preddiplomskom studiju sestrinstva u Republici Hrvatskoj	39
Upravljanje karijerom u sestrinstvu – izazovi današnjice	40
Stavovi mladih osoba o medicinskim sestrama.....	41
Psihološki profili medicinskih sestara	42
Filozofija i učenje – pogled u obzorje srca Blaisea Pascala.....	43
Jesu li duh i duša nadređeni tijelu ili za svoje znanje dugujemo zahvalnost tijelu i njegovim sposobnostima učenja?	44
Primjena obrazovnih ishoda interpersonalne komunikacije u hitnoj medicini: u krizi od izvora do recipijenta	46
Standard zanimanja fizioterapeut/fizioterapeutkinja.....	47
MODELI OBRAZOVANJA ZDRAVSTVENIH PROFESIONALACA	48
Volontiranje u okviru sustava visokog obrazovanja: prilika za nove kompetencije	48
Holistički pristup – implementacija u sestrinsko obrazovanje i praksu	49
Problemsko učenje – imperativ u edukaciji zdravstvenih djelatnika	50
Iskustveno učenje u visokoškolskom obrazovanju	51
Timska suradnja zdravstvenih profesionalaca.....	52
SUVREMENE TEHNOLOGIJE I MOGUĆNOSTI UČINKOVITOG OBRAZOVANJA	53
Utjecaj medija i medijskih sadržaja na studente sestrinstva	53
Nastavne metode u edukaciji zdravstvenih djelatnika	54
Implementacija mobilne informatičke tehnologije u nastavu prirodoslovne grupe predmeta	55
Primjena suvremene tehnologije u javnom zdravstvu.....	56
Auditory nerve response telemetry in cochlear implantation.....	57
Suvremene tehnologije i mogućnosti učinkovitog obrazovanja operacijskih medicinskih sestara/tehničara u neurokirurgiji	58
Mogućnosti primjene mHealth tehnologija u fizioterapiji	59
Psihološke dimenzije e-podučavanja u visokom obrazovanju u usporedbi s klasičnim	60
Uloga sanitarnog inženjera u provođenju edukacije unutar prehrambene industrije	61
ISTRAŽIVANJE I OBRAZOVANJE ZDRAVSTVENIH PROFESIONALACA I SIGURNOST PACIJENATA	62
Potreba edukacije primarne zdravstvene zaštite o razvojnom poremećaju zgloba kuka u novorođenčeta: evaluacija tečaja.....	62
Fizioterapija kao mogućnost izbora u liječenju primarnih i sekundarnih komplikacija dijabetesa.....	63

Utjecaj obrazovanja medicinskih sestara na kvalitetu zdravstvene njege	64
Analiza studentskog znanja o dobroj higijenskoj praksi	65
Prevenција padova u bolesnika s osteoporozom	66
Važnost sestrinskih istraživanja i njihove dobrobiti za pacijente	67
Krizni menadžment zdravstva	68
ETIČKI ASPEKTI ISTRAŽIVANJA U ZDRAVSTVU	69
„Worthless papers” – bezvrijedni znanstveni radovi koje čitaju samo autor, urednik i recenzent, a ne citira nikad nitko	69
Etički aspekti istraživanja u sestinstvu	71
SLOBODNA TEMA	72
Rana rehabilitacija starijih osoba nakon prijeloma kuka	72
Model ljudskih okupacija kao platforma za analizu istraživanja deficita pažnje / hiperaktivnog poremećaja	73
Istraživanje rizičnih ponašanja studenata – analiza osobnih listova preventivne zdravstvene zaštite	74
Ispitivanje znanja i stavova studentica grada Zagreba o raku dojke i samopregledu	75
Upravljanje pritužbama pacijenata – alat za poboljšanje kvalitete zdravstvene njege	76
Postupci fizioterapijske intervencije u klasičnom baletu	77
Provođenje Programa kontrole i osiguranja kvalitete električnih uređaja koji proizvode ionizirajuće zračenje – izazov za radiološke tehnologe	78
Značaj tjelesne aktivnosti u fibromialgiji	79
Povezanost funkcionalne neovisnosti i resocijalizacije oboljelih od moždanog udara	80
Fizioterapijska intervencija kod djece s gastroshizom	81
Fiziologija stresa i uloga mozga u prilagodbi na stres	82
Odgovornost medicinske sestre mentorice	83
Znanje i stavovi studenata o važnosti samopregleda testisa i karcinomu testisa	84
Motivacija medicinskih sestara i tehničara – kvalitetnija zdravstvena njega	85
Promjene u zdravlju razvedenih osoba	86
Rana fizioterapijska intervencija u sportu	87
Uloga referentnog laboratorija za mikotoksine u očuvanju zdravlja ljudi	88
Praćenje prisutnosti ftalata u dječjim igračkama s pomoću sustava RAPEX	89
Sigurnost kozmetičkih proizvoda	90
Optimiziranje pregleda za prikaz Mortonova neuroma na magnetskoj rezonanciji	91
Akrilamid kao potencijalni kontaminant hrane	92
Usvajanje znanja o potrebama i mogućnostima djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom provedbom edukativnih senzibilizacijskih radionica	93
Utjecaj tjelovježbe kod oboljelih od dijabetesa	94
Analiza udjela soli u pekarskim proizvodima – novi zahtjevi	95

Edukacija učenika osnovnih škola o komunikaciji s osobama s oštećenjem vida.....	96
Promocija radne terapije i njezina djelovanja kroz prikaz mobilnosti osoba s invaliditetom u odgojno-obrazovnim ustanovama	97
Fizioterapijski postupci kod patelarne tendinopatije.....	98
Preventivna fizioterapija iznad kurativne.....	99
Utjecaj tjelesne aktivnosti na koronarnu bolest srca	100
Artefakti magnetske rezonancije u pedijatrijskoj dobi.....	101
Osviještenost studentica Zdravstvenog veleučilišta o samopregledu dojke.....	102
Važnost volontiranja za osobni i profesionalni rast – volontiranje studenata Zdravstvenog veleučilišta u udruzi Smiješak za sve	103
Stavovi studenata nezdravstvenih studija o sestrijskoj profesiji	104
Razumijevanje pojmova iz fizike na temelju intuicije ili formalnih algoritama.....	105
Analiza teških metala u zelenoj salati sađenoj na otpadnom mulju.....	106
Prisutnost teških metala u kozmetičkim proizvodima.....	107
Postupci državnog ureda za reviziju u financijskoj reviziji zdravstvenih ustanova.....	108
Rehabilitacija košarkaša kod ozljede LCA-a (ligamentum cruciatum anterius).....	110
Značaj prenatalnih vježbi u trudnoći	111
Uloga fizioterapije u liječenju retencije urina	112
Primjena fizioterapije u veterini	113
Kratice u sestrijskoj praksi	114
Brain gym – metode učenja s pomoću pokreta i vježbi za mozak kod osoba s intelektualnim teškoćama	115
Interdisciplinarni pristup Duchenneovoj progresivnoj mišićnoj distrofiji s naglaskom na fizioterapijske intervencije	116
SPONZORIRANI SIMPOZIJI.....	117
Informatizacija palijativne skrbi na razini Primorsko-goranske županije.....	117
Sigurnost i samoliječenje pacijenta – što moramo znati o primjeni OTC proizvoda.....	118
PreMama duo – zdrava mama, zdrava beba.....	120
Bolesnik sa zatajivanjem srca u svakodnevnoj kliničkoj praksi	121
Robotika u neurorehabilitaciji - koncept primjene robotike u specijalnoj bolnici arithera	122

Poštovane/i,

konferencija, 17. po redu o temi „**Obrazovanje i istraživanje za kvalitetnu zdravstvenu praksu**“ plod je kontinuiteta rada Zdravstvenoga veleučilišta koje je više od pet desetljeća na čelu obrazovanja zdravstvenih djelatnika u Hrvatskoj. Bogatstvo Zdravstvenoga veleučilišta su djelatnici, studenti, te brojni suradnici koji zajedničkim naporima neprestance traže odgovore novim izazovima društvene stvarnosti. Time čine napredak i pomak u zdravstvenoj skrbi i zaštiti pojedinca, oplemenjuju sustav, čine ga iz dana u dan boljim, jer ga prilagođavaju suvremenoj mjeri čovjeka u potrebi. Istodobno, svojim stečenim znanjem i stručnošću nadograđuju postojeće, te otvaraju nove stranice za buduće naraštaje, a sve nas to kao akademsku zajednicu stavlja uz bok europskim učilišnim institucijama.

Oko 600 djelatnika koji sudjeluju u nastavi, oko 40 tak suradnih ustanova primarne, sekundarne i tercijarne razine, oko 4000 studenata u akademskoj godini na 12 akreditiranih studijskih programa – brojka je koja pokazuje dinamiku i kapacitet ove obrazovne ustanove. Tema konferencije „Obrazovanje i istraživanje za kvalitetnu zdravstvenu praksu“ koja se nametnula kao potreba naše svakidašnjice spaja ono naučeno kroz obrazovanje, poziva nas na nove izazove istraživanja i sve skupa čini sinergiju u društvu u kojem živimo i djelujemo. I ovom konferencijom, razmjenom znanja i iskustava, kao odgovorni akademski građani dajemo svoj doprinos današnjici. Na neki način, nastojimo biti putokaz suradnje u zdravstvenim timovima, a i kroz širinu tema koje su obuhvaćene kroz predavanja, rasprave i druge oblike izlaganja, nakana je pokazati da se uvijek može više i bolje, ali u jednom zajedništvu, uvažavajući svačiji doprinos na znanstvenom i iskustvenom promišljanju.

Bogatstvo su ljudi, zapravo vi ste bogatstvo ove Konferencije, ovoga društva, ove zajednice. S optimizmom kročimo u budućnost, uvažavajmo jedni druge, razmjenjujmo znanja i iskustva, jer na taj način neizostavni su plodovi koji nam jamče svjetliju i ljepšu budućnost! S tim mislima, uključimo se aktivno, u prvom redu svatko ponaosob prema svojim mogućnostima, a zatim zajednički dajmo svoj doprinos boljitku našega društva.

Prof.dr.sc. Krešimir Rotim

ISTRAŽIVANJE U ZDRAVSTVU I PRAKSA TEMELJENA NA DOKAZIMA

Autori: ¹Gordana Grozdek Čovčić, ²Robert Rendulić, ²Senka Rendulić Slivar

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Specijalna bolnica za medicinu i rehabilitaciju Lipik

Naslov rada:

Utjecaj neurofizioterapijske intervencije na mobilnost i kvalitetu života oboljelih od multiple skleroze

Sažetak:

U posljednjih nekoliko godina evidentiran je znatan porast broja pacijenata oboljelih od MS-a. Cilj istraživanja bio je ispitati kako neurofizioterapijska intervencija kod oboljelih od multiple skleroze (MS) utječe na mobilnost i kvalitetu života, uz primjenu standardiziranog upitnika i testova za procjenu. Istraživanjem je bio obuhvaćeno 30 punoljetnih ispitanika oboljelih od MS-a koji su bili samostalno pokretni bez pomagala ili uz jednu dolakatnu štaku. Ispitanici su bili pacijenti Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Lipik u od 1. ožujka do 20. svibnja 2017. Svi su bolovali od relapsno-remitirajućeg oblika multiple skleroze (RRMS). Provedena je neurofizioterapijska intervencija u trajanju od 14 dana i procijenjen utjecaj na bol, mobilnost i kvalitetu života. Kao instrument istraživanja uporabljen je VAS za procjenu boli, standardizirani test za mobilnost (TUG) i specifični anketni upitnik za mjerenje kvalitete života oboljelih od multiple skleroze – FAMS. Za komparaciju inicijalnih i finalnih vrijednosti VAS-a, TUG-a i kvalitete života primijenjen je zavisni t-test. Analizom ANOVA provjereno je razlikuju li se rezultati među ispitanicima s obzirom na dužinu trajanja bolesti. Rezultati su pokazali da kod 30 ispitanika oboljelih od MS-a, 26 (86,7 %) žena i četiri (13,3 %) muškarca; prosječne životne dobi 49,4 (30 – 67) godine i prosječnog trajanja MS-a 10,8 (0,4 – 26) godina, nakon neurofizioterapijske intervencije došlo je do statistički značajnog smanjenja boli (VAS 4,2 : 2), povećanja mobilnosti (TUG 12,43 : 9,76/sec) i povećanja kvalitete života (FAMS score 119 : 125). Postupkom ANOVA dokazano je da je samo eksperimentalni tretman znatno utjecao na nastale promjene (*part. eta sq.* VAS 0,772; TUG 0,403; FAMS 0,772), dok je utjecaj dužine trajanja bolesti na praćene varijable bio zanemariv. Zaključno istraživanje pokazuje da neurofizioterapijska intervencija kod oboljelih od multiple skleroze dovodi do smanjenja boli i pozitivno djeluje na mobilnost i kvalitetu života.

Ključne riječi: multipla skleroza, neurofizioterapija, mobilnost, kvaliteta života

Autori: ¹Lukrecija Jakuš, ¹Marina Horvat, ²Nikolino Žura, ³Mateja Znika

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²KBC Zagreb, ³Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru

Naslov rada:

[Preporuka instrumenta za utvrđivanje mjere ishoda koju opisuje pacijent](#)

Sažetak:

Uvod: U zdravstvenom sustavu Republike Hrvatske 2009. godine započinje se s uvođenjem standarda kvalitete i sigurnosti, no do danas nisu utvrđeni jedinstveni indikatori kvalitete za procjenu dimenzija učinkovitosti, usmjerenosti pacijentu i poboljšanja zdravlja u jedinicama koje provode fizioterapiju osoba s disfunkcijom ramena. U relevantnoj stručnoj i znanstvenoj literaturi predstavljeni su brojni instrumenti za mjerenje ishoda terapijskih intervencija koji kvantificiraju funkcionalnu izvedbu i participaciju u svakodnevnim aktivnostima osobe s disfunkcijom ramena. Primjenjuju se upitnici o simptomima, funkcioniranju i participaciji osobe. Bodovanjem odgovora reproducira se mjera ishoda koju opisuje pacijent (engl. *patient-reported outcome measures*, PROM).

Cilj: Odabir instrumenta za utvrđivanje mjere ishoda koju opisuje pacijent kod disfunkcije ramenog zgloba.

Metode: Provedena je analiza sustavnih pregleda. Pretraživane su elektroničke baze Medline, PubMed i Cochrane Library, definiranjem ključnih riječi: *outcome assessment (health care); shoulder pain; systematic review*. Uključeni su sustavni pregledi objavljeni na engleskom jeziku od 2010. do 2018. koji obuhvaćaju ispitivanja metrijskih karakteristika instrumenata na odraslim ispitanicima.

Rezultati: U analizu je uključeno 11 sustavnih pregleda iz kojih je izolirano 29 specifičnih upitnika. Upitnici su evaluirani po kriterijima: metrijske karakteristike, ukupno administrativno opterećenje i ICF domena. Prema dostupnim podacima, *Shoulder pain and disability index* (SPADI) na engleskom jeziku pokazuje odgovarajuće metrijske karakteristike, kratak je, razumljiv, brzo se analizira i interpretira, ne zahtijeva dodatnu opremu i troškove, primjenjiv je kod svih disfunkcija ramenog zgloba, procjenjuje bol i tjelesnu funkciju. Preveden je i prilagođen na devet jezika.

Zaključak: Predlaže se razvoj hrvatske verzije instrumenta *Shoulder pain and disability index* kao mjera ishoda koju opisuje pacijent za procjenu dimenzija učinkovitosti, usmjerenosti pacijentu i poboljšanja zdravlja u jedinicama koje provode fizioterapiju osoba s disfunkcijom ramena.

Ključne riječi: indikatori kvalitete, mjere ishoda, disfunkcija ramena, sustavni pregled

Autorice: ¹Martina Kovačec, ¹Željka Kralj

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice

Naslov rada:

Izazovi sestrinstva u novoj epohi

Sažetak:

Novu epohu karakterizira prije svega dinamičnost, razvoj novih tehnologija, znanstvenih dostignuća i informacija, kako u medicini tako i u sestrinstvu, što se posljedično reflektira promptnim napretkom te razvojem novih saznanja i mogućnosti u pružanju zdravstvenih usluga. Suvremena zdravstvena skrb sve se više poziva na koncept skrbi utemeljene na dokazima (engl. *evidence based care*), a takav pristup u svojem stručnom radu primjenjuju medicina (engl. *evidence based medicine*) i sestrinstvo (engl. *evidence based nursing*). Koncept podrazumijeva kombinaciju savjesne i kritičke primjene najboljega mogućeg znanstvenog dokaza za rješavanje postojećeg zdravstvenog problema bolesnika. Prilikom provođenja zdravstvene njege sestrinstvo utemeljeno na dokazima oslanja se na donošenje kvalitetne odluke u rješavanju bolesnikovih problema na temelju najnovijih znanstvenih spoznaja. Medicinska sestra, kako bi riješila problem iz zdravstvene njege, pristupa, sažima i kritički prosuđuje informacije iz trenutačno relevantnih istraživačkih dokaza. Takve informacije uspoređuje s iskustvom iz kliničke prakse i tako ih upotpunjuje. Također, u provođenju zdravstvene njege utemeljene na dokazima vrlo je važno poštovati autonomiju bolesnika. Stoga je prilikom donošenja odluke u rješavanju problema iz zdravstvene njege, potrebno uvažiti mišljenje bolesnika, njegove individualne stavove i vrijednosti. Sestrinstvo utemeljeno na dokazima mora uvažavati i sociokulturalno okruženje, ali i cijenu ukupne skrbi. Svrha je ovakvog pristupa unaprjeđenje zdravlja i sigurnosti bolesnika, stjecanje najnovijih stručnih saznanja, provođenje zdravstvene njege unutar prihvatljivih troškova te poboljšanje ishoda skrbi za bolesnika.

Ključne riječi: zdravstvena njega, sestrinstvo utemeljeno na dokazima, bolesnik, medicinska sestra

Autori: ¹Zdravko Maček, ¹Mario Kolar, ¹Krešo Stubičar, ¹Mario Mandić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice

Naslov rada:

Fizioterapijski protokol kod odraslih bolesnika nakon traumatske ozljede mozga

Sažetak:

Uvod: Protokoli obuhvaćaju smjernice i preporuke fizioterapeuta, liječnika i ostalih članova tima u rehabilitaciji bolesnika nakon traumatskih povreda mozga. Traumatske ozljede mozga posljedica su djelovanja fizičke sile koja uzrokuje primarna ili sekundarna oštećenja mozga, što uzrokuje poremećaje svijesti, neuromišićnih i kognitivnih sposobnosti te poremećaje ponašanja. Nakon ozljede mozga funkcionalni status pacijenata može biti takav da aktivno sudjeluje u rehabilitacijskim procesima, da je u stanju vigilne kome, u perzistentnom vegetativnom stanju ili u minimalno svjesnom stanju. Protokol primjenjuju fizioterapeuti kod odraslih bolesnika s traumatskim oštećenjem mozga, a može se primjenjivati na odjelima akutnog liječenja i rehabilitacije te tijekom ambulantnog liječenja, u centrima za njegu ili bolesnikovu domu.

Razrada: Fizioterapijska procjena sastoji se od fizioterapeutskog pregleda te testova i mjerenja. Preporučeni standard procjene sadrži Skalu za procjenu razine nesposobnosti (Disability Rating Scale), Modificiranu Ashworthovu skalu, Test „ustani i idi” (Timed up and go Test), Test ustajanja sa stolice (Sit to Stand Test), Bergovu skalu balansa (Berg Balance Scale), vizualno-analognu skalu boli i goniometriju. Planiranje ciljeva i provedba fizioterapeutske intervencije kod bolesnika u komi, vegetativnom statusu i minimalnoj svjesnosti uključuje: prevenciju komplikacija inaktiviteta, multisenzoričku stimulaciju svijesti, facilitaciju transfera iz kreveta u kolica, pozicioniranje i adaptaciju sjedenja u kolicima, facilitaciju kontrole glave i trupa te facilitaciju voljnih pokreta ekstremiteta. Planiranje ciljeva i provedba fizioterapeutske intervencije kod bolesnika koji mogu aktivno sudjelovati u terapijskim procesima još dodatno uključuje: specifičnu mobilizaciju spastičnih mišića, stimulaciju aktivnosti promjene položaja u ležanju, stimulaciju uspravljanja u sjedeći položaj i sjedenje, stimulaciju ustajanja iz sjedećeg u stojeći položaj i stajanje, reedukaciju hoda, funkcionalni trening gornjih ekstremiteta, vježbe balansa i koordinacije, vježbe snage i izdržljivosti, primjenu ortoza, hidrokineziterapiju, procedure fizikalne terapije po indikaciji te edukaciju bolesnika i obitelji.

Zaključak: Fizioterapeutski protokol može osigurati ujednačenost i kvalitetu izvođenja fizioterapijskih postupaka u rehabilitacije odraslih bolesnika s traumatskom ozljedom mozga, pri čemu se preporučene metode procjene i tretmana temelje na znanstvenim i stručnim dokazima učinkovitosti.

Ključne riječi: neurofizioterapija, TOM, protokol, procjena, intervencija

Autori: ¹Ines Pinter, ²Dalibor Kiseljak, ²Olivera Petrak

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Nia physio, ²Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Usporedba dinamičke stabilnosti nogometaša i rukometaša

Sažetak:

Kako bi sportaš proveo trening visokog intenziteta, mora imati dobru posturu, ravnotežu, ravnomjerno razvijenu jakost i fleksibilnost mišića lijeve i desne te prednje i stražnje strane tijela, odnosno mora imati dobru stabilnost i mobilnost. Cilj je istraživanja usporediti dinamičku stabilnost nogometaša i rukometaša primjenom metode procjene Functional Movement Screening (FMS) koja se sastoji od sedam testova kojima se dijagnosticiraju ograničenja u mobilnosti i stabilnosti te različite asimetrije, a smatra se pouzdanim prediktorom rizika za ozljeđivanje. Cilj je također uvidjeti postoji li razlika u rezultatima FMS testova u pojedinom sportu prema dobnom rangu, kao i provjeriti postoji li povezanost između dobi i ITM-a sudionika s dinamičkom stabilnošću izraženom kao ukupni FMS rezultat. Istraživanje je provedeno u NK-u Bjelovar i RK-u Bjelovar na uzorku od 51 sudionika prosječne dobi 20,27 godina (raspon 16 – 33), tjelesne visine 183,01 cm (171 – 195), tjelesne mase 80,42 kg (60 – 132). Uzorak čini 30 nogometaša (17 juniora i 13 seniora) te 21 rukometaš (osam juniora i 13 seniora). Jedina znatna razlika u FMS-u između nogometaša i rukometaša pokazala se za test iskoraka na liniji, u kojem nogometaši postižu bolji rezultat. Usporedbom dviju dobnih kategorija nogometaša odnosno rukometaša razlika se nije pokazala značajnom ni u jednom FMS testu. ANOVA pokazuje postojanje znatne razlike između rukometaša seniora i nogometaša juniora u podtestovima prekorak i iskorak na liniji. Između dobi i ukupnog FMS rezultata nema značajne korelacije, ali je test mobilnosti ramena značajno negativno povezan s dobi. S ITM-om su značajno negativno povezani ukupni rezultat na FMS testu te rezultati na testu dubokog čučnja i mobilnosti ramena, no te su korelacije relativno niske. Nogometaši i rukometaši ne pripadaju skupini s povećanim rizikom za ozljeđivanje. FMS se preporučuje kao instrument procjene dinamičke stabilnosti jer je pouzdan, osjetljiv i jednostavan za primjenu.

Ključne riječi: FMS, stabilnost, mobilnost, nogomet, rukomet

Autorica: ¹Valentina Horvat
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb
Naslov rada:

Utjecaj higijenskih navika dijabetičara na pojavu komplikacija dijabetesa

Sažetak:

Uvod: Dijabetičko stopalo česta je komplikacija kod osoba oboljelih od dijabetesa. Posljedica može biti amputacija i trajni invaliditet. Redoviti pregled stopala i prikladna higijena mogu pridonijeti da se poteškoće uoče čim ranije.

Cilj: Cilj istraživanja bio je ispitati navike osoba s dijabetesom o samopregledu i njezi stopala.

Metode i ispitanici: Metoda ispitivanja bio je anonimni anketni upitnik. Ispitanici su bili pacijenti Poliklinike Marija od siječnja 2017. do siječnja 2018. godine.

Rezultati: Tijekom istraživanja bilo je ispitano 90 pacijenata Poliklinike Marija, od toga 39 muškaraca i 51 žena u dobi od 20 do 91 godine. Njih 35 % ima dijabetes 1. tipa, a 63 % dijabetes 2. tipa. U zadnjih sedam dana 16 % pacijenata nije uopće pregledalo svoja stopala, 57 % jedan do četiri puta, a 27 % pacijenata pregledalo je svoja stopala pet do sedam puta. U zadnjih sedam dana 57 % pacijenata nije uopće pregledalo svoje cipele izvana i iznutra prije nošenja, 32 % jedan do četiri puta, a 11 % pet do sedam puta. Na pitanje hodaju li ikada bos 26 % je odgovorilo često, 38 % rijetko i 36 % nikada. Cipele izrađene prema svojim stopalima nosi samo 8 % pacijenata. Preostalih 92 % ne nosi cipele po mjeri za stopala. Do sada je rane na stopalima imalo 54 % pacijenata, a njih 46 % nije imalo. Još neku kroničnu bolest uz dijabetes ima 38 % pacijenata.

Zaključak: Adekvatna higijena stopala te pravodobno uočavanje komplikacija dijabetesa može smanjiti neželjene posljedice. Čak 72 % ispitanika ne ide redovito pedikeru, već ih se većina osobno brine za svoja stopala. Pomoć od zdravstvenih djelatnika (medicinske sestre / medicinskog tehničara, liječnika) zatražilo je 68 % ispitanika. Više od 50 % ispitanika nije pregledalo svoju obuću prije nošenja te je i to razlog mogućnosti komplikacija. Uz kroničnu bolest dijabetes, najzastupljenija je hipertenzija, koju ima 33 % ispitanika.

Ključne riječi: dijabetes, pacijent, stopala, njega

Autori: ¹Adriano Friganović, ²Sonja Kalauz, ³Sandro Vidmanić, ²Irena Kovačević, ²Boris Ilić
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹KBC Zagreb, ²Zdravstveno veleučilište Zagreb, ³KBC Sestre milosrdnice

Naslov rada:

Kulturološki osjetljiva intenzivna skrb

Sažetak:

Uvod: Kulturološki osjetljiva skrb ubraja se u moralne principe navedene u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima. Kulturološka je osjetljivost sposobnost brige za bolesnike različite vrijednosti, uvjerenja i ponašanja, uključujući prilagođavanje zdravstvene skrbi kako bi se zadovoljila socijalna, kulturna i jezična potreba pacijenata. Kulturološke su kompetencije razvijanje svijesti o vlastitim uvjerenjima, mislima i osjećajima; pokazujući znanje i razumijevanje kulture osobe; prihvaćanje i poštivanje kulturnih razlika i prilagođavanje skrbi u skladu s time.

Cilj: Cilj radne skupine WFCCN-a bio je razviti međunarodnu izjavu o položaju koja je uključivala preporuke kako bi se osiguralo pružanje kulturno osjetljive skrbi za kritičnu njegu širom svijeta.

Metode: Nakon osnivanja radne skupine, proveden je pregled literature. Pregledano je i revidirano nekoliko nacrti, što je kulminiralo međunarodnim raspravama o svrsi i predloženom sadržaju nacrti deklaracije, održanima u dva dana tijekom Svjetskog kongresa WFCCN-a, Svjetskog saveza kritičnih medicinskih sestara, u Brisbaneu u Australiji u travnju 2016. godine.

Rezultati: Završni tekst deklaracije pripremila je radna skupina tijekom travnja i rujna 2016., a WFCCN-ov odbor odobrio ju je za objavu u listopadu 2016. godine.

Zaključak: WFCCN vjeruje da kritično bolesni pacijenti s različitim podrijetlom imaju posebne potrebe, a medicinske sestre moraju razvijati specijalizirane vještine, znanja i stavove. Razvoj ovih dokumenata i širenje tih vrijednosti diljem svijeta poboljšat će kvalitetu njege i osigurati univerzalne standarde.

Ključne riječi: kulturološke različitosti, osjetljivost, sestrinstvo, intenzivna skrb

Autorice: Gabrijela Šimunić, Kristina Lukačević
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova:

Naslov rada:

Sestrinska dokumentacija prediktor je kvalitete zdravstvene njege

Sažetak:

UVOD: Sestrinska dokumentacija prediktor je kvalitete zdravstvene njege i postaje alat procjene rada medicinskih sestra, ali i rezultata, budući da rad postaje vidljiv i mjerljiv. Analizom podataka iz sestrinske dokumentacije, uključujući i promjenu u obrazovnoj strukturi osoblja, sestrinska dokumentacija postaje alat u procjeni i promjeni kliničke prakse. Primjenjujući specifična znanja i kompetencije u vođenju sestrinske dokumentacije postiže se izvrsnosti u radu, dolazi do unaprjeđenja sestrinskog rada, unaprjeđenja provođenja zdravstvene skrbi, a samim time i promjeni kliničke prakse.

Ciljevi: 1. utvrditi kategorizaciju pacijenata kroz 2014. i 2015. godinu; 2. utvrditi broj pacijenata kojima je potrebno izraditi sestrinsko otpusno pismo (SOP); 3. utvrditi razlike s obzirom na promjenu obrazovne strukture medicinskih sestara; 4. utvrditi učestalost indikatora kvalitete: dekubitus, padovi, bolničke infekcije.

Materijali i metode: Upotrebljavala se sestrinska dokumentacija (HKMS) i medicinska dokumentacija hospitaliziranih bolesnika u OB „Dr. Tomislav Bardek” u 2014. i 2015. godini na Odjelu neurologije te proučavala promjena obrazovne strukture medicinskih sestara. Metode za potrebe izrade ovog rada jesu prikupljanje podataka, analiza i statistička obrada neparametrijskim testovima i metodama; primijenjeni su Mann-Whitneyjev U-test i Kruskal-Wallisov test.

Rezultati: Prikazana je kategorizacija pacijenata u 2014. godini, gdje je bilo 47,67 % pacijenata u 1. kategoriji, 20,23 % pacijenata u 2. kategoriji, 23,95 % pacijenata u 3. kategoriji te 8,13 % u 4. kategoriji. U 2014. godini bilo je hospitalizirano 860 pacijenata. U 2015. godini je bilo 40,51 % pacijenata u 1. kategoriji, 18,19 % u 2. kategoriji, 32,41 % u 3. kategoriji te 8,96 % u 4. kategoriji. Ukupno je u 2015. godini bilo hospitalizirano 802 pacijenta. U 2014. godini bilo je 58 pacijenata više nego u 2015. godini, što znači da je u 2015. godini bilo 6,74 % manje pacijenata.

Ključne riječi: sestrinska dokumentacija, kategorizacija pacijenata, sestrinsko otpusno pismo, klinička praksa

Autori: ¹Mirjana Telebuh, ¹Ivana Crnković, ²Mladen Herc

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Alma Mater Europaea – ECM

Naslov rada:

Fizioterapija u skrbi osobe s demencijom

Sažetak:

Uvod: Mentalno zdravlje identificirano je kao jedan od važnih čimbenika kvalitete života, bolje funkcionalne produktivnosti i manje stope invaliditeta. Dementne osobe, osim gubitka pamćenja, kognitivnih funkcija te orijentacije u vremenu i prostoru, s napretkom bolesti razvijaju i probleme koordinacije, ravnoteže, hoda, senzoričke deficite, probleme gutanja, inkontinenciju i pothranjenost koja dovodi do gubitka sposobnosti u obavljanju aktivnosti svakodnevnog života (ASŽ) i instrumentalnih aktivnosti svakodnevnog života (IASŽ).

Razrada: Smanjenje hipokampalnog volumena povezano je sa smanjenom razinom neurotrofnog moždanog faktora (engl. *brain derived neurotrophic factor* – BDNF). Strukturirane aerobne vježbe povećavaju razinu BDNF-a, čime se poboljšava plastičnost mozga, a u ranijoj fazi demencije poboljšavaju prostornu memoriju i kognitivne sposobnosti te mogu usporiti daljnju neuronsku degeneraciju. Pozitivan odnos između tjelesne aktivnosti i kognitivnih sposobnosti može se objasniti ulogom hipokampusa i prefrontalnog korteksa, odnosno funkcionalnim odnosom između ta dva područja. Uloga je fizioterapeuta potaknuti dementnu osobu na funkcionalno kretanje i tjelesnu aktivnost, povezujući pritom tjelesne i mentalne sposobnosti pojedinca. Cilj je fizioterapijskih vježbi poboljšati mobilnost, ravnotežu, hod, koordinaciju i snagu mišića, poboljšati kardiorespiratornu funkciju i time poboljšati mentalne sposobnosti dementnih osoba.

Zaključak: Fizioterapija u mentalnom zdravlju nastoji osnažiti pojedinca promicanjem funkcionalnog kretanja, pokretljivosti, tjelesne aktivnosti i vježbi, uzimajući u obzir tjelesne i mentalne aspekte funkcioniranja. Imperativ je koji se nameće u skrbi dementnih osoba razvijanje fizioterapijskih pristupa, razumijevanje intenziteta, trajanja i tipova vježbi koje poboljšavaju tjelesne i kognitivne funkcije u cilju bolje kvalitete života oboljelih.

Ključne riječi: fizioterapija, skrb, osobe s demencijom

Autori: ¹Mirjana Berković-Šubić, ²Gilbert Hofmann, ³Nenad Petrc, ⁴Mirela Vučković, ⁵Danijela Panić, ⁶Kata Jurić Abramović

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Dom zdravlja Zagrebačke županije, ²Lječilište Veli Lošinj, ³Thalassotherapia Opatija, ⁴Klinika za ortopediju Lovran, ⁵Medicinska škola Pula, ⁶Klinika za dječje bolesti Zagreb

Naslov rada:

Trening izokinetike nakon ugrađene totalne endoproteze koljena (prikaz slučaja)

Sažetak:

Uvod: Kao posljedica trauma, upalnih i degenerativnih reumatskih oboljenja nastaju bolna stanja i funkcionalna ograničenja zbog kojih se kod pacijenata ugrađuju endoproteze koljena (TEP). Kako bi rehabilitacija nakon kirurške intervencije bila što učinkovitija, nakon fizioterapije vježbanje se može provoditi u kontroliranim uvjetima na izokinetičkom aparatu. Cilj je rada ispitati stanje neuromuskularne kontrole u pokretima ekstenzije i fleksije koljena kod ispitanice u dobi od 71 godine s TEP-om lijevog koljena.

Metoda rada: Izokinetičkim testiranjem ispitane su razlike u neuromuskularnim mjernim parametrima koljena. Za mišiće fleksore i ekstenzore potkoljenice točno je određena snaga, rad, opseg pokreta, krivulje obrtnog momenta kao i umor. Prema postignutim rezultatima provedeno je pet izokinetičkih treninga (30 minuta) na različitim brzinama (od 60/60 stupnjeva/sek do 240/240 stupnjeva/sek) i brojevima ponavljanja (5 do 25).

Rezultati: Ispitanica je razvila opseg pokreta od –2 stupnja ekstenzije do 86 stupnjeva fleksije na inicijalnom te od –1 stupanj do 90 stupnjeva na završnom testiranju za lijevo koljeno. Završno mjerenje pokazuje bolje omjere svih parametara snage i rada mišića, a posebice onih koji se odnose na indeks umora koji se na insuficijentnoj preferiranoj nozi smanjio za 48 %.

Zaključak: Rehabilitacija bolesnika nakon ugradnje TEP-a koljena nije dovoljna da bi se postigao neuromuskularni balans s obzirom na loše predoperacijsko stanje te stariju životnu dob. Primjena ciljane izokinetičke dijagnostike i treninga pomaže kako bi se taj deficit popravio odnosno podignuo na prihvatljivu razinu, što potvrđuju i rezultati ovog prikaza slučaja.

Ključne riječi: neuromuskularni deficit, TEP, izokinetička dijagnostika, izokinetički trening

Autorice: ¹Maja Janjanin, ¹Olivera Petrak
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Odnos tjelesne aktivnosti i zdravlja umirovljenika na području grada Ogulina

Sažetak:

Redovita tjelesna aktivnost pozitivno djeluje na sve organske sustave te pomaže u prevenciji i rehabilitaciji brojnih poremećaja i bolesti svih dobnih skupina. Može pridonijeti mnogim pozitivnim promjenama i boljoj fizičkoj sposobnosti starijih u svrhu očuvanja njihove funkcionalne sposobnosti. Unatoč dobro poznatim zdravstvenim, psihološkim, društvenim i ekonomskim dobrobitima tjelesne aktivnosti, mnogi stariji ljudi nemaju nikakav oblik tjelesne aktivnosti. Cilj je rada provjeriti razinu tjelesne aktivnosti umirovljenika na području grada Ogulina te njezin odnos sa zdravstvenim statusom sudionika. Ispitivanje je provedeno na 50 umirovljenika prosječne dobi 74,8 godina, od čega su 32 žene (64 %) i 18 muškaraca (36 %). Primijenjen je upitnik zdravstvenog statusa SF-8 uz dodatna pitanja iz upitnika SF-36 (zdravlje općenito, vitalnost, usporedba zdravlja s drugima) te skala tjelesne aktivnosti oblikovana za potrebe ovog istraživanja. Samoprocjena zdravlja u protekla četiri tjedna ukazuje na dobro zdravlje starijih osoba u našem uzorku, kao i psihičko zdravlje i vitalnost. Od različitih oblika tjelesne aktivnosti najprisutnije je hodanje, potom sezonske aktivnosti čišćenje snijega i plivanje, no sveukupno tjelesna aktivnost nije izrazito prisutna u načinu života naših sudionika. Muškarci su znatno boljeg zdravlja u odnosu na žene, a također se znatno više bave rekreacijom. Regresijska analiza pokazala je da su za opće zdravlje važni prediktori vitalnost i obrazovanje, dok se hodanje, procjena težine života i ukupna tjelesna aktivnost nisu pokazali značajnima. Čak 78 % sudionika u našem uzorku ne bavi se sportom ili rekreacijom, najčešće zbog nepostojanja potrebe za njima. Oni koji se bave, znatno boljim procjenjuju svoje opće zdravlje u protekla četiri tjedna.

Ključne riječi: SF-8, stariji ljudi, tjelesna aktivnost, zdravlje

Autorica: ¹Jadranka Marić
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹KBC Zagreb

Naslov rada:

Postoperativna zdravstvena njega nakon tonzilektomije kod odraslih – nepoznato o poznatome

Sažetak:

Prvi opis operacija tonzila spominje se oko 1000. godine prije Krista, od kada je poznat iz hinduističke medicine. Literatura spominje da je tonzilektomija jedna od najstarijih i najčešćih operacija u otorinolaringologiji na čovjeku. Tonzile se počinju razvijati još u vrijeme intrauterinog razvoja, svoj maksimum rasta postižu u petoj ili šestoj godini, a poslije te dobi involuiraju, da bi u starosti posve atrofirale. Specifičnost tonzila očituje se u tome da pripadaju probavnom, dišnom i imunološkom sustavu. Anatomske razlikujemo faringealnu i lingvalnu tonzilu te nepčane i tubarne tonzile koje su u paru; zajedno čine Waldeyerov prsten. Sastavom su nakupine limfatičkog tkiva te imaju veliku važnost u izgradnji imunološkog sustava. Motivirana navedenim podacima, autorica kao cilj rada ima prezentirati poslijeoperacijsku zdravstvenu njegu nakon tonzilektomije kod odraslih. U 21. stoljeću tonzilektomija je vrlo siguran i vremenski kratak zahvat koji rijetko zahtijeva hospitalizaciju dulju od 24 sata. Navedeni rad obuhvaća ispitanike starije od 18 godina hospitalizirane i tonzilektomirane (i adenoidektomirane) u Klinici za bolesti uha, grla i nosa i kirurgije glave i vrata KBC-a Zagreb. Istraživanje je trajalo od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. Metoda prikupljanja podataka bila je obrada podataka iz bolničkog informacijskog sustava. Tijekom navedenog perioda od ukupnih 4261 DTS postupaka bilježimo 120 tonzilektomija bez adenoidektomije i 201 tonzilektomiju s adenoidektomijom. Procjenjivan je broj dana hospitalizacije pacijenata i zbrinjavanje poslijeoperacijske boli nakon operacijskog zahvata kao indikatora kvalitete. Istraživana je učestalost sestrinsko-medicinskog problema mogućnosti krvarenja nakon operacijskog zahvata. U multidisciplinarnom timu oporavak nakon tonzilektomije uključuje sveobuhvatna praktična i teorijska znanja liječnika, medicinskih sestara i tehničara u suradnji s pacijentom.

Ključne riječi: tonzilektomija, zdravstvena njega, medicinske sestre / medicinski tehničari

Autor: ¹Darko Milašević
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:
Joga u sustavu zdravstva

Sažetak:

Kronične nezarazne bolesti i bolesti povezane sa stilovima življenja, uključujući zajedničke poremećaje kao kardiovaskularne bolesti, pretilost, dijabetes, mentalno zdravlje i poteškoće povezane s ranim padom kognitivne funkcije predstavljaju najveći uzrok smrtnosti i ogroman teret za sustav zdravstva. Napredak u znanstvenoistraživačkom radu omogućio nam je razumijevanje mehanizama učinka joge na organizam, kako fizički položaji (asane), regulacija daha i praksa duboke relaksacije mogu pozitivno utjecati na naše zdravlje i opću dobrobit.

Istraživanja ukazuju da joga ima duboki učinak na tjelesne karakteristike kao što su fleksibilnost, balans i koordinacija, karakteristike dišnog sustava, uključujući respiratorni kapacitet i karakteristike mentalnog zdravlja, regulaciju stresa i emocija, raspoloženje i otpornost te kognitivno funkcioniranje. Navedene sveobuhvatne koristi posebice su učinkovite na smanjenje čimbenika rizika povezanih s kroničnim nezaraznim bolestima. Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO), depresija je globalno odnedavno pretekla bolesti donjega dišnog sustava kao najčešća bolest i vodeći uzrok onesposobljenja. Teret mentalnih bolesti nastavlja kontinuirano rasti, stvarajući znatne zdravstvene i ekonomske probleme za zemlje diljem svijeta. Savez joge u zdravstvenoj skrbi, The Yoga in Health Care Alliance (YIHA), osnovan u svrhu promocije i integracije joge u Nacionalni zdravstveni sustav Ujedinjenog Kraljevstva (NHS) i međunarodne promocije zdravlja, dobrobiti i dostupnosti joge, predlaže kreiranje uspješnog modela koji se može primjenjivati kao pomoć pri integraciji joge u sustave zdravstva diljem svijeta.

Potrebu za isplativim, alternativnim pristupom koji bi pomogao u borbi s rastućim zdravstvenim epidemijama diljem svijeta YIHA opravdava činjenicama da rastuća popularnost joge u javnosti osigurava da su zdravstveni učinci joge široko prepoznati i prihvaćeni, bogatstvo rezultata istraživanja sustavno pokazuje učinkovitost kod raznih tjelesnih i mentalnih poteškoća, a unaprjeđenje samopouzdanja i metoda samopomoći kod pacijenata može dovesti do preuzimanja odgovornosti za vlastito zdravlje, što za uzvrat smanjuje zahtjeve za sustav zdravstva.

Ključne riječi: joga, sustav zdravstva, prevencija, terapija

Autorice: ¹Marica Lukić, ¹Dalma Sajko, ¹Dorotea Franceković

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Značenje programa četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege sa sestrinskom dokumentacijom i kategorijskim postupnikom u domu za starije osobe

Sažetak:

Uvod: Norme gerijatrijske zdravstvene njege utvrđuju usluge prema području djelatnosti koje bi stručni djelatnici generalno trebali pružiti u konkretnoj situaciji, propisuju i opisuju planirani način rada. Standard gerijatrijske zdravstvene njege obilježen je preventivnim razmišljanjem i djelovanjem, pruža mogućnost profesionalnog praćenja i proučavanja te evaluaciju usluga gerijatrijske zdravstvene njege i instrument je poboljšavanja kvalitete i života starijih osoba.

Metode: Utvrđivanje, praćenje i evaluacija programa četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege sa sestrinskom dokumentacijom (od 1 do 19 obrazaca) s kategorijskim postupnikom četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege modela i koncepta N. Roper – L. Juchli / V. Fiechter – M. Meier.

Rezultati/diskusija: Od ukupno poslanih 148 kategorijskih postupnika domovima za starije osobe po županijama Hrvatske i u Gradu Zagrebu zaprimljen je 31 ispunjeni kategorijski postupnik. Primjenom kategorijskog postupnika Četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege u domovima za starije, Hrvatska (N = 4521 / 100,00 %) i Grad Zagreb (N = 1655 / 36,61 %) 2016. godine, vidljiv je broj zaprimljenih kategorijskih postupnika po stupnjevima gerijatrijske zdravstvene njege. U 1. stupnju gerijatrijske zdravstvene njege ima ukupno 1500 (33,18 %) korisnika, u 2. stupnju 1003 (22,19 %), u 3. stupnju 1258 (27,83 %) te u 4. stupnju 760 (16,81 %) korisnika, što je ukupno 4521 korisnik.

Zaključak: Sestrinska dokumentacija gerijatrijske zdravstvene njege vođena putem 19 obrazaca kao nacionalni standard Hrvatske komore medicinskih sestara, putem sustava GeroS /CEZIH racionalizirat će i unaprijediti pružanje učinkovite i svrsishodnije, evaluirane gerijatrijske zdravstvene njege, kako u institucijskoj tako i u izvaninstitucijskoj gerijatrijskoj skrbi. Uspostava sustava GeroS/CEZIH pogodna je za praćenje i evaluaciju zdravstvenih i socijalnih potreba te funkcionalnih sposobnosti gerontoloških osiguranika.

Ključne riječi: GeroS/CEZIH, gerijatrijska zdravstvena njega, sestrinska dokumentacija, normativi, kategorijski postupnik

Autor: ¹Ivan Anzulović
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice

Naslov rada:

Evaluacija upućenosti pacijenata o operativnom zahvatu na lumbalnoj kralježnici

Sažetak:

Teorijske osnove: Osiguravanje edukacijskih izvora pacijentima u predoperacijskom razdoblju može rezultirati boljim vlastitim odnosom pacijenta prema poslijeoperacijskim funkcionalnim ishodima, kao i boljim prilagođavanjem očekivanjima pacijenta s prihvaćanjem realnih ishoda. Uloga zdravstvenih profesionalaca jest pružiti pacijentima adekvatnu i na dokazima utemeljenu informaciju. Svrha ovog magistarskog rada bila je evaluirati upućenost pacijenata o operacijskom zahvatu na lumbalnoj kralježnici na osnovi edukacijskog materijala koji su dobili u bolnici.

Metode: U radu je primijenjena kvantitativna metodologija. Podaci su prikupljeni anketiranjem 124 pacijenta podvrgnuta operacijskom zahvatu na lumbalnoj kralježnici. Instrument istraživanja bio je anketni upitnik modificiran prema Louwu (Louw 2006). Podaci prikupljeni upitnikom statistički su analizirani s pomoću metoda deskriptivne i inferencijalne statistike (Mann-Whitneyjev U-test i χ^2). Statistički značajna razlika bila je određena pri vrijednosti $p < 0,05$. Istraživali smo u razdoblju od 30. kolovoza do 30. prosinca 2015.

Rezultati: Za obje skupine ispitanika predoperacijska edukacija ima veliku važnost i u tom području nema razlike u promatranim skupinama. Preferirani je oblik edukacije kod obje skupine verbalna individualna edukacija. Komparacija zadovoljstva provedenom predoperacijskom edukacijom pokazala je statističke razlike, tako da su pacijenti eksperimentalne skupine (edukacija na osnovi edukacijskog materijala i individualna usmena edukacija) bili zadovoljniji i upućeniji od kontrolne skupine, kod koje se edukacija temeljila samo na edukacijskom materijalu.

Rasprava i zaključak: Istraživanje je pokazalo da pacijenti kod kojih se predoperacijska edukacija temeljila na edukacijskom materijalu nisu dobro upoznati s predoperacijskom pripremom za operaciju na lumbalnoj kralježnici. Pacijenti koji su uz brošuru imali i sustavnu usmenu edukaciju pokazuju bolju upućenost i zadovoljstvo provedenom predoperacijskom edukacijom. Sadržaj brošure treba nadopuniti i prilagoditi potrebama korisnika.

Ključne riječi: evaluacija, upućenost, operacijski zahvat, lumbalna kralježnica

Autorice: ¹Lenka Kopačević, ²Vesna Božan Mihelčić, ³Biserka Sedić

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice, ²Dom zdravlja Zagreb – Centar, ³Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Informiranost populacije s postojećim faktorima rizika o moždanome udaru i njegovim posljedicama

Sažetak:

Cerebrovaskularne bolesti na drugome su mjestu među vodećim uzrocima smrtnosti u Republici Hrvatskoj (14 % prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo za 2014. godinu). Znanje stanovništva o simptomima moždanoga udara i hitnosti liječničke intervencije nije dostatno. Istraživanje je obuhvatilo 322 ispitanika, po 83 ispitanika u četiri regije Republike Hrvatske: Grad Zagreb, kao najveće urbano središte, Slavonija – nizinski zavičaj, Dalmacija – gorski zavičaj i Zagorje – brežuljkasti zavičaj, s obzirom na različite navike u prehrani i tjelesnoj aktivnosti uvjetovane geografskim različitostima. Istraživanje je rađeno u populaciji bez probira i ispitanici su stariji od 20 godina. Istraživanje je provedeno u svibnju 2016. Istraživanje je rađeno upitnikom koji je sadržavao 19 pitanja koja su bila podijeljena u cjeline: faktori rizika za nastanak moždanog udara na koje se ne može utjecati – ad1, faktore rizika na koje se može utjecati i bolesti koje predstavljaju faktore rizika za nastanak moždanog udara – ad2 i informiranost populacije o moždanom udaru putem medija – ad3. Ovo istraživanje izdvaja nizinsku regiju, Slavoniju, koja osim pozitivne obiteljske anamneze, oko 60 %, ima i najveći postotak faktora rizika kontrolirane hipertenzije, oko 40 %, te tako postaje najrizičnija regija za obolijevanje od moždanog udara. Veliki postotak ispitanika navodi da faktore rizika kao što su pušenje, pretilost, tjelesna aktivnost i redovite liječničke kontrole ne prepoznaje kao faktore na koje se može utjecati i pojedinačne medijske kampanje o tim bolestima ne povezuje s faktorima rizika za nastanak moždanog udara. Više od pola svih ispitanika smatra da je medijsko provođenje kampanje u cilju informiranja o faktorima rizika za nastanak moždanog udara premalo. Iz toga proizlazi da je potrebno uložiti dodatne napore u oblikovanje edukacijske strategije putem javnih medija koja bi posebno upozoravala na povezanost poznatih rizičnih faktora i moždanoga udara.

Ključne riječi: informiranost, moždani udar, faktori rizika

Autorica: ¹Aida Slijepčević

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Istraživanje u zdravstvu – učestalost refrakcijskih anomalija učenika 3. razreda

Sažetak:

Skrining je kraći pregled kojim tragamo za određenom bolešću u populaciji. Budući da su poremećaji vida vrlo česti u školskoj dobi, između redovitih sistematskih pregleda u trećem razredu osnovne škole provjeravamo oštrinu vida i vid na boje. Oštrina vida odnosi se na jasnoću vida. Vidna oštrina temeljni je pokazatelj funkcije oka. Kod skrininga vida upotrebljavamo Snellenovu tablicu za oštrinu vida i Ishiharin test za raspoznavanje boja. Ishiharin test sastoji se od 38 slika, ali se tijekom pregleda upotrebljava između 14 i 24 slika. Standardna definicija normalne oštrine vida (6/6) jest sposobnost oka da jasno vidi i razluči dvije točke odvojene kutom od jedne lučne minute. Izrazi 6/6 dobiveni su od objekata standardizirane veličine koje „osoba normalnog vida” vidi na određenoj udaljenosti. Na primjer, ako osoba na udaljenosti od 6 metara vidi predmet koji se i normalno može vidjeti na udaljenosti od 6 metara, onda je oštrina vida te osobe 6/6. Ako osoba na 6 metara vidi predmet koji normalna osoba vidi na 12 metara, onda je oštrina vida te osobe 6/12. Ametropija ili refrakcijska greška jest skup svih refrakcijskih anomalija. Osnovne su refrakcijske greške dalekovidnost, kratkovidnost i astigmatizam. Ambliopija ili slabovidnost funkcijski je poremećaj jednog ili rjeđe oba oka koji se ne može ispraviti naočalama ili kontaktnim lećama. Svrha je skrininga vida smanjiti prevalenciju ambliopije i usmjeriti rizičnu populaciju na cjelovit oftalmološki pregled. Izvori su podataka podaci terenskih istraživanja skrininga vida i vida na boje četiriju generacija trećih razreda osnovnih škola. Broj djece s problemima vida u stalnom je porastu. Još prije desetak godina medicinska je literatura navodila da svako dvadeseto dijete ima problema s vidom. Danas je stanje mnogo ozbiljnije. Važno je rano liječenje, odnosno dobra prevencija koja se provodi u najranijoj dobi. Ako se nedostatak ne liječi, može za sobom povući i psihološke smetnje kod djece (anksioznost, depresija...), promjene ponašanja u školi, slabiji uspjeh u školi... Rano otkrivanje problema i pravilan odabir pomagala tijekom faze učenja znatno olakšava život i razvoj djeteta. Pravodobnom spoznajom o postojanju nedostatka osoba se pravilno usmjeruje kroz život, uči se nositi s nedostatkom i razvijati ostale sposobnosti i vještine.

Ključne riječi:

Autorice: ¹Orhideja Vojvodić, ²Snježana Schuster

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Dom zdravlja Zagreb – Zapad, ²Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Pelvično-perinealna disfunkcija – pregled istraživanja i fizioterapijski pristup

Sažetak:

Pelvično-perinealna disfunkcija uzrok je znatnog morbiditeta, kao i bitan faktor smanjenja kvalitete života, visoke učestalosti koja je i dalje u porastu. Najčešće se manifestira kao inkontinencija urina, zatim kao prolaps uterusa te kao inkontinencija stolice ili kombinacija simptoma. Vodeći su uzrok promjena anatomskih odnosa i funkcije pelvično-perinealnog područja ozljede prilikom poroda, zatim pad razine spolnih hormona u menopauzi, prirođena ili razvojna slabost veziva, a rjeđe posljedica kirurških zahvata ili trauma u području zdjelice. Liječenje nastalih promjena vrlo je kompleksno, nerijetko s nezadovoljavajućim ili kratkoročnim rezultatom. Cilj je rada pregled i metaanaliza istraživanja fizioterapijskog pristupa pacijentima s pelvično-perinealnom disfunkcijom. Pregledom dostupne literature iz baze radova Medline prema ključnim riječima nađeno je 97 radova, no s izrazitom heterogenošću studija. Veliki broj radova bavi se različitim pristupom liječenju pacijenata s pelvično-perinealnom disfunkcijom, najviše kirurškim ili medikamentoznim, te su isključeni iz analize, kao i radovi stariji od 10 godina, oni koji nisu pisani engleskim jezikom te koji nisu dostupni punim tekstem. Zastupljenost kvalitetnih studija o fizioterapijskom pristupu vrlo je niska. Analizirano je sedam radova koji su zadovoljavali postavljene kriterije. Analizirani su radovi randomizirana kontrolirana klinička ispitivanja na velikom broju pacijentica. Rezultati ukazuju na vrijednost fizioterapije u pacijentica s pelvično-perinealnom disfunkcijom, s naglaskom na korist individualnog vježbanja mišića zdjeličnog dna uz fizioterapeuta. Nalazimo statistički značajno smanjenje simptoma prolapsa genitalnih organa, urinarne inkontinencije, fekalne inkontinencije, kao i smanjenje stupnja prolapsa podižući mjehur i crijeva, a sve bez popratnih nuspojava. Tonus mišića koje ne upotrebljavamo ili ne vježbamo s vremenom postaje sve slabiji, što upućuje na potrebu cjeloživotnog vježbanja, pri čemu fizioterapija ima ključnu ulogu. Ovaj rad upozorava na težinu i kompleksnost pelvično-perinealne disfunkcije te prikazuje potencijal i potiče na uvažavanje fizioterapije u njezinu tretiranju. Ukazuje se na potrebu za osmišljavanjem programa i formiranjem timova sastavljenih od različitih profila zdravstvenih djelatnika (specijalista fizioterapeuta, ginekologa, urologa, gastroenterologa, primalja i psihologa). Samo je kvalitetnim organiziranjem moguće postići pozitivne rezultate u prevenciji i liječenju pelvično-perinealne disfunkcije.

Ključne riječi: pelvično-perinealna disfunkcija, fizioterapija, prevencija, liječenje

Autori: ¹Ivana Petrović, ¹Ozren Rađenović, ¹Ivan Jurak
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Usporedba učinkovitosti terapije udarnim valom u odnosu na terapijski ultrazvuk kod tendinopatije Ahilove tetive u sportaša

Sažetak:

Cilj je ovog pilot-istraživanja utvrditi postoji li razlika u poslijeterapijskom ishodu terapije udarnim valom (eksperimentalna skupina) s obzirom na terapijski ultrazvuk (kontrolna skupina) kod sportaša koje boluju od tendinopatije Ahilove tetive. Pilot-mjerenje provedeno je u OB-u Jajce, BiH, na prigodnom uzorku od 20 sportaša, nediferenciranih prema tipu sporta. U istraživanju je sudjelovalo 11 muškaraca i 9 žena prosječne dobi od 30,5 ($\pm 6,6$) godina. Ispitanici su podijeljeni u dvije intervencijske grupe kvazinasumičnom metodom odabira. Poslijeterapijski ishod mjeren je upitnikom VISA-A. Ispitanici u eksperimentalnoj skupini tretirani su kombinacijom fokusirane (10 minuta) i radijalne (20 minuta) metode aplikacije od 2000 do 3000 impulsa. Cjelokupna terapija bila je provedena kroz dva tjedna, tj. četiri tretmana. Kontrolna skupina bila je tretirana terapijskim ultrazvukom u trajanju od 5 minuta, kontinuiranom metodom, snage od 1 do 1,2 W/cm², kroz dva tjedna i 10 tretmana. Svi ispitanici koji su započeli terapiju odradili su kompletan tretman u skupini u koju su bili alocirani. Dvofaktorski model analize varijance ponovljenih mjerenja pokazao je kako su obje skupine imale poboljšanje nakon terapijske intervencije ($F = 151,0$; $p < 0,01$; $\eta^2 p = 0,89$), no eksperimentalna skupina imala je veće poslijeterapijsko poboljšanje vrijednosti upitnika VISA-A s obzirom na kontrolnu skupinu ($F = 10,54$; $p < 0,01$; $\eta^2 p = 0,37$). Većina sličnih dosadašnjih istraživanja daje prednost terapiji udarnim valom pred terapijom ultrazvukom, no dovoljan broj istraživanja pokazao je suprotne rezultate te nije moguće definirati čvrste zaključke i jasne kliničke smjernice. Jedan je od razloga nestandardizirana primjena terapije udarnim valom te nije egzaktno poznato koja je snaga i gustoća udarnih valova potrebna za uspješno tretiranje tendinopatije Ahilove tetive. Ovo pilot-istraživanje pokazuje veću učinkovitost terapije udarnim valom te može poslužiti kao temelj za veće kliničko istraživanje kako bi se utvrdili najbolji fizikalni parametri terapije.

Ključne riječi: tendinopatija Ahilove tetive, terapija udarnim valom, terapijski ultrazvuk, upitnik VISA-A

Autor: ¹Tomislav Sajko

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Klinika za neurokirurgiju, KBC Sestre milosrdnice

Naslov rada:

Translacijski istraživački programi: izvrsnost u profesionalnom razvoju

Sažetak:

Translacijsko istraživanje potiče multidirekcijsku i multidisciplinarnu integraciju temeljnog istraživanja, kliničkog istraživanja i javnozdravstvenog istraživanja s dugoročnim ciljem poboljšanja zdravstvenog stanja zajednice. Pristup dizajniranju i evaluaciji uspjeha translacijskih istraživačkih programa mora biti fleksibilan radi prilagodbe potreba institucija i članova institucija, no i rigidan u poštivanju kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih ciljeva. Translacijsko istraživanje uključuje dva područja translacije. Jedan je proces primjene otkrića generiranih u laboratoriju i pretkliničkim istraživanjima u razvoju kliničkih istraživanja u ljudi. Drugo je područje translacije usmjereno na prihvaćanje najboljeg djelovanja u korist zajednice. Isplativost preventive i strategija liječenja također je važan dio translacijske znanosti. U skladu s navedenim, translacijsko istraživanje dvosmjerno povezuje laboratorij i bolesnički krevet (engl. *from bench to bedside*), odnosno omogućuje da temeljno istraživanje postane primjenjivo u dijagnostici, liječenju, ali i prevenciji bolesti kroz proces pretvaranja znanstvenih izuma u nove lijekove, metode liječenja i medicinske instrumente. Stoga je nužna suradnja između temeljnih i kliničkih istraživačkih timova te je translacijska medicina u svijetu usko povezana s akademskom medicinom. Translacijska medicina područje je biomedicinskog istraživanja koje se posljednjih godina brzo razvija i obuhvaća sve više otkrića novih lijekova i dijagnostičkih instrumenata ostvarenih suradnjom istraživača iz temeljnih biomedicinskih laboratorija i istraživača kliničara; čvrsto je povezana s industrijom, a sve je jasnija njezina uloga u implementaciji prihvaćenih metoda liječenja u zajednici. Translacijska su istraživanja visoko multidisciplinarna, usmjerena k ostvarivanju zadanih ciljeva (u konačnici dobrobiti bolesnika) i iziskuju snažno javno-privatno partnerstvo kako bi ostvarila svoj puni potencijal.

Ključne riječi: translacija, istraživanje, znanost

Autorica: ¹Biljana Kurtović
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹Poliklinika NeuroSpine

Naslov rada:

[Odrednice implementacije znanstveno utemeljenih dokaza u sestrinstvu](#)

Sažetak:

Implementacija znanstveno utemeljenih dokaza u sestrinstvu ima za cilj pridonijeti što djelotvornijem uključivanju objavljenih znanstvenih dokaza u svakodnevnu kliničku praksu. Dokazi su istraživanjem dobiveni rezultati o jednoj ili više pojava zasnovani na važnim zakonitostima, principima i metodologiji. Međutim, znanstveno utemeljeni dokazi bez praktične primjene u svakodnevnoj praksi bili bi bezvrijedni, a i obrnuto. Kroz praktične vještine, koje se temelje na znanstvenim rezultatima i hipotezama, teorijska načela znatno su povezana s praktičnim svakodnevnim radom. Razmatranja povezanosti svakodnevnog rada i znanstveno utemeljenih dokaza važna su za sestrinstvo kao znanstvenu disciplinu. Prema tome, nalaže se potreba utvrditi okvire implementacije, opisati odrednice implementacije te pružiti obrazloženja odabira implementacijskih strategija primjenom dostupnih rezultata sestrijskih istraživanja. Okviri učinkovite implementacije mogu biti određeni prema nekoliko različitih modela, najčešće prema Grol-Wensingovu modelu. Odrednice za provedbu implementacije odnose se na znanje, spoznaje, stavove, rutinu, društveni utjecaj, radnu organizaciju i resurse. Strategije su usmjerene učinkovitim inovativnom individualnom i timskom pristupu implementacije znanstveno utemeljenih dokaza usmjerenih poboljšanju kvalitete skrbi za bolesnike. Tradicionalna paradigma kliničke prakse oslanja se na standardnu literaturu unutar formalnog obrazovanja te na znanstvene autoritete, shematske pristupe u skrbi za bolesnike te odgovore dobivene izravnim kontaktom s profesionalcima unutar određene problematike. U novoj paradigmi, utemeljenoj na znanstvenome dokazu, u postupku kliničkog odlučivanja kvalitetan znanstveni dokaz zauzima središnje mjesto, a zadaća je medicinske sestre redovito pratiti znanstvene publikacije u kojima su nepristrano i na provjerljiv način zabilježena klinička opažanja i znati ih kritički prosuditi.

Ključne riječi: implementacija, dokazi, sestrinstvo

Autori: ¹Kristina Spajić, ¹Lana Brčić, ¹Anja Karić, ²Matija Videk, ³Anamarija Perić, ⁴Lukrecija Jakuš

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Apex Centar, ²Klinika za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“, ³Poliklinika za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Velika Gorica, ⁴Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Prikaz primjene terapijskih vježbi ekscentrične kontrakcije u liječenju tendinopatija

Sažetak:

Termin tendinopatija podrazumijeva kliničku dijagnozu kroničnog poremećaja koji nastaje kao posljedica niza mikrotrauma s insuficijentnim mehanizmom reparacije tkiva. Očituje se pojavom boli i disfunkcijom. U suvremenoj literaturi prikazani su različiti načini liječenja tendinopatija, od kojih sve više istražuju učinci metoda neoperacijskog liječenja. Terapijske vježbe ekscentrične kontrakcije jedna su od najčešće primjenjivanih metoda neoperacijskog liječenja, a zasnivaju se na polaganom izvođenju kontrakcije mišića pri čemu se mišićna vlakna produžuju. Sile izazvane ekscentričnom kontrakcijom veće su od onih izazvanih koncentričnom te uzrokuju veći stres za tetivno tkivo pripremajući ga za snažnija mehanička opterećenja. Kao izravna posljedica primjena vježbi ekscentrične kontrakcije na patološki promijenjenu tetivu opisana je povećana produkcija kolagena, obliteracija novostvorenih krvnih žila i pripadajućih živčanih završetaka. Mišićnom se kontrakcijom, preko tenocita, stimulira aktivacija transformirajućeg faktora rasta β , koji je jedan od najvažnijih čimbenika u reparaciji, remodeliranju i fibroziranju vezivnog tkiva. Promjenom u strukturi vulnerabilne tetive povećava se njezina sposobnost apsorpcije opterećenja, vraća funkcija i smanjuje bol. Prvi prikaz terapijskih vježbi ekscentrične kontrakcije bio je u liječenju tendinopatije Ahilove tetive 1986. godine. Po principima vježbi ekscentrične kontrakcije razvijeni su tretmani liječenja patelarne tendinopatije, lateralnog epikondilitisa lakta, tendinopatije *iliopsoasa*, *supraspinatusa*, mišića rotatorne manšete, *hamstringa* i *tibialisa posteriora*. Pregledom istraživačkih radova na Google Scholaru pronalazimo radove i istraživanja za navedene tendinopatije i u daljnjem radu napraviti ćemo prikaz primjene terapijskih vježbi ekscentrične kontrakcije u liječenju tendinopatija navedenih mišića.

Ključne riječi: ekscentrična kontrakcija, tendinopatija

Autorica: ¹Vesna Brumnić

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru

Naslov rada:

Tjelesna aktivnost, indeks tjelesne mase i neki čimbenici vanjskog okoliša

Sažetak:

Uvod: Tjelesna je neaktivnost veliki problem u Hrvatskoj i svijetu. Povezana je s nezdravim stilom života, s povećanjem broja morbiditeta te ekonomskim opterećenjem zdravstvenog sustava. Ovim istraživanjem želi se provjeriti povezanost bavljenja tjelesnom aktivnošću i indeksa tjelesne mase te stavove ispitanika o nekim čimbenicima okoliša koji mogu utjecati na stil života.

Metode: Istraživanje je provedeno u rujnu 2017. strukturiranim upitnikom putem internetske ankete na uzorku od 62 ispitanika. Za ispitivanje razine tjelesne aktivnosti primijenjen je međunarodni upitnik IPAQ-SF.

Rezultati: Od 62 ispitanika 29 % ih ima povišeni indeks tjelesne mase. Intenzivnu tjelesnu aktivnost provodi 33,9 % ispitanika, od čega 28,6 % ispitanika ima povišen indeks tjelesne mase. Ispitanici s povećanim indeksom tjelesne mase nisu tjelesno aktivniji od ispitanika koji imaju niži ili normalan indeks tjelesne mase ($p = 0,535$). Ispitanici s povećanim indeksom tjelesne mase više se slažu s tvrdnjama povezanima s važnošću postojanja radionica na primarnoj razini zdravstvene zaštite o tjelesnoj aktivnosti ($p = 0,029$) te o zdravom stilu života ($p < 0,027$). Unatoč tome, nisu zainteresiraniji za dobivanje informacija o važnosti bavljenja tjelesnom aktivnošću i utjecaju zdravog načina života na zdravlje ($p = 0,470$, $p = 0,630$).

Diskusija: Većina ispitanika nema zadovoljavajuću razinu tjelesne aktivnosti, što može ugroziti njihovo zdravlje, a posebice zdravlje onih s povećanim indeksom tjelesne mase. Važnu ulogu u prevenciji ima primarna razina zdravstvene zaštite, uključujući fizioterapiju. Nužno je podizati svijest ljudi o važnosti bavljenja tjelesnom aktivnošću i razvijati intervencijske strategije za implementaciju tjelesne aktivnosti kao sastavnice zdravog stila života. Promjena stila života može utjecati na reguliranje tjelesne mase i prevenciju brojnih morbiditeta.

Ključne riječi: tjelesna aktivnost, indeks tjelesne mase, fizioterapija, primarna zdravstvena zaštita

Autori: ¹Denis Toma, ¹Martin Tomac
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Stavovi građana o muškarcima unutar sestrinske profesije

Sažetak:

Svrha istraživanja usmjerena je na procjenu stavova građana Republike Hrvatske o muškarcima u sestrinskoj profesiji. Vođeni hipotezom da u Hrvatskoj još uvijek postoje predrasude o muškarcima u sestrinskoj profesiji koja se tradicionalno smatra ženskom profesijom, provedena je elektronička anketa u kojoj je sudjelovalo 700 ispitanika isključivo starijih od 18 godina. Točan naziv titule muškarca koji završi medicinsku školu zna 2,3 % (16) ispitanika, a 4,4 % (31) ispitanika navodi kako sestrinsku profesiju smatra isključivo ženskim zvanjem. Sve veću pojavu muškaraca u sestrinstvu ne podržava 0,6 % (4) ispitanika, dok ostatak ispitanika daje afirmativni odgovor. Nadalje, 4,3 % (30) ispitanika navodi kako do sada nikad nisu vidjeli medicinskog tehničara za vrijeme posjeta bolnici, dok 51,6 % (361) navodi da povremeno susreće medicinske tehničare. Veće povjerenje medicinskim tehničarima u odnosu na medicinske sestre daje 2,6 % (18) ispitanika, dok njih 91,9 % (643) tvrdi da im spol nije važan. Manji dio ispitanika, 10,7 % (75), smatra da se muškarci teže snalaze od svojih kolegica u sestrinskom zvanju, dok njih 89,3 % (625) negira tu tvrdnju. Nadalje, 70,1 % (491) ispitanika tvrdi da medicinski tehničar može raditi na bilo kojem odjelu u bolnici, a njih 21,1 % (148) smatra da je najpovoljnije radno mjesto tehničara hitni medicinski prijam. Rezultati istraživanja pokazuju da u manjoj mjeri postoje predrasude o muškarcima u sestrinskoj profesiji u hrvatskom društvu, no većina građana podržava muškarce u sestrinskoj profesiji, pokazuje povjerenje te pozitivno ocjenjuje njihovu profesionalnost.

Ključne riječi: Ključne riječi: sestrinska profesija, muškarci, medicinski tehničari, medicinske sestre

Autor: ¹Josip Čulig

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Veleučilište Velika Gorica

Naslov rada:

Adherencija kroničnih bolesnika prema propisanoj medikaciji

Sažetak:

Adherencija pokazuje do koje se mjere ponašanje pacijenta podudara s preporukama liječnika o uzimanju propisane terapije. Na adherenciju utječe niz čimbenika. Anketirano je 635 osoba koje su u ljekarni podizale ili kupovale lijekove za kronične bolesti. Najviše ih je liječeno, uz eventualne druge bolesti, od arterijske hipertenzije (n = 361; 56,9 %).

Više je bilo neadherentnih (n = 370; 58,3 %) nego adherentnih (n = 265; 41,7 %). Kao glavni razlog neuzimanja lijeka većina ispitanika navela je zaborav (n = 381; 60,0 %), a slijede izbjivanje od kuće (n = 288; 45,4 %) i nedostatak lijeka (jer je potrošen) (n = 282; 44,4 %).

Većina pacijenata vjeruje da će liječenje imati pozitivan utjecaj na njihovo zdravlje (n = 595; 93,7 %). Treba otkriti razloge neadherencije i poduzeti mjere poboljšanja.

Ključne riječi: adherencija, propisana medikacija, mjerenje adherencije

Autorica: ¹Snježana Čukljek
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Zdravstvena njega zasnovana na dokazima – mogućnosti, dobrobiti, zapreke

Sažetak:

Zdravstvena njega utemeljena na dokazima savjesna je, nedvojbeno i kritička primjena najboljeg mogućeg dokaza u donošenju odluka o skrbi za pojedinog pacijenta. Podrazumijeva integraciju dokaza (nalaza) dobivenih istraživanjima s kliničkim iskustvima zdravstvenih profesionalaca i željama i vrijednostima pacijenta.

Uvođenje prakse zasnovane na dokazima u sestrinsku skrb pridonosi povećanju kvalitete pruženih usluga, unaprjeđenju zdravlja pojedinca, smanjenju troškova zdravstvene skrbi te boljoj radnoj okolini za zdravstvene djelatnike. Iako su mnoga istraživanja dokazala pozitivne učinke primjene spoznaja i prakse zasnovane na dokazima, još se uvijek nedosljedno primjenjuje i uvodi u svakodnevnu praksu. Implementacija novih spoznaja (dokaza) ovisi o brojnim čimbenicima koji ovise o pojedincima, ali i o zdravstvenim ustanovama i podršci rukovoditelja. Kao zapreke uvođenju prakse zasnovane na dokazima navodi se: nedostatak vremena, organizacijska kultura („oduvijek tako radimo”), nedovoljno znanja i vještina povezanih sa zdravstvenom njegom zasnovanom na dokazima, nedostatak resursa, otpor menadžera i lidera te nedostatak mentora koji bi pospješili implementaciju novih spoznaja u praksu.

Kako bi se olakšala primjena prakse zasnovane na dokazima u sestrinskoj praksi, razvijeno je nekoliko EBP modela. Stetler Model of Evidence Based-Practice, Iowa Model of Evidence-Based Practice to Promote Quality Care i Johns Hopkins Nursing Evidence-Based Practice Model usmjereni su na opsluživanje EPB modela. ARRC© Model i PARISH Model usmjereni su na implementaciju i održivost prakse zasnovane na dokazima u sestriinstvu.

Kako bismo razvijali praksu zasnovanu na dokazima i smanjivali zapreke, potrebna je edukacija medicinskih sestara o EBP-u, edukacija medicinskih sestara mentorica koje bi bile prisutne na kliničkim radilištima te je potrebno mijenjati stavove prema praksi zasnovanoj na dokazima.

Ključne riječi: zdravstvena njega, praksa temeljena na dokazima, EBP modeli

Autori: ¹Boris Benceković, ²Jadranka Boljunčić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice, ²Institut za arheologiju

Naslov rada:

Digitalna radiografija u bioarheologiji – tehnička podrška

Sažetak:

Ovaj će vas rad upoznati sa životnom trepanacijom mastoidea temporalne kosti u muškarca iz 11. st., nađene na lokaciji Veliko Polje pokraj Virovitice na groblju Zvonimirovo.

Nalaz je do sada jedinstveni „povijesni slučaj” složene infratentorijske trepanacije na mastoidu desne sljepoočne kosti, tehnikom bušenja, a uzrokovane supratentorijskim prijelomom koji upućuje na traumu kao razlog za izvođenje kirurškog zahvata.

Na slikama se jasno vidi načinjen umjetni otvor na desnom mastoidu koji je potkrijepljen nizom paleoradioloških nalaza konvencionalnom i digitalnom radiografijom te s pomoću računalne tomografije. Morfologija i anatomske položaje otvora isključuju mogućnost slučajnog nastanka. U predmetnom slučaju nedvojbeno jasno kako je riječ o jedinstvenom postupku srednjovjekovne trepanacije, tehnikom bušenja, koju je očito vrlo stručna osoba provela na mastoidu desne sljepoočne kosti muškarca na čijoj su se desnoj tjemenoj kosti prikazali tragovi oveće traume (linearnog prijeloma lubanje).

Koliko je poznato, u europskoj bioarheologiji još uvijek nisu opisani slični slučajevi koji bi datirali u srednji vijek i šire.

Predmetna istraživanja načinjena su u okviru teme „Primjena računalne tomografije(CT) u analizi bioarheoloških uzoraka” u sklopu „Strategije” Instituta za arheologiju Zagreb.

S obzirom na anatomske položaje trepanacijskog kanala, isprva se moglo posumnjati na izvođenje postupka u cilju tretiranja kronične upale srednjeg uha (mastoiditisa). Postupkom obrade lubanje računalnom tomografijom to je isključeno.

Valja naglasiti kako bi u kontekstu suvremene medicine bilo krajnje neobično izvoditi takav ili sličan zahvat u području ispod tentorija u cilju tretiranja supratentorijske traume, tj. mogućeg posttraumatskoga akutnog subduralnog hematoma.

Ključne riječi: radiologija, neurokirurgija, digitalna radiografija

Autorice: ¹Silvija Burić, ¹Vesna Filipović

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Profesionalne ozljede violinista i fizioterapija

Sažetak:

Cilj je preglednog rada prikaz čimbenika nastanka profesionalnih ozljeda violinista na temelju dosadašnjih istraživanja.

Međunarodna istraživanja izvješćuju o vrlo visokoj stopi profesionalnih ozljeda u orkestralnim populacijama, oko 70 do 80 % (Ackermann 2012), te kao faktore uzročnosti ističu preopterećenja, lošu posturu, loše tehnike sviranja i okolinu. Violinisti često pate od sindroma prenaprezanja mišićno-koštanog sustava na području čeljusti, vrata, leđa te gornjih ekstremiteta (Paarup 2011) jer sviranje violine obuhvaća oko 500 složenih pokreta, uključujući brze, ponavljajuće pokrete ruku i prstiju, što zahtijeva napor mišića, ligamenata i kostiju. Poremećaji mišićno-koštanog sustava kod violinista mogu nastati zbog biomehaničkih, okolišnih, psiholoških i osobnih čimbenika na radnom mjestu. Nakon sindroma prenaprezanja violinista slijede periferne neuropatije i fokalna distonija (Devereux 2002).

Prema sviranju violine i drugih instrumenata potrebno se odnositi kao prema tjelesnoj aktivnosti jer se glazbeni instrument svira cijelim tijelom. Pogrešne navike tijekom sviranja predstavljaju jedan od čestih čimbenika koji dovode do preopterećenja i time do nastanka ozljeda (Norris 1997). Orkestralni glazbenici provode mnogo vremena u sjedećem položaju, što uzrokuje dodatne probleme u ovom posturalnom položaju. Pogreške u posturalnoj adaptaciji mogu biti naučene tijekom školovanja. Ako nisu ispravljene, kasnije se mogu pojaviti u obliku profesionalnih ozljeda (Medoff 1999).

Pogrešne tehnike sviranja imaju veliki utjecaj na razvoj profesionalnih ozljeda, a jedna od najčešćih tehničkih pogrešaka jest sviranje s prevelikom napetošću mišića (Norris 1997). Violinisti provode većinu vremena u asimetričnom položaju koji je rezultat držanja instrumenta i različite funkcije lijeve i desne ruke tijekom sviranja (Wallyn 2013). Lijeva ruka, koja drži violinu, gotovo je u statičnom položaju, a desna je ruka, koja se upotrebljava za pokretanje gudala, dinamičnija. Lijeva i desna ruka u svojim različitim funkcijama, tehnikama i njihovom pogrešnom izvedbom dovode do ranije pojave profesionalnih ozljeda (Lee 2013).

Okolina je važan čimbenik, koji se često zanemaruje, a može indirektno sudjelovati u razvoju mišićno-koštanih ozljeda (Devereux 2002). Namještaj okruženja glazbenika zahtijeva prilagodbu pozicioniranja radi odgovarajućeg pogleda na dirigenta i note, kao što je u radnom okruženju važno pravilno osvjetljenje i temperatura u cilju zdravlja glazbenika (Nyman 2007).

S obzirom na veliku stopu pojavnosti profesionalnih ozljeda glazbenika tradicionalno postoji vrlo mala zdravstvena edukacija u cilju prevencije i liječenja populacije glazbenika. Broj fizioterapeuta i ostalih zdravstvenih djelatnika koji se bave liječenjem glazbenika kao specijalnošću vrlo je malen u usporedbi s drugim specijalnostima. Fizioterapeut je zdravstveni djelatnik te primjenom svojih znanja i vještina može educirati violiniste, djelovati na uzročne čimbenike i sudjelovati u prevenciji, kao i upravljanju liječenjem profesionalnih ozljeda glazbenika tijekom njihova školovanja, a posebno za vrijeme glazbene karijere.

Ključne riječi: profesionalne ozljede violinista, fizioterapija

UČINKOVITI NAČINI ŠIRENJA NOVIH ISTRAŽIVAČKIH SPOZNAJA U 21. STOLJEĆU

Autorice: ¹Marina Horvat, ¹Lukrecija Jakuš, ¹Zrinka Pukljak Iričanin

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Dokazi o razini tjelesne aktivnosti i povezanosti s kvalitetom života na ispitanicima u Hrvatskoj

Sažetak:

Uvod: Redovito provođenje tjelesne aktivnosti prepoznato je kao važan oblik zdravstvenog ponašanja. Promjene suvremenog načina života donose povećanje sjedilačkog načina života i smanjenje tjelesne aktivnosti od dječje do starije životne dobi. Nedovoljna tjelesna aktivnost povezana je s nastankom oboljenja, koja su vodeći uzroci onesposobljenja i smrtnosti. Svjetska zdravstvena organizacija, American College of Sports Medicine i American Heart Association postavili su preporuke za provođenje tjelesne aktivnosti. Posljednjih je godina tjelesna aktivnost predmet istraživanja na svim dobnim skupinama.

Cilj: Prikazati sažetak dostupnih istraživanja o tjelesnoj aktivnosti provedenih u Hrvatskoj.

Metode: Sustavnim pregledom istraživanja na temu tjelesne aktivnosti u Hrvatskoj pregledane su baze podataka: PubMed, Medline, Science Direct, Springer Link i Hrčak. Dostupna literatura pregledana je u razdoblju od listopada 2017. do siječnja 2018. Uključujući kriteriji bili su tjelesna aktivnost provedena u Hrvatskoj, povezanost tjelesne aktivnosti s kvalitetom života, radovi objavljeni hrvatskom ili engleskom jeziku i dostupnost punog teksta.

Rezultati: Istraživanja na temu tjelesne aktivnosti u Hrvatskoj provedena su u posljednjih 15 godina te je pronađeno 14 istraživanja koji odgovaraju uključujućim kriterijima i koji su izdvojeni u analizu. Istraživanja provedena na uzorku dječje, studentske i odrasle populacije pokazuju nezadovoljavajuću razinu tjelesne aktivnosti te visoku povezanost s kvalitetom života. Razlika se odnosi na dob, spol, prihode i zdravstveni status.

Zaključak: Porastom dobi smanjuje se učestalost provođenja tjelesne aktivnosti u slobodno vrijeme i kroz sportskih aktivnosti. Razlozi smanjenja razine tjelesne aktivnosti povezuju se sa smanjenjem motivacije, nižim prihodima, promjenama životnih obveza i zdravstvenim statusom. Ukazuje se na potrebu daljnjih istraživanja o mogućnostima utjecaja na najčešće uzroke smanjenja tjelesne aktivnosti.

Ključne riječi: tjelesna aktivnost, Hrvatska, zdravstveno ponašanje

Autor: ¹Suzana Marković, ²Aleksandar Racz

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Sveučilište u Rijeci,

²Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Utjecaj novih tehnologija na vidljivost, dohvatljivost i citiranost znanstvenih radova

Sažetak:

S pojavom internetskih tehnologija i prelaskom više od polovine trenutačnih više od 28 000 znanstvenih časopisa iz tiskanog u digitalni format znatno su se razvile mogućnosti povećanja i praćenja faktora odjeka časopisa i radova na znanstvenu zajednicu te time i ostvarivanje temeljnog smisla znanstvene publicistike— rezultate znanstvenih istraživanja učiniti dostupnima što širem krugu znanstvene i akademske zajednice, kako bi se mogle upotrijebiti njihove spoznaje, ali i provjeriti i kritički sagledati, čime im se priznaje i štiti autorstvo i daje veća vrijednost. Altmetrija, tj. metrija na razini članka (engl. *article level metrics*) osim praćenja citiranosti omogućuje i praćenje prema broju posjeta nekom radu, broju preuzimanja, dijeljenja ili uključivanja na društvenim mrežama već neposredno nakon objavljivanja u digitalnom obliku.

Objavljivanje radova u *open access* (OA) časopisima, putem kojih ukupan broj besplatno dostupnih radova u svijetu raste po stopi od 9,4 % godišnje, znatno mijenja vidljivost (engl. *visibility*) i dohvatljivost (engl. *accessibility*), što rezultira znatnim povećanjem citiranosti svih radova (Lariviere, Gingras 2009), iako postoje i znanstvenici koji tvrde da digitalna dostupnost radova i njihovih povijesnih arhiva dovodi do povećanja citiranja novijih radova i većeg koncentriranja citata na manji broj radova (Evans 2008). Nedavna istraživanja ipak potvrđuju da OA radovi imaju između 26 % i 64 % više citata u odnosu na ukupno objavljene radove (Archambault i sur. 2014), odnosno ukupno 50 % više od ne-OA radova (Archambault i sur. 2016), uz preporuku Gold OA pristupa kao najbolje strategije izdavaštva za radove u području znanosti i tehnologije, posebice u biologiji, poljoprivredi i biomedicinskim istraživanjima, odnosno Green OA u fizici, astronomiji, matematici i statistici te dijelom i u kliničkoj medicini. Pojedina istraživanja učinkovitosti OA izdavanja radova također potvrđuju povećanje citiranosti u društvenim znanostima za 88 % te za 52 do 83 % u području biomedicine i prirodnih znanosti (Xu 2011). Citiranost radova višestruko se povećava i objavljivanjem članaka na mrežnim stranicama putem tzv. multiple OA vidljivosti (Xia 2011), primjerice objavom na platformi Academia.net – „platformi za članove akademske zajednice za dijeljenje rezultata istraživanja”, i to za 16 % tijekom godine dana od objave, 51 % nakon tri godine i 69 % nakon pet godina od objave (Niyazov i sur. 2016). Također, objava na platformi ResearchGate – „mreži posvećenoj znanosti i istraživanjima”, povećava vidljivost i citiranost radova, budući da putem dostupnosti na jednoj i/ili drugoj platformi radovi bivaju više citirani nego na klasičnim citatnim bazama podataka Web of Science ili Scopus (Thelwall, Kousha 2017), iako još uvijek manje nego na platformi Google Scholar koja je vodeća prema broju zabilježenih citata pojedinog rada (Vaughan, Show 2008).

*Napomena: Sažetak je napravljen na osnovi znanstvenog rada koji je izrađen u sklopu znanstvenog projekta ZP UNRI 3/7 kojeg podupire Sveučilište u Rijeci.

Ključne riječi: citiranost, *open access*, *networking*, socijalni mediji, faktor utjecaja

KARIJERA I OBRAZOVANJE ZDRAVSTVENIH PROFESIONALACA

Autorica: ¹Claire Sangster Jokić

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Poboljšanje statusa radne terapije u Hrvatskoj – Što misle studenti radne terapije?

Sažetak:

Trenutačno u Hrvatskoj djeluje više od 450 licenciranih radnih terapeuta. Premda je napredak u statusu radne terapije u Republici Hrvatskoj vidljiv, i dalje postoje brojni izazovi za daljnji razvoj naše struke. Neki su od glavnih izazova: broj radnih terapeuta po glavi stanovnika koji je znatno niži od prosjeka EU-a; ograničena prisutnost radne terapije u zajednici, posebice u školskom okruženju, te ograničena mogućnost nastavka studija nakon trogodišnjega preddiplomskog studija. Ovi izazovi mogu utjecati na perspektive i stavove mladih ljudi o radnoj terapiji i o tome koliko je privlačna kao karijerni izbor. Studenti radne terapije posebno su osjetljivi na negativan utjecaj takvih pitanja i izravno imaju koristi od napora usmjerenih na poboljšanje stanja radne terapije u Hrvatskoj. Stoga je razumijevanje studentske perspektive o trenutačnom statusu struke i izazovima s kojima se suočavaju studenti i praktičari od velike važnosti za razvoj učinkovitih strategija za poboljšanje statusa struke. U istraživanju smo ispitali 140 studenta prve, druge i treće godine studija radne terapije o statusu radne terapije u Hrvatskoj i inozemstvu, mogućnostima zapošljavanja nakon završetka diplome, razlozima odabira radne terapije kao studijskog programa i mogućnostima studiranja nakon završetka trogodišnjeg studija. Na temelju analize studentskih perspektiva o odabranom studiju i profesiji općenito, cilj je ove prezentacije propitati trenutačne izazove s kojima se suočava radna terapija u Hrvatskoj i predložiti smjernice za daljnji razvoj.

Ključne riječi: studentska perspektiva, status radne terapije, smjernice za daljnji razvoj

Autorice: ¹Dijana Majstorović, ¹Emina Pustijanac, ¹Stefani Ružica Bekčec, ¹Valeria Đapić,
¹Nikolina Ožbolt, ¹Ljerka Simić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Naslov rada:

Izborni kolegiji na preddiplomskom studiju sestrinstva u Republici Hrvatskoj

Sažetak:

Duboki utjecaj tradicionalnoga medicinskog obrazovanja usredotočenog na bolest obilježje je obrazovanja medicinskih sestara na preddiplomskoj razini. Većina inovacija koja se dogodila u pogledu izbornih kolegija usmjerena je na dodavanje, preuređivanje i dupliciranje sadržaja postojećih izvedbenih nastavnih planova obveznih kolegija. Uloga je izbornih kolegija osobni razvoj i razvoj kreativnosti studenata, kao i mogućnost kombiniranja s interesima studenta i društvenim potrebama te implementacija novih znanja. Istraživanja pokazuju da studentima sestrinstva nedostaje sadržaja iz područja društvenih, humanističkih i proširenih specifičnih tema kao što su poznavanje znakovnog jezika, istraživanja temeljena na dokazima, razmjena iskustava i drugo.

Cilj: Utvrditi povezanost sadržaja i nositelja izbornih i obveznih kolegija te analizirati primijenjene nastavne metode i raznolikost izbornih kolegija na preddiplomskim stručnim i sveučilišnim studijima sestrinstva u Republici Hrvatskoj.

Metode: Analiza i usporedba izvedbenih nastavnih planova trinaest preddiplomskih sveučilišnih i stručnih studija sestrinstva u Republici Hrvatskoj te statistička obrada podataka dobivenih istraživanjem.

Rezultati: Rezultati istraživanja bit će prikazani u izlaganju.

Zaključak: Istraživanjem je utvrđeno da je većina analiziranih izbornih kolegija preuzeta iz osnovnih kolegija, temelji se na nastavnoj metodi predavanja i ne prikazuje znatnu raznolikost izbornih kolegija. Nositelji izbornih kolegija uglavnom su i nositelji obveznog kolegija iz kojeg je sadržaj preuzet.

Ključne riječi: sestrinstvo, obrazovanje, izborni kolegij

Autorica: ¹Cecilija Rotim

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Upravljanje karijerom u sestrinstvu – izazovi današnjice

Sažetak:

Jedan je od najvećih aspekata sestrinstva kao profesije sposobnost rada u mnogim vrstama okruženja i spremnost na suočavanje s različitim osobnostima i izazovima. To je područje koje se neprestano razvija te zahtijeva od medicinske sestre spremnost na rizik, sposobnosti, znanja i jasnu usmjerenost ka izvršavanju zadataka i ostvarivanju ciljeva skladu sa stečenim kompetencijama tijekom školovanja. Upravljanje karijerom i sam napredak u sestrijskoj profesiji predstavljaju izazov u profesionalnom i osobnom životu. Onog trenutka kada se medicinska sestra nakon završenoga srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja prijavljuje na natječaj za radno mjesto, postaje profesionalac koji započinje svoju karijeru. Osim stečenih kompetencija za koje se osoba školovala i doškolovala, većina poslodavaca u današnje vrijeme od svojeg budućeg zaposlenika očekuje i neke druge karakteristike kao što su vještine komunikacije, odgovornosti, timski rad, rješavanja problema, delegiranje zadataka, ambicioznost... U sestrijskoj profesiji karijera ima dugoročnu, cjeloživotnu dimenziju, kojoj vrijednost daje sam pojedinac. Sačinjava je širok spektar stavova, vrijednosti i motivacije prema poslovima i radnim zadacima s kojima se osoba susreće tijekom cijeloga radnog vijeka. Upravljanje karijerom proces je kojim se menadžment organizacije planski i organizirano prati, ocjenjuje, raspoređuje, usmjerava i razvija osobu i njezine potencijale najviše radi osiguravanja potrebnog broja kvalificiranih ljudi i optimalne iskoristivosti njihovih vještina. Za stjecanje uspješne karijere najvažniju ulogu imaju cjeloživotno učenje i praćenje noviteta u znanosti i tehnologiji. Unaprjeđenje stečenih vještina kroz cjeloživotno učenje osobi omogućuje donošenje karijernih odluka i postavljanje ciljeva te upravljanje promjenama koje će omogućiti da na strukturiran način prikuplja i analizira i organizira spoznaje te upravlja profesionalnim i osobnim napretkom.

Ključne riječi: karijera, medicinska sestra, sestrinstvo, profesionalac

Autorice: ¹Gloria Valičević, ²Cecilija Rotim

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

[Stavovi mladih osoba o medicinskim sestrama](#)

Sažetak:

Posao medicinske sestre / medicinskog tehničara iznimno je važan. Stoga se godinama usavršavaju kako bi što bolje radili svoj posao. Također, niz reforma školstva proveden je kako bi se medicinske sestre / medicinski tehničari adekvatno educirali za svoj posao. Medicinska sestra / medicinski tehničar osoba je koja pomaže osobama, pacijentima, oboljelima da dosegnu fizički, psihički i socijalni potencijal za normalno funkcioniranje u okruženju u kojem rade i žive. Sestrinstvo se razvijalo već od prvih dana postanka čovjeka i stvaranja prvobitnih zajednica. Medicinske se sestre nalaze svugdje gdje se nalaze i ljudi te im pomažu kada im je potrebno. Suzanne Gordon zabilježila je da mediji loše predstavljaju medicinske sestre u javnosti. Naime, danas mediji imaju snažan utjecaj zato što se svaka informacija vrlo brzo može prošiti u javnosti. Problemi se mogu vrlo brzo saznati iz bilo koje vrste medija te je iz toga razloga 2009. godine organiziran centar The Truth About Nursing, koji razvija kampanju da se promjeni slika sestara u medijima. Nastojanja su centra da javnost razumije uloge sestara u modernom zdravstvenom sustavu. S obzirom na to da često u radovima nailazimo da je sestrinstvo negativno percipirano u javnosti, cilj ovog istraživanja bio je utvrditi je li takvo stajalište prisutno i u mladih osoba. Ciljana su skupina mlade osobe od 15 do 30 godina te su ispitani putem ankete. Pitanja su povezana s edukacijom sestara i kvalitetom pružene skrbi, procjenom je li sestrinstvo cijenjena profesija te utjecajem televizijskih serija ili filmova na ugled sestriinske profesije. Cilj istraživanja bio je odrediti mišljenja mladih osoba o zanimanju medicinskih sestara u javnosti te odrediti što bi trebalo promijeniti kako bi se poboljšao ugled medicinskih sestara i same sestriinske profesije. Medicinske sestre / medicinski tehničari trebali bi znatno više uložiti u promociju sestrinstva i biti aktivniji kako bi se smanjio negativan utjecaj masovnih medija te samim time stvorila pozitivna slika među ljudima, kao i među mladim osobama.

Ključne riječi: sestrinstvo, profesija, stavovi mladih

Autorica: ¹Mirna Vrčec

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹KBC Zagreb, Klinika za ORL i kirurgiju glave i vrata

Naslov rada:

Psihološki profili medicinskih sestara

Sažetak:

U ovom radu obrađeni su podaci psihološkog testiranja pri odabiru za zapošljavanje medicinskih sestara u KBC-u Zagreb te je istaknuta važnost selekcijskog postupka za dobivanje najboljih kandidata za radno mjesto medicinske sestre. Psihološki je test provjerena, objektivna i standardizirana mjera uzorka ponašanja iz kojeg se donose zaključci o budućem ponašanju ili izvedbi. Psihološko testiranje uključuje standardizirane postupke s pomoću kojih se izaziva neka određena aktivnost, a onda se učinak te aktivnosti mjeri i vrednuje tako da se individualni rezultati usporede s rezultatima koji su dobiveni kod drugih pojedinaca u jednakoj situaciji. Cilj je rada bio usporediti profile primljenih i odbijenih medicinskih sestara dobivenih psihološkom procjenom. Za potrebe istraživanja uzeti su profili 100 kandidata (50 primljenih i 50 odbijenih kandidata) iz 2013. godine. Psihološka se procjena sastojala od zasebnog intervjua koji je provodio psiholog uključen u selekcijski postupak te primjene rezultata objektivnih i projektivnih testova ličnosti. Za potrebe ovog rada uzeti su rezultati objektivnih testova ličnosti. Rezultat istraživanja prema Catellovu upitniku ličnosti 16 PF definira poželjan psihološki profil medicinskih sestara koji pokazuje da su primljeni pristupnici imali više vrijednosti u dimenzijama topline, rasuđivanja, emocionalne stabilnosti, otvorenosti promjenama, perfekcionizma, svijesti o pravilima, samokontrole i apstraktnosti. Prema Plutchikovu indeksu emocija, primljene medicinske sestre vole uspostavljati kontakte, pažljivije su, savjesnije, uživaju u prisutnosti ljudi i prilaze im s povjerenjem, zadovoljne su svojim životnim stilom i nisu impulzivne ni tvrdoglave. U dimenziji agresivnosti nije nađena znatna razlika između primljenih i odbijenih kandidata. Zaključno, psihološka procjena osigurala je objektivnost cjelokupnoga selekcijskog postupka i omogućila odabir onih sestara koje u najvećoj mjeri udovoljavaju zahtjevima posla.

Ključne riječi: psihološko testiranje medicinskih sestara, selekcijski postupak prilikom zapošljavanja

Autorice: ¹Marija Brdarević, ¹Zrinka Pranjic Kozlek
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Filozofija i učenje – pogled u obzorje srca Blaisea Pascala

Sažetak:

Znanstvena istraživanja o nevidljivim energijama i biopolju sve više idu u prilog Pascalovoj filozofiji srca. Pascalov kritički duh uviđa da svijest i razum ostaju neodlučni, posrću pred egzistencijalnim pitanjima koja razdiru čovjeka u najdubljim sferama njegove ljudskosti. Tako je srce nadređeno umu jer osjeća njegove granice i ima svoju logiku i svoje razloge koje ne poznaje razum – tvrdi Pascal, koji je dodirnuo granice znanosti svojega vremena i govori o čovjeku kao biću koje u svojoj ograničenosti nosi bezgraničnost. Je li moguće da sjećanja ostaju pohranjena u srcu? Pascalov stav ide u širinu, dalje od razuma, zahvaća čitavog čovjeka i probija u ljudsku nutrinu, „srce”. To je više od svake znanosti i filozofije. U svojoj čuvenoj okladi upozorava agnostike kako se isplati vjerovati u Boga, jer ako ga ima, dobit će sve (vječni život), a ako ga nema, ionako neće ništa izgubiti. Pascalova oklada nije samo dokaz o postojanju ili nepostojanju Boga, već poziv na realizaciju u praktičnom životu, tj. življenje vjere. Nijedno znanstveno istraživanje neće odgovoriti na pitanje je li smrt kraj. Tema smrti potiče na razmišljanje o životu. Spoznaja razvoja globalizacije i podređenosti materijalnom obvezuje filozofiju na moralno djelovanje. Danas jedino istina i moral čine apsolutno jedinstvo koje može miriti pluralizam civilizacija, svih vjera i svjetonazora. Filozofija ima snagu pokrenuti revoluciju. Nužno je izvući ljude iz osobne i kolektivne kratkovidne sebičnosti, taštine i gramzljivosti kako bi vidjeli obzorje nade. Novi humanizam mladih prosvjetitelja jedino može pokrenuti svijet koji je zaglibio u apatiji, u zabludi da su novac i slava jedine vrijednosti. Ako je filozofija um budućnosti, onda je religija srce tog podviga. Čovječanstvu je danas potrebna silna energija da uništi zlo koje je to isto čovječanstvo samo stvorilo. Religija i čovjekova savjest pripadaju redu duha. Duh ima snagu koja može biti mnogo jača od svake materijalne i tjelesne prisile. Jedini je lijek za svakog čovjeka jačanje slobode duha, a potiranje galopirajućeg formalizma. Pascalov je mistični doživljaj „srca” susret čovjeka i Boga, ali i Boga i čovjeka koji je istodoban, ponekad izrazito snažan, spontan i u srcu. Ljudsko srce ima snagu u nekoliko trenutaka zapaliti snažnu vatru na čijem se žaru um može grijati cijeli ostatak svojeg života. Jesu li egoizam i glupost jači od dobrote i pameti? Nikako! Onda kada dobro u nama nadvlada zlo na osobnoj i općoj razini. Za krajnji uspjeh treba nam učenje o filozofiji uma, ali i mudro srce svih religija.

Ključne riječi: srce, um, istina, moral, novi humanizam

Autorice: ¹Zrinka Pranjić Kozlek, ¹Marija Brdarević

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Jesu li duh i duša nadređeni tijelu ili za svoje znanje dugujemo zahvalnost tijelu i njegovim sposobnostima učenja?

Sažetak:

Razmatanje o čovjeku kao cjelovitom biću sastavljenom od tijela – materije i onoga što ga oblikuje – duha ili duše poznato je od postanka antičke filozofije pa je kroz razvoj filozofije, ali i znanosti ostalo temom sve do današnjih dana. U zadnje vrijeme napretka znanosti, tehnologije i komunikacija možda se više nego na počecima razvoja znanosti i filozofije javlja pitanje utjecaja i važnosti duha u svakodnevnom, ali i u stručnom profesionalnom životu. Sve veća razgranatost duhovnih pokreta koji očito nalaze svoje tržište i u modernom čovjeku svjedoči toj potrebi čovjeka da se definira ne samo kroz tjelesnost i pragmatičnost nego kroz duhovnu dimenziju svojeg postojanja. Čovjek nije samo nešto što egzistira, kreće se i jest nego je biće svijesti, samosvijesti, spoznaje, biće koje sumnja, razvija se i napreduje. Uporedo s razvojem znanosti, tehnologije i medicine jednakom brzinom i razmjerom bujaju etička pitanja od kojih čovjek, koji se, istini za volju, otrgnu o od Zemlje i vinuo do Mjeseca, nije umaknuo ni u jednom trenutku povijesti. Kako uskladiti taj razvoj? Možda krenuti od pitanja kako teče proces od doživljaja stvarnosti – osjeta, do stvaranja predodžbi, a onda i znanja. Još je Platon ustvrdio da je duša pokretačka sila koja oživljava mrtvilo materije, a ono što joj daje da jest mogućnost je spoznaje stvarnosti, usvajanja znanja sve do razine spoznaje najviših principa, o stvarima koje nadilaze ovostranost. Duh nam to omogućuje upravo zato što nije povezan s materijom, nego je veza s duhovnom stvarnošću. Predočio je to analogijom – čovjek je lađa, a duša je ona koja kormilari. Bez kormilara lađa ne ostvaruje svoje potencijale, zapravo ne ostvaruje svoju bit. Ako smo svjesni činjenice da čovjeka od životinje razlikuje moć razmišljanja, samospoznaje, onda bi nam trebala biti važna i spoznaja o tome što nam to znanje omogućuje. Od Platona, Sokrata i Aristotela sve do novovjekovne filozofije ta moć pripisuje se duši. Tijelo samo za sebe nema razlikovnog elementa od životinje osim onoga što nazivamo duhom ili dušom. Pa iako nevidljiva, postaje nepobitna stvarnost koja zaslužuje našu pozornost. Na kraju, sjetimo se nevidljivih čestica od kojih se sastoji priroda bez čijeg istraživanja ne bismo imali današnji stupanj napredne znanosti. Samo zato što je nešto oku nevidljivo ne znači da svoju stvarnost ne pokazuje na mnoge druge načine. Spomenimo ovdje još Descartesa koji kaže da je bit ljudskog duha mišljenje, a duša je sama supstancija mišljenja te da je u potpunosti različita od tijela, a za razliku od tijela, duša bez njega neće prestati biti ono što jest. Da ovo nije samo pitanje filozofskih rasprava i nadmetanja govori nam i razvijena i danas sveprisutna znanost – psihologija. Na nama je da se u ovoj temi zadržimo na filozofiji i pokušamo predstaviti važnost odnosa duše i tijela – forme i materije te pokušamo shvatiti njihov odnos. Budući da je duša stvarnost koja se očituje ponajprije u umnim sposobnostima, a umne nas sposobnosti razlikuju od životinja, povezujemo je ponajprije s mogućnošću shvaćanja, stvaranja mišljenja i znanja. Stoga, ne zaslužuje li čovjek da mu se i pristupi na isti način na koji on zapravo i postoji, kao jedinstvenom spoju duše i tijela, oživotvorenoj materiji koja uči? Slijedeći filozofiju duše, čovjekova je moć učenja neograničena, jer ako je duša ona koja mu daje mogućnost učenja, ona kao duhovna stvarnost nema granica, dok materija (tkivo i krv) itekako imaju jasne granice. Filozofija duše u ovoj temi svakako zaslužuje svoje mjesto. Kao što Aristotel navodi u svojem *Nagovoru na filozofiju* – „Svi će se složiti da razboritost nastaje učenjem i traženjem onoga za čiju nas potragu osposobljava filozofija.”

Ključne riječi: duša, tijelo, spoznaja, samosvijest, učenje

Autori: ¹Ivan Biošić, ²Dora Miketek, ²Antonela Brkić

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Visoka škola Edward Bernays, ²Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Primjena obrazovnih ishoda interpersonalne komunikacije u hitnoj medicini: u krizi od izvora do recipijenta

Sažetak:

Uvod: Suvremena medicina razne stavke vrednuje kao izrazito važne za kvalitetu liječenja pacijenata s naglaskom na komunikaciju i vještine potrebne za izgradnju odnosa u relaciji odnosa medicinski djelatnik – pacijent, odnosno izvor – recipijent ili obrnuto. Hitna medicina potražuje od medicinskih djelatnika izrazite napore u području komunikacijskih vještina, ostvarivanju kvalitetne konverzacije te odnosa s pacijentom, što predstavlja samo ishodište rješavanja problema. Važno je istaknuti povećanu prisutnost šumova u kriznoj komunikaciji, a posebice u hitnoj medicini. Stanja u kojima se nalaze ozlijeđene ili naglo oboljele osobe mogu izazvati specifičnu vrstu distraktora u interpersonalnoj komunikaciji. Komunikacija predstavlja sastavnicu svakog početka, tijeka i završetka odnosa s pacijentom.

Cilj: Istaknuti važnost interpersonalnih komunikacijskih vještina u medicinskoj praksi te teorijski i dosadašnjim istraživanjima empirijski potkrijepiti povećanu potrebu za obrazovanjem medicinskih djelatnika u polju interpersonalne komunikacije. Također, ovim radom želimo posebno obuhvatiti specifičnosti interpersonalnog komuniciranja u kriznim situacijama u medicini, poput stanja traumatskog šoka, koje zahtijeva izrazite komunikacijske napore medicinskog djelatnika za održavanje svijesti ozlijeđene osobe.

Zaključak: U komunikaciji u hitnoj medicini naglasak je na brznoj dijagnostici, subjektivnom pregledu i vještinama intervjuiranja s jednim krovnim ciljem, spašavanjem života pacijenta. Postavlja se osnovno pitanje dobre ili loše kvalitete do sad provedenih obrazovnih ishoda u polju interpersonalnih komunikacijskih vještina medicinskih djelatnika. Komunikacijska praksa znatno je opsežnija od teoretskih okvira koji ne predviđaju mnogo realnih situacija. Nerijetko se mladi i/ili neiskusni zdravstveni djelatnici susreću s poteškoćama u kriznoj komunikaciji koje imaju potencijal uzrokovati mnogo veće probleme, pa i dovesti pacijentov život u opasnost.

Ključne riječi: obrazovni ishodi, hitna medicina, interpersonalna komunikacija, medicinski djelatnik, pacijent

Autorice: ¹Mirjana Grubišić, ²Dora Miketek

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Hrvatska komora fizioterapeuta, ²Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Standard zanimanja fizioterapeut/fizioterapeutkinja

Sažetak:

Uvod: Republika Hrvatska ulaskom u Europsku uniju pristala je i osigurala standarde koje je preuzela i prilagodila savezu država koje čine EU. Obrazovne politike i uređenje raznovrsnih dimenzija tržišta rada doživjele su reformsko razdoblje koje nas sve više približava razvijenim sustavima rastućih zemalja članica po uzoru na njihove primjere dobre prakse i konačno povoljnih ishoda. Visoko se obrazovanje tako postupno okreće potrebama realnog sektora i usmjerava učenje ka primjenjivim znanjima odnosno kompetencijama studenata. Takvo oblikovano obrazovanje pruža konkurentnost na tržištu, ali primarno osigurava studentu nužne alate za obavljanje odabrane djelatnosti. Fizioterapija kao regulirana profesija od velike društvene važnosti uživa odgovornost za linearno unaprijeđenje edukacije stručnjaka i pružanja usluga krajnjim korisnicima.

Cilj: Cilj standarda zanimanja jest uspostaviti jasne temelje i odrednice profesije kako bi metodički i određeno pristupili obrazovanju fizioterapeuta koji će tu djelatnost u konačnici i iznijeti. Time potičemo unificiranu visoku kvalitetu na razini EU-a i mogućnost za daljnjim napredovanjem. Ulaganjem u obrazovanje, početne korake, ulažemo u razvoj znanosti i struke, završne korake.

Zaključak: Standard zanimanja diktira standarde kompetencija i ishoda učenja koji su tako uzročno-posljedično povezani sa stvarnim potrebama i opisom radnog mjesta. Edukacijom stručnjaka za neposredno uključivanje u rad također povećavamo gospodarsku stabilnost države. Postavljanjem standarda na razini EU-a potencijalno možemo utjecati i na visoke stope iseljavanja koje uvelike otežavaju planiranje radnog kadra u RH i, dakako, makroekonomskih politika. U stručnom pogledu standard zanimanja ima ulogu ključnog dokumenta u donošenju odluka za obrazovanje fizioterapeuta i nadogradnju vještina koje se stječu temeljnim obrazovanjem, s intencijom produkcije stručnjaka koji će raspolagati većim opusom relevantnih saznanja i tako smanjiti vremenska ulaganja u dodatna usavršavanja, odnosno omogućit će se prohodniji principi znanosti i pospješiti tijek razvoja profesije fizioterapije i zanimanja fizioterapeut/fizioterapeutkinja.

Ključne riječi: standard zanimanja, fizioterapija, fizioterapeut, Europska unija, obrazovanje

MODELI OBRAZOVANJA ZDRAVSTVENIH PROFESIONALACA

Autori: ¹Ivana Crnković, ²Pio Buzov, ³Ivana Čadovska, ⁴Josip Širić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu, ³Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, ⁴Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove

Naslov rada:

Volontiranje u okviru sustava visokog obrazovanja: prilika za nove kompetencije

Sažetak:

Volontiranje kao pojam odnosi se na kao aktivnost koja se slobodno poduzima, koja je besplatna i koja je usmjerena dobrobiti drugih ili nekom određenom cilju. Volontiranje predstavlja stil života te je uvjetovano čovjekovim sustavom vrijednosti. Promicanje kulture volontiranja jedan je od ciljeva visokoobrazovne politike na europskom i svjetskom prostoru. Cilj je rada prikaz partnerskog odnosa visokoobrazovnog sustava, volonterskog sektora i tržišta rada. Zakon o volonterstvu iz 2007. godine (NN 58/07, čl. 2 st. 2), potiče odgojno-obrazovne ustanove u promicanju vrijednosti i razvoju volonterstva u Republici Hrvatskoj. U Hrvatskoj su aktivna četiri regionalna volonterska centra; Zagreb, Split, Rijeka i Osijek; koji se sustavno bave promicanjem volonterskog rada, edukacijom volontera i organizacijom volonterskih akcija. Volonterski centri u okviru visokoobrazovnog sustava provode i organiziraju raznovrsne akcije koje imaju za cilj poticanje volontiranja među studentskom populacijom. Trenutačno u svijetu i u Hrvatskoj postoje tri modela poticanja i vrednovanja volonterskog rada studenata. U okviru modela 1 na sveučilištu postoji posebna služba zadužena za volontere. Model 2 predstavlja organiziranje kolegija po principu „Academic Service Learning”. Model 3 ima sustav nagrađivanja volonterskog rada studenata akademskim bodovima. Većina inozemnih i hrvatskih sveučilišta istodobno nudi više modela volonterskog rada. Hrvatska nije zemlja s najmanjom zastupljenošću volontiranja, no redovito volontiranje upola je niže u odnosu na ostale zemlje Europe i svijeta. Volonterske aktivnosti i ishod učenja dvosmjerno su povezani, tako da studenti kroz volontiranje imaju priliku aktivno usvajati sadržaj predviđen studijskim programom te razvijati opće i specifične kompetencije. Volontiranje u visokoobrazovnom sustavu u 21. stoljeću nije samo jedna od mogućnosti nego je jedan od neizbježnih elemenata koji će pripremiti mlade visokoobrazovane osobe za moderno tržište rada.

Ključne riječi: volonterske aktivnosti, sustav vrijednosti, visokoobrazovna politika

Autori: ¹Filip Knezović, ¹Daniela Depolo, ¹Saša Uljančić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Medicinska škola u Rijeci i Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci

Naslov rada:

Holistički pristup – implementacija u sestrinsko obrazovanje i praksu

Sažetak:

Holistička zdravstvena njega jest filozofija koja u obzir uzima cjelovitost ljudskog bića, odnosno harmoniju duhovnog, kognitivnog i tjelesnog. Holistički se pristup projicira u aktivnosti medicinske sestre, pri čemu se zadovoljavaju osnovne ljudske potrebe svojstvene isključivo cijelom organizmu, a ne samo jednom njegovu dijelu. „Holističko” se u zdravstvenoj njezi opisuje kao uvažavanje biopsihosocijalnosti individue, uvažavajući i upotrebljavajući „resource” osobe te pretvarajući slabosti individue u njezine prednosti. Holistički pristup u zdravstvenoj njezi, neovisno o tome podučava li se ili primjenjuje, kod medicinskih sestara razvija empatiju, sposobnost uspostave partnerskog odnosa, ali i emocionalno-kognitivnu podršku u svrhu ostvarivanja samozbrinjavanja što je prije moguće. Uviđanjem važnosti senzibilizacije budućih medicinskih sestara za holistički pristup, u fakultetsko se obrazovanje uvode sadržaji koji obrađuju teme iz holističke zdravstvene njege. Implementacija holističkog pristupa omogućava se kroz primjenu individualističkog pristupa, uključivanje obitelji u sestrinsku skrb, detekciju potreba i rizika koji mogu utjecati na holističku prirodu te promicanje sudjelovanja subjekta zdravstvene njege u svim sestrinskim aktivnostima. Stavovi studenata o holističkom pristupu ogledaju se kroz aktivnu participaciju u kreiranju sadržaja povezanih s holističkom zdravstvenom njegom, čime se utire put ka kvalitetnijoj implementaciji holističkog pristupa u svakodnevnu sestrinsku praksu.

Ključne riječi: holistički pristup, holistička zdravstvena njega, implementacija holističkog pristupa

Autorice: ¹Dubravka Šimunović, ¹Tatjana Njegovan Zvonarević

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Problemsko učenje – imperativ u edukaciji zdravstvenih djelatnika

Sažetak:

Poznato je da se u Republici Hrvatskoj od ak. god. 2005./2006. počeo primjenjivati bolonjski proces kojem su prethodile promjene u tradicionalnim edukacijskim programima. Njime se nastoji stvoriti „Europa znanja” i integracija programa visoke edukacije u Europi. Deklaracije koje leže u pozadini bolonjskog procesa uključuju standarde i nastojanja da studenti usvoje cjeloživotno učenje. Na cjeloživotno je učenje do sada gledano s aspekta profesionalnog usavršavanja, međutim gledano s aspekta neprestanog porasta profesionalnog znanja i porasta kompleksnosti zdravstvene skrbi, pokazalo se da je cjeloživotno učenje esencijalno u smislu osiguravanja efikasne skrbi za pacijenta. Stoga se postavlja pitanje koliko su postojeći nastavni programi kvalitetni u smislu edukacije studenata zdravstvenog usmjerenja i postizanja njihove maksimalne radne učinkovitosti. Problemsko učenje ima za cilj definirati platformu za cjeloživotno učenje i praksu temeljenu na dokazima. Njegova učinkovitost u kliničkom okružju ovisit će o podupirućim faktorima kao što su: vještine i tehnike učenja savladane kroz PBL (primjena u vizitama, izvještajima, dokumentaciji, stručnim časopisima i grupama za učenje u smislu očekivanja koja postavlja klinička praksa), vrsta *feedbacka* i potpore te stupanj svijesti koju je student stekao o važnosti kontinuiranog samousmjerenog, cjeloživotnog učenja (Mamede i sur. 2006; Dolmans i Tigelaar 2012). Zbog navedenog postoji opravdana potreba za promjenama postojećih edukacijskih programa, kao i ostvarivanjem navedenih ciljeva.

Ključne riječi: problemsko učenje, edukacijski programi, cjeloživotno učenje

Autorice: ¹Edina Pulić, ¹Dubravka Šimunović, ¹Vjeročka Đopar

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Iskustveno učenje u visokoškolskom obrazovanju

Sažetak:

Iskustveno učenje u visokoškolskom obrazovanju u skladu je s načelima spoznaje koju opisuju Brown, Collins i Duguid (1989). Prednosti iskustvenog učenja opisane u visokoškolskom obrazovanju raznovrsne su i kao takve utječu na poboljšavanje kliničkog razmišljanja, rješavanja problema, kliničke prosudbe, samopoštovanje, emocije, samoodređenje, inicijacije i vještine stručnog usavršavanja (Benson, Provident i Szucs 2013). Autori Aukes, Geertsma, Cohen-Schotanus, Zwierstra i Slaets (2008) utvrdili su da iskustveno učenje olakšava sposobnost promišljanja studenata. Brojna istraživanja potvrđuju da studenti koji primjenjuju iskustveno učenje na razini visokoškolskog obrazovanja pokazuju napredak u osobnim i profesionalnim vještinama povezanim s kliničkom praksom (Knecht-Sabres 2010; 2013). Primjena iskustvenog učenja u visokoškolskom obrazovanju omogućuje studentima interaktivan odnos. Studentima se s pomoću iskustvenog učenja pruža mogućnost da uče jedni od drugih, što im u konačnici olakšava rješavanje problemskih zadataka koje susreću u stvarnim kontekstima. Iskustveno učenje u visokoškolskom obrazovanju iziskuje angažman profesionalaca (nastavnog osoblja) koji će u svakom trenutku prepoznati studentsku kreativnost, otvorenost i visoku razinu profesionalnih vještina koje se odnose na sastavnice kliničke prakse unutar zdravstvenih ustanova. Iskustveno učenje u visokoškolskom obrazovanju znatno povećava razumijevanje važnosti napretka na razini osobnih i profesionalnih vještina koje su temelj svake kliničke prakse svih dionika procesa.

Ključne riječi: iskustveno učenje, visokoškolsko obrazovanje, klinička praksa

Autorice: ¹Vjeročka Đopar, ¹Edina Pulić, ¹Tatjana Njegovan Zvonarević

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

[Timska suradnja zdravstvenih profesionalaca](#)

Sažetak:

Timski je rad najrašireniji oblik izvođenja složenih profesionalnih zadataka za čije su ostvarenje potrebna bilo znanja iz različitih profesionalnih područja bilo specijalizirana znanja iz istog ili sličnih profesionalnih područja. Svrha je stvaranja timova i timskog rada integriranje znanja i iskustva članova tima pri rješavanju problemskih situacija (Rupčić 2007). U suvremenoj medicini timski rad zdravstvenih profesionalaca predstavlja nezaobilazni segment kvalitetnoga profesionalnog djelovanja. Holistička medicina počiva na temeljima timskog rada, a obuhvaća medicinsku, psihološku i socijalnu dimenziju. Svaki član tima u svojem radu može imati korist ako odredi i prihvati zajedničke ciljeve i planiranje medicinske skrbi za pacijenta. Zajednički ciljevi, edukacije te posjedovanje potrebnih vještina i znanja za obavljanje određene uloge u timu samo su dio čimbenika koji pomažu izgradnji sinergija, koje su iznimno važne za postojanje timskog rada. Ako je grupa povezana, ima zajedničke ciljeve, članovi grupe vole raditi u timu, druže se poslovno i privatno – povećavat će se kohezija, što će vjerojatno pozitivno djelovati na motivaciju (Tudor, Srića 2006). Timski rad ima vrlo visok utjecaj na kvalitetu pružanja zdravstvenih usluga te je važan faktor u funkcioniranju zdravstvenog sustava i organizaciji zdravstvene skrbi. Zdravstvena je skrb proces koji je potrebno ugraditi u cjelokupan zdravstveni sustav na svim razinama, jer uključuje prevenciju, rano prepoznavanje, bolničko i ambulantno liječenje te posebne trajne programe kao što je rehabilitacija u zajednici (Lončarić, Kovač, Đurašin, Habuš 2016).

Ključne riječi: timski rad, zdravstvena skrb, kvaliteta zdravstvenih usluga

SUVREMENE TEHNOLOGIJE I MOGUĆNOSTI UČINKOVITOG OBRAZOVANJA

Autorice: ¹Elizabet Horvat, ²Valentina Horvat

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Sveučilišta u Osijeku, ²Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Utjecaj medija i medijskih sadržaja na studente sestrinstva

Sažetak:

Što su mediji? Što je vijest? Kako proširiti neku vijest putem medija? To je samo nekoliko zanimljivih pitanja. Medijski sadržaji od malih nogu utječu na naša razmišljanja i stavove. Tako saznajemo vijesti iz svijeta/države o drugim ljudima, o modi, kuhanju te o ostalim zanimljivostima koje prati velik broj stanovnika. Neki ljudi vijesti saznaju iz dnevnih novina, neki iz e-novina na mobilnim uređajima, neki putem televizora, a neki putem radija. Mediji među studentima sestrinstva igraju glavnu ulogu u svakodnevici. Cilj istraživanja bio je ukazati na važnost medija među studentima te saznati na koje bi načine studenti objavili neku vijest. Istraživanje o utjecaju medija i medijskih sadržaja provedeno je anonimnom anketom koja je sadržavala sedam pitanja. U istraživanju je sudjelovalo 50 studenata treće godine sestrinstva na Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo u Osijeku te 50 studenata sestrinstva treće godine Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu. Većina studenata, točnije 84 %, složila se s izjavom „Dobar glas daleko se čuje, a loš još dalje”. Svaka osoba koja želi objaviti dobru vijest većinom doda nekoliko zanimljivih rečenica kako bi vijest zvučala atraktivnije i tako zapravo dolazi do neistinite vijesti, odnosno nepotpune vijesti. Dokazano je da se studenti oba fakulteta najviše koriste mobitelom za saznavanje najnovijih vijesti, a na posljednje su mjesto stavili stolno računalo. Drugo mjesto zauzelo je prijenosno računalo, treće mjesto televizija, a četvrto mjesto radio. Na pitanje putem kojeg bi medija studenti objavili vijest 70 % studenata odlučilo bi objaviti vijest putem interneta. Društvene mreže brzo šire vijesti, a i sami studenti provode mnogo vremena na njima.

Ključne riječi: mediji, studenti, vijest

Autori: ¹Ana Debeljak De Martini, ¹Renato Ristić, ²Jasminka Potočnjak

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Srednja škola Pakrac, ²Opća bolnica „Dr. Tomislav Bardek”, Koprivnica

Naslov rada:

Nastavne metode u edukaciji zdravstvenih djelatnika

Sažetak:

Edukacija zdravstvenih djelatnika kroz formalnu nastavu često se odvija *ex cathedra*, gdje predavač prenosi znanje, a učenici/studenti su slušači. Tijekom studija studenti zdravstva moraju ovladati digitalnim vještinama kako bi povećali svoju učinkovitost. Stoga je potrebno da nastavni proces bude moderan i kvalitetan.

Cilj istraživanja: Kroz anketiranje ispitati zadovoljstvo metodama poučavanja, poznavanje suvremenih alata u nastavi te stupanj motivacije kod studenata/učenika te zdravstvenih djelatnika sa završenim formalnim školovanjem.

Metode: Provedena je anonimna anketa na uzorku od 531 ispitanika. Za potrebe istraživanja konstruiran je strukturirani upitnik koji je izrađen na principu petostupanjske Likertove ljestvice. Anketa se sastoji od sociodemografskih podataka (spol, dob, mjesto školovanja i razina obrazovanja), tvrdnji za procjenu motivacije te tvrdnji za procjenu nastavnih metoda. Kod 23 ispitanika u tijeku je srednjoškolsko obrazovanje (4,33 %), 179 su završili srednju zdravstvenu školu (33,71 %), 106 su studenti zdravstva (19,96 %), 170 prvostupnici (32,02 %), 18 ih je diplomiralo (3,39 %), a 35 magistriralo (6,59 %).

Rezultati: Istraživanje je pokazalo da su tvrdnje o motivaciji za prisustvovanje predavanju ocijenjene prosječnom ocjenom od 3,39 (zanimljiva i poticajna predavanja, odlazim jer moram i sl.). Tvrdnje koje se odnose na poznavanje suvremenih nastavnih metoda i njihovu primjenu u nastavi ocijenjene su prosjekom od 1,49 (Schoology, Kahoot i dr.).

Zaključak: Iz provedene ankete može se zaključiti da postoji potreba za modernizacijom i prilagođavanjem predavačkih metoda novim generacijama studenata. Uvođenje suvremenih digitalnih alata u nastavu učinit će je modernijom i kreativnijom, a time povećati i motivaciju za učenje i sudjelovanje u nastavnom procesu.

Ključne riječi: obrazovanje, predavačke metode, motivacija

Autorice: ¹Sandra Domjanić Drozdek, ¹Lana Feher Turković, ¹Ana Mojsović Čuić
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Implementacija mobilne informatičke tehnologije u nastavu prirodoslovne grupe predmeta

Sažetak:

Razvoj mobilne informatičke tehnologije i rast njezine primjene zadire u sve sfere života. To uključuje edukaciju te pred nju postavlja nove izazove. Sve razine obrazovanja, od osnovnoškolskog do visokoškolskog, tijekom proteklih su dvadesetak godina prigrlile primjenu računala i programskih podrški, elektroničke pošte, interneta i napredne mobilne tehnologije. Prednosti i nedostaci uvođenja mobilne tehnologije u nastavu neprestano se evaluiraju. Povećava li se produktivnost i olakšava li se proces usvajanja gradiva upotrebom tabličnih računala u nastavi? Pri Zdravstvenom veleučilištu upotreba različitih aplikacija uvodi se u sve veći broj predmeta, pa tako i u nastavu kolegija Kemija i Biologija. U nastavi kolegija Kemija mobilna tehnologija uvedena je u vježbovnu nastavu pri svladavanju gradiva o iskazivanju sastava otopina, njihovoj pripremi i razrjeđivanju. Svakom je studentu omogućen samostalan rad na tabličnom računalu te korištenje aplikacijama *Molarity*, *Chemist*, *Periodic Table* i *Beaker*. Studenti dobivaju zadatke pri kojima izračunavaju potrebnu masu tvari za pripremu određene otopine, pripremu otopina kiselina i baza te razrjeđenje *stock*-otopina. Prije samog eksperimentalnog rada rezultat se provjerava upotrebom aplikacije. Primjenom tabličnih računala ubrzava se proces provjere točnosti dobivenih rezultata. U vježbovnoj nastavi kolegija Biologija aplikacije se upotrebljavaju radi produbljivanja razumijevanja građe stanice. Moć razlučivanja svjetlosnog mikroskopa ograničava proučavanje i razumijevanje građe staničnih organela, stoga se, osim mikroskopskih preparata, upotrebljavaju aplikacije *Cell World* i *Cell and Cell Structure*. Za bolje razumijevanje gradiva iz područja genetike (aneuploidije, poliploidije, genetski *drift* itd.) studenti se koriste aplikacijama *Cytogenetics* i *Gene Screen*, uz pomoć kojih moraju riješiti zadatke iz navedenih tema te u konačnici formirati određene zaključke o poveznici uzroka i pojavnosti bolesti u ljudskoj populaciji te utjecaju evolucijskih sila na genetsku raznolikost populacija.

Ključne riječi: mobilna tehnologija, nastava, kemija, biologija

Autorice: ¹Anita Meštrić, ¹Marina Mačković

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Primjena suvremene tehnologije u javnom zdravstvu

Sažetak:

Današnji način života u suprotnosti je s preporukama stručnjaka o podizanju razine kvalitete života. Glavni su rizični čimbenici nastanka mnogih kroničnih nezaraznih bolesti neuravnotežena prehrana te nedovoljna tjelesna aktivnost. Prevencija bolesti i unaprjeđenje zdravlja provode se kroz različite javnozdravstvene intervencije koje naglašavaju potrebu za promjenom načina života. Centar za preventivnu medicinu Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar” različitim metodama i intervencijama suvremene tehnologije korisnicima pruža smanjenje rizika za razvoj bolesti. Analiza tjelesne mase, biomagnetska rezonancija, medicinska limfna drenaža i Exilis Elite samo su neke od suvremenih tehnologija u javnom zdravstvu kojima se prevenira nastanak mnogih bolesti. Cilj je ovog rada istaknuti važnost primjene suvremene tehnologije u javnom zdravstvu, stavljajući naglasak na dobrobiti medicinske limfne drenaže i uređaja za topljenje masnih naslaga. Medicinska limfna drenaža danas je neizostavni dio moderne rehabilitacije i regeneracije. Smanjenjem tjelesne težine za samo 5 % smanjuje se rizik obolijevanja od niza bolesti povezanih s prekomjernom tjelesnom težinom (dijabetes 2. tipa, srčane bolesti). Exilis je medicinski uređaj za bezbolno uklanjanje masnih naslaga i oblikovanje tijela i lica te kao takav predstavlja pomoć kod smanjenja tjelesne mase. Prije početka tretmana potrebno je obaviti razgovor s liječnikom, koji utvrđuje indikaciju za provedbu daljnjih tretmana. Tretmane limfne drenaže te uklanjanja masnih nakupina provodi medicinska sestra s dodatnom edukacijom za svaki od navedenih uređaja. Centar za preventivnu medicinu Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar” u svojem svakodnevnom radu primjenjuje suvremene tehnologije, kao što su medicinska limfna drenaža i uređaj za topljenje masnih naslaga, u svrhu smanjenja rizika za razvoj bolesti.

Ključne riječi: javno zdravstvo, prevencija bolesti, unaprjeđenje zdravlja, limfna drenaža

Autori: ¹Dalibor Matković, ²Diana Nimac

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²KBC Sestre milosrdnice

Naslov rada:

[Auditory nerve response telemetry in cochlear implantation](#)

Sažetak:

Objective: The cochlear implant (CI) is the treatment of choice for the (re)habilitation of individuals with severe and profound sensorineural deafness. The CI partially replaces the function of the cochlea, transforming sound energy into electrical signals. Its function depends on the integrity of the cochlear nerve to conduct electrical stimuli to the cerebral cortex. The ganglion cells of the auditory nerve effectively respond to electrical stimuli released by the CI. The number, distribution, and function of these neural cells represent determinant factors in relation to successful use of the CI.

Methods and results: Auditory nerve response telemetry (ANRT) captures the action potential of the distal portion of the auditory nerve (ECAP) in patients with CI, using the CI itself to generate stimuli and to record responses. The ECAP wave is typically formed by a negative peak (N1), with ~0.2- to 0.4-millisecond latency, followed by a positive peak (P2), with 0.5- to 0.7-millisecond latency. The response amplitude (measured between N1 and P2) varies with increasing stimulus intensity and is measured in microvolts (ranging between 40 and 2,000 μ V). One way to assess the temporal processing capacity of a CI user is to measure the refractory properties of the auditory nerve, that is, the recovery function of the auditory nerve (REC). REC's are extracted from the neural response amplitude as a function of the interval between the stimulus and the masker stimulus (interpulse interval) and can be measured with NRT using the subtraction technique.

Conclusion: Auditory nerve response telemetry (ANRT) is a method of capturing the action potential of the distal portion of the auditory nerve in cochlear implant (CI) users, using the CI itself to elicit and record the answers. In addition, it can also measure the recovery function of the auditory nerve (REC), that is, the refractory properties of the nerve.

Ključne riječi: telemetry, cochlear implant, ANRT, ECAP, implantation

Autorica: ¹Vesna Svirčević
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice

Naslov rada:

Suvremene tehnologije i mogućnosti učinkovitog obrazovanja operacijskih medicinskih sestara/tehničara u neurokirurgiji

Sažetak:

Neurokirurško liječenje i njegovi rezultati se sve više zasnivaju na suvremenoj tehnologiji. Mnoge od najnovijih tehnologija dostupnih u neurokirurgiji zasluga su naših visokoobrazovanih zdravstvenih djelatnika koji, prateći svjetske trendove, uvode te novosti u praksu na dobrobit svojih pacijenata. Razvojem tehnologije i širenjem filozofije minimalno invazivne neurokirurgije danas se na znatno brži i za pacijente sigurniji način provodi kirurško liječenje, a zadaća je operacijske medicinske sestre i operacijskog medicinskog tehničara da se u svojem svakodnevnom radu brinu o sigurnosti bolesnika u okruženju operacijske dvorane kako bi operacijski zahvat za njega protekao sigurno i bez komplikacija. Intraoperacijska skrb kojom se bave operacijske medicinske sestre i operacijski medicinski tehničari zahtijeva od njih, osim poznavanja specijalnih kliničkih vještina, i poznavanje rada visokosofisticiranih, kompjuteriziranih uređaja koji se primjenjuju u neurokirurgiji. Za pozitivan ishod liječenja unutar operacijske dvorane važno je promicati pozitivnu organizacijsku kulturu gdje je pacijent u središtu zbivanja, okružen medicinskim profesionalcima koji svakodnevno nadopunjuju stručna znanja i ostvaruju timsku suradnju. Dužnost je svih članova operacijskog tima kod uvođenja novoga operacijskog postupka da prođu potrebnu edukaciju o tom operacijskom postupku, jer u suprotnom mogu ugroziti uspješnost zahvata, kao i sigurnost pacijenta. Nužno je provoditi trajno usavršavanje operacijskih medicinskih sestara i tehničara koji rade u operacijskom bloku. Za sada je ta edukacija prepuštena samoorganizaciji unutar svakog pojedinog operacijskog bloka, uz edukaciju koja se organizira u sklopu stručnih skupova sestričkih udruga. Stoga se nameće potreba za formalnim obrazovanjem operacijskih medicinskih sestara i tehničara.

Ključne riječi: operacijska medicinska sestra / operacijski medicinski tehničar, obrazovanje, tehnološki napredak

Autori: ¹Domagoj Brkanac, ¹Marko Hirtz
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Mogućnosti primjene mHealth tehnologija u fizioterapiji

Sažetak:

Uvod: Termin „mHealth” ili „mobilno zdravlje” odnosi se na primjenu mobitela, tabličnih računala i pametnih telefona u medicini i javnom zdravstvu. Prema zadnjim dostupnim brojkama, u svijetu postoji oko 8,6 milijardi mobilnih telefona, od čega približno polovicu čine pametni telefoni. Zbog sveprisutne prirode mobilnih uređaja i činjenice da mnogi ne mogu napustiti dom bez njih, njihova potencijalna uloga u medicini i rehabilitaciji postaje očita. Nedavne statistike pokazuju da je 83 % pametnih telefona uvijek uključeno i uvijek s korisnikom te da izniman broj korisnika ima instaliranu neku od „zdravstvenih” aplikacija na svojem uređaju. Sve ove brojke ukazuju da postoji velika platforma pogodna za promicanje i unaprjeđenje zdravlja.

Cilj: Želja nam je prikazati kako mHealth tehnologije imaju mjesto i mogućnost primjene u fizioterapiji. Mnogi se autori slažu kako je osnovna primjena u prikupljanju i organizaciji podataka poput lakšeg i bržeg ispunjavanja fizioterapijskog kartona. Također, ove tehnologije omogućuju trenutačno prikupljanje podataka, poput percepcije razine boli neposredno nakon bolnog osjećaja, što daje točniju sliku od kasnijeg prisjećanja u ordinaciji. Među ostalim, pametni telefoni imaju mogućnost spajanja na bežične senzore, što nam omogućuje bržu i točniju procjenu pacijenta, a time bolje isplaniranu i nadziranu intervenciju. Pacijenti oboljeli od kroničnih bolesti koji su sa svojim terapeutom ili liječnikom bili redovito u kontaktu putem mobitela pokazuju da se bolje drže dobivenih uputa i uspješnost je tretmana veća.

Zaključak: Iz pregleda literature od 2012. godine do danas vidljivo je da mobilne zdravstvene tehnologije u fizioterapiji daju obećavajuće rezultate. Moramo naglasiti da ove tehnologije, iako korisne, nisu zamjena za fizioterapeuta te da je direktan pristup pacijentu i dalje nužan. Njihova nam primjena može omogućiti lakši pristup informacijama, bolju povezanost s pacijentom, a time u konačnici osigurati i bolji ishod terapije.

Ključne riječi: mHealth, fizioterapija, mobilne aplikacije

Autori: ¹Lada Perković, ¹Zrinka Pukljak Iričanin, ¹Damir Lučanin

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Psihološke dimenzije e-podučavanja u visokom obrazovanju u usporedbi s klasičnim

Sažetak:

Tradicionalno obrazovanje zahtijeva od studenata pohađanje nastave, za razliku od suvremenih oblika učenja i podučavanja na daljinu, koji omogućuju studiranje s gotovo bilo kojeg mjesta na svijetu. Tradicionalni su oblici nastave bolji za studente koji nisu pretjerano vični u primjeni suvremene tehnologije ili za one kojima je draža interakcija s nastavnicima i drugim studentima licem u lice. Obrazovanje na daljinu najčešće se provodi uz korištenje blagodanosti interneta i poprima sve ozbiljnije dimenzije i razmjere. Sve veći broj studenata upisuje nastavu putem interneta zbog fleksibilnosti i praktičnosti koju pruža – nastavu možete pohađati iz udobnosti svojeg doma i zadatke ispuniti kad vam god to odgovara. Treba spomenuti kako tradicionalno obrazovanje nije potpuno prihvatilo znanja psihologije učenja. Uz brojne spoznaje o motivaciji i prihvaćanje suvremenih tehnologija u nastavnom procesu, klasična se nastava još uvijek oslanja na predavanje u učionici, pri čemu se ne respektira cijeli niz zakonitosti učinkovitog učenja. S pojavom e-učenja i e-podučavanja imamo priliku razmisliti o raskoraku između teorijskih spoznaja i prakse. E-učenje je relativno nova disciplina koja iz psihologije učenja mora prihvatiti cijeli niz spoznaja koje bi se mogle ugraditi u modele praktične primjene e-podučavanja. Stoga je cilj ovoga rada ukazati na neka pitanja o kojima treba voditi računa pri podučavanju na daljinu i ukazati na razliku u odnosu na klasično podučavanje. Pri tome ćemo nastojati pronaći odgovore na pitanja kao što su: Može li e-učenje biti brže i učinkovitije? Bi li e-učenje trebalo biti intenzivno i koncentrirano ili sporije i distribuirano kroz duži period, tj. moramo li učenjem obuhvatiti cijelu građu odjednom ili učenje treba organizirati podjelom u manje cjeline s kojima se student češće susreće? Kako motivirati studente za e-podučavanje? Kakav je kognitivni angažman potreban za e-učenje? Što je s procesima pamćenja i zaboravljanja?

Ključne riječi: e-učenje; e-podučavanje; motivacija; kognitivni procesi; pamćenje

Autor: ¹Božica Vešligaj

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Dukat d.d.

Naslov rada:

Uloga sanitarnog inženjera u provođenju edukacije unutar prehrambene industrije

Sažetak:

Edukacija (lat. *educare* – odgojiti, odgoj, obrazovanje, razvijanje sposobnosti)

U prehrambenoj industriji, kao i u drugim djelatnostima, potrebni su različiti oblici edukacija za zaposlenike. Cilj je svake edukacije proširiti, utvrditi i nadopuniti znanja i vještine koje posjeduje svaki zaposlenik u procesu proizvodnje, skladištenja i prijevoza hrane. S jedne strane postoje zakonom utemeljeni oblici edukacija: higijenski minimum i toksikologija (osnovna znanja o kemikalijama), dok se s druge strane unutar tvrtke također provode i interni oblici edukacija kao što su ciljane predavanja, usmjerena na pojedine vrste poslova. Interni oblici edukacije iz raznih područja predstavljaju dodatno obrazovanje za određene skupine zaposlenika koji rade na radnim mjestima gdje je takva vrsta znanja potrebna. Svi novoprimiteljni zaposlenici, uključujući i zaposlenike đakčkog i student-servisa, prođu internu edukaciju na temu higijene općenito, s naglaskom na osobnu higijenu. Internom edukacijom obuhvaćeni su i vanjski dobavljači (vozači, serviseri i ostalo tehničko osoblje). Proizvođači hrane posluju prema zahtjevnim standardima za proizvodnju hrane, a ljestvica za kvalitetu i sigurnost stalno se podiže i uvjeti za dobivanje certifikata sve su zahtjevniji. Osim već navedenih, ima i tema povezanih sa standardima koje zaposlenici moraju pratiti, a tiču se sanitacije, načina rada i ponašanja u procesu proizvodnje i skladištenja hrane. Prvenstveno se obrađuju teme iz higijene te standarda HACCP, ISO i IFS. Rezultat je kontinuiranih i stručnih edukacija zaposlenik koji stečena znanja primjenjuje u svojem svakodnevnom radu.

Ključne riječi: prehrambena industrija, higijenski minimum, toksikologija, interna edukacija, standardi HACCP, ISO i IFS, sanitarni inženjer

ISTRAŽIVANJE I OBRAZOVANJE ZDRAVSTVENIH PROFESIONALACA I SIGURNOST PACIJENATA

Autorice: ¹Monika Pjevalo, ²Marita Anzulović

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice, ²Klinika za dječje bolesti Zagreb

Naslov rada:

Potreba edukacije primarne zdravstvene zaštite o razvojnom poremećaju zgloba kuka u novorođenčeta: evaluacija tečaja

Sažetak:

Razvojni poremećaj zgloba kuka najčešća je prirođena deformacija koštano-zglobnog sustava kod djece. Prema stupnjevima razvojnog poremećaja zgloba kuka razlikujemo: displaziju, subluksaciju i luksaciju. Ako se displazija ne liječi, nepravilan odnos remeti funkciju zgloba, konačne su manifestacije bolovi u kuku, šepanje i potreba za operacijskim zahvatom. Dijagnostika se provodi u rodilištu, prilikom posjeta patronažne sestre i pri prvom pregledu pedijatra te se dijete upućuje na UZV. Način i tijek liječenja ovisi o stupnju razvojnog poremećaja kuka i dobi djeteta. Najadekvatniji su pristup liječenju razvojnog poremećaja zgloba kuka ortopedske ortoze, od kojih su Pavlikovi remenčići zbog svoje praktičnosti i uspješnosti najprihvatljiviji. Edukacija roditelja prilikom apliciranja remenčića, izrada priručnika za roditelje i organizacija tečaja 3. kategorije za medicinske sestre približila je važnost rane dijagnostike i liječenja razvojnog poremećaja zgloba kuka. Priručnik je namijenjen roditeljima nakon aplikacije Pavlikovih remenčića, dok je tečaj namijenjen medicinskim sestrama u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i svima koji se susreću s razvojnim poremećajem zgloba kuka. Svakom je sudioniku podijeljen priručnik i upitnik za ocjenu provedene edukacije te su poster s osnovnim informacijama o poremećaju i rukovanju Pavlikovim remenčićima podijeljeni domovima zdravlja. Na tečaju je sudjelovalo 104 medicinskih sestara iz cijele Hrvatske, no interes je bio daleko veći. Sudionici su ocijenili tečaj na Likertovoj ljestvici od 1 do 5. Komentari su mahom pozitivni, teme predavanja i organizacija pozitivno su ocijenjeni te sudionici preporučuju sličan oblik edukacije. Od ukupno 64 sudionika koji su ispunili upitnik 90,6 % ih smatra da su teme edukacije ispunile očekivanja, 70,3 % sudionika dobilo je odgovore na pitanja koje nisu znali, 92,2 % preporučuje ovakav oblik edukacije te je 85,9 % zadovoljno organizacijom tečaja i izlaganjima predavača. Predavanja i radionica održavaju se u sklopu simpozija Hrvatske udruge patronažnih sestara u travnju 2018. Potreba za edukacijom ovakvog karaktera postoji.

Ključne riječi: razvojni poremećaj zgloba kuka, ortopedija, edukacija, tečaj

Autorice: ¹Ivana Crnković, ²Danica Železnik, ¹Nikolina Sičenica

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Visoka škola za zdravstvene vede Slovenj Gradec

Naslov rada:

Fizioterapija kao mogućnost izbora u liječenju primarnih i sekundarnih komplikacija dijabetesa

Sažetak:

Dijabetes je jedna od najvećih pandemija suvremenog društva. Tijek šećerne bolesti obilježen je razvojem kroničnih komplikacija, što je razlog velikog opterećenja zdravstvenog proračuna. Sekundarne su posljedice dijabetesa povećan BMI, dijabetička artropatija i neuropatija te dijabetičko stopalo. Cilj je rada prikaz fizioterapijskih smjernica za učinkovito provođenje tjelesne aktivnosti kao jedne od važnih metoda u liječenju dijabetesa i njegovih komplikacija. Osnovni su terapijski ciljevi u liječenju komplikacija dijabetesa kontrola indeksa tjelesne mase i normaliziranje metabolizma kroz unaprjeđenje razine tjelesne aktivnosti. Programi tjelesne aktivnosti i vježbanja danas su nedjeljivi dio sveobuhvatnoga liječenja dijabetesa i njegovih komplikacija. Tjelesna aktivnost iznimno je važna u kontroli dijabetesa, jer omogućuje održavanje stabilne razine glukoze u krvi, regulira rad krvožilnog sustava i smanjuje razinu stresa, što rezultira poboljšanom razinom indeksa tjelesne mase. Tjelesna aktivnost povećava osjetljivost organizma na inzulin. Poteškoće kod provedbe tjelesne aktivnosti kod pacijenata s dijabetesom povezane su s pojavom hipoglikemije i/ili hiperglikemije tijekom provedbe tjelesne aktivnosti. Najčešća je pogreška koja se događa kod pacijenata s dijabetesom da prije početka tjelesne aktivnosti dozvole sigurnosnu hiperglikemiju kao preventivnu metodu za sprječavanje hipoglikemije. Kontrola i održavanje stabilne razine glukoze u krvi tijekom i nakon provedbe tjelesne aktivnosti najvažniji je zadatak fizioterapeuta u rehabilitaciji pacijenta s dijabetesom.

Ključne riječi: dijabetes, sekundarne komplikacije dijabetesa, fizioterapija, tjelesna aktivnost

Autorica: ¹Lorena Manović

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice, Klinika za neurokirurgiju

Naslov rada:

[Utjecaj obrazovanja medicinskih sestara na kvalitetu zdravstvene njege](#)

Sažetak:

Sestrinstvo se postupno razvijalo do stupnja samostalne djelatnosti. Kako se javljaju sve složeniji oblici bolesti, uvođenje zahtjevnijih metoda i postupaka u zdravstvenu njegu te razvoj sestrinske znanosti uvjetovali su promjene u sestrinstvu i postupni razvoj sestrinstva kao znanstvene discipline. Danas se medicinske sestre i medicinski tehničari u svakodnevnom djelovanju susreću sa sve zahtjevnijim elementima zdravstvene njege, pri čemu je od iznimne važnosti obrazovanje medicinskih sestara i tehničara zbog što kvalitetnijeg utvrđivanja potreba pacijenata te planiranja, organizacije, provođenja i procjene kvalitete zdravstvene njege. Cilj je i svrha ovog rada prikazati kako obrazovanje medicinskih sestara utječe na kvalitetu zdravstvene njege. Obrazovanost medicinskih sestara i tehničara ima velik utjecaj na kvalitetu zdravstvene njege jer samo znanjem i sposobnošću provođenja znanstvenoistraživačkog rada visokoobrazovana medicinska sestra vodi hrvatsko sestrinstvo ka svjetskim standardima pružanja zdravstvene njege utemeljene na dokazima. Sama kvaliteta zdravstvene njege temelji se na svakoj medicinskoj intervenciji koja mora biti zasnovana na dobroj stručnoj praksi i principu medicine koja se mora zasnivati na dokazima. Visokoobrazovane medicinske sestre i medicinski tehničari svakako su potrebni kako bi kvaliteta zdravstvene njege bila učinkovita, sigurna i promišljenija. Medicinske sestre i medicinski tehničari s višim stupnjem obrazovanja mogu bolje utvrditi potrebe pacijenata za zdravstvenom njegom te planirati, organizirati, provoditi i procijeniti kvalitetu zdravstvene njege. Visoka razina znanja, samostalno donošenje pravih odluka u pravo vrijeme te organizacijske i rukovodstvene vještine ključan su element kvalitetne zdravstvene skrbi koja je danas nužna u zdravstvu.

Ključne riječi: obrazovanje, medicinska sestra, kvaliteta zdravstvene njege

Autori: ¹Dijana Majstorović, ¹Josip Humbal, ¹Katarina Korent, ¹Ivan Škaro, ¹Josip Zeman, ¹Mauro Štifanić, ¹Ana Gavrilović

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Naslov rada:

[Analiza studentskog znanja o dobroj higijenskoj praksi](#)

Sažetak:

Sigurnost hrane jedna je od osnovnih preokupacija današnjeg društva. Konzument s pravom očekuje sigurnu hranu dobre kvalitete, pripremljenu po načelima dobre higijenske prakse. Dobra higijenska praksa obuhvaća niz mjera koje se provode pri rukovanju s hranom radi preveniranja nastanka bolesti uzrokovanih hranom. U Sjedinjenim Američkim Državama od posljedica bolesti uzrokovanih hranom godišnje umre oko 3000 ljudi. Do kontaminacije hrane najčešće dolazi zbog loše higijene radnog okoliša, neprikladnog ili nepravilnog transporta i/ili skladištenja, loše osobne higijene radnika koji su u neposrednom kontaktu s hranom, nesigurnog izvora hrane i dr. Kako bi se spriječio nastanak bolesti uzrokovanih hranom, osoblje u neposrednom dodiru s hranom mora poznavati principe dobre higijenske prakse i tijekom svojeg rada obvezno ih se pridržavati. To je iznimno važno u bolnicama, jer je riječ o pacijentima čiji je imunološki sustav već oslabljen primarnom bolešću.

Cilj: Istražiti stupanj poznavanja principa dobre higijenske prakse kod studenata Sveučilišta u Puli te usporediti studentsko znanje između studentskih skupina s različitih studija.

Metode: Istraživanje je obavljeno popunjavanjem anketnog upitnika o poznavanju dobre higijenske prakse na 150 studenata tri različita studijska programa (Sestrinstvo, Znanost o moru, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti). Utvrđen je prosječan stupanj znanja anketiranih te su uspoređene razlike između tri istraživane skupine studenata.

Rezultati: Rezultati su pokazali da se stupanj poznavanja osnovnih principa dobre higijenske prakse razlikuje među istraživanim grupama, a detaljno će biti prikazani u radu.

Zaključak: S obzirom na to da studenti, bez obzira na studij, vrlo često rade u objektima za pripremu hrane preko student-servisa, bilo bi uputno u izborne kolegije svih studija, uključujući nužno i Sestrinstvo, uvrstiti osnovne principe dobre higijenske prakse.

Ključne riječi: sestrinstvo, dobra higijenska praksa, sigurnost hrane

Autori: ^{1,2}Nikolino Žura, ¹Lukrecija Jakuš, ¹Marina Horvat, ²Porin Perić

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²KBC Zagreb

Naslov rada:

[Prevenција padova u bolesnika s osteoporozom](#)

Sažetak:

Osteoporoza se smatra bolešću starije populacije, a u razvijenom je svijetu životni vijek sve dulji s tendencijom daljnjeg produljenja pa se osteoporozi u svjetskoj medicini pridaje veliko značenje. Procjenjuje se da će svaka druga žena poslije navršene 50. godine života doživjeti najmanje jedan osteoporotični lom kosti, a čak 20 % zadobit će ih lom kuka, kao najtežu komplikaciju osteoporoze. U Hrvatskoj se godišnje dogodi oko 18 000 osteoporotičnih lomova, a s obzirom na starenje populacije, zasigurno će se taj broj povećavati. Sveukupni troškovi liječenja osteoporozom uvjetovanih lomova izrazito su veliki. S obzirom na mnoštvo činitelja koji mogu utjecati na pad, nužna je detekcija svih mogućih činitelja, a time i pravodobnih i primjerenih aktivnosti u prevenciji pada i mogućih komplikacija. Pregledom relevantne stručne literature prikupljeni su podaci o rizičnim čimbenicima za pojavu padova i preporukama za aktivnosti koje se planiraju u prevenciji padova. U pravilu, rizik od pojave pada povećava se s brojem rizičnih činitelja, a oni se povećavaju s povećanjem životne dobi. Radi boljeg planiranja i učinkovitijeg provođenja aktivnosti valja za svakoga bolesnika načiniti temeljitu procjenu bolesnika i ustvrditi rizik od pada. U skladu s dobivenim podacima, potrebno je načiniti plan aktivnosti prevencije padova, a što zahtijeva holistički pristup u planiranju, odnosno timski rad stručnjaka: zdravstvenih djelatnika, pravnika, arhitekata, građevinara, socijalne službe; kao i bolesnika kako bi se postigli ciljevi, odnosno prevenirali padovi. Sustavan rad na identifikaciji činitelja rizika omogućuje njihovo pravodobno uklanjanje ili pak minimaliziranje, što ima mnogo pozitivnih učinaka kako na bolesnika tako i na cijeli sustav, a može smanjiti rizik od pada i do 25 %.

Ključne riječi: pad, osteoporoza, prevencija

Autori: ¹Martina Smrekar, ¹Snježana Čukljek, ¹Sanja Ledinski Fičko, ¹Ana Marija Hošnjak, ¹Boris Ilić, ²Vesna Konjevoda

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ² KB Sveti Duh

Naslov rada:

Važnost sestrinskih istraživanja i njihove dobrobiti za pacijente

Sažetak:

Istraživanja u sestrinskoj praksi nisu novina. Već je početkom 19. st. Florence Nightingale ukazala na važnost prikupljanja, obrade i prezentiranje dobivenih podataka u svrhu unaprjeđenja skrbi. Danas, možda više nego ikad, ukazuje se na važnost neprestanog i kontinuiranog učenja temeljenog na činjenicama. Svjedoci smo svakodnevnih tehnoloških i netehnoloških promjena koje prate medicinu, samim time i sestrinstvo. Kako bi pružile najbolju moguću skrb prema najnovijim i najučinkovitijim smjernicama, na sestrama je uloga pokretača i nositelja različitih istraživanja usmjerenih na unaprjeđenje kvalitete u zdravstvenoj njezi. Dobiveni rezultati utemeljeni na najboljoj praksi postaju nužni preduvjet uspjeha u sestrinskoj djelatnosti jer se na temelju njih izrađuju postupnici, provode intervencije i evaluiraju rezultati. Važnost prepoznavanja potrebe za istraživanjem u sestrinstvu ključni je element koji pridonosi boljoj skrbi za pacijenta, poboljšanju zdravstvenog stanja, smanjenju rizika za neželjeni događaj, smanjenju broja dana hospitalizacije, zadovoljstvu pacijenta i njihovih obitelji te povećanju kvalitete života. Istraživanja su važan subjekt u profesionalnom razvoju sestrinstva. Nadalje, treba istaknuti važnost sestrinskih istraživanja te njihovih *cost benefita* za samu organizaciju. Svako provedeno istraživanje i dobivena znanja moraju biti vidljiva svima u profesiji radi mogućnosti usporedbe dobivenih podataka i njihove implementacije na različita radilišta. Vidljivost je moguće postići prezentacijom dobivenih podataka u sklopu stručnih skupova i konferencija te objavom podataka u časopisima. Neprekidnim istraživanjem i implementiranjem najnovijih spoznaja dokazujemo dosljednost provođenja u praksi. Rezultati istraživanja nisu svrha sebi samima, već poticaj za nadogradnju.

Ključne riječi: sestrinska istraživanja, pacijent, rezultati istraživanja, sestrinska skrb

Autorice: ¹Dijana Lujanac, ²Martina Mihalinić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice, ²Veleučilište Velika Gorica

Naslov rada:

Krizni menadžment zdravstva

Sažetak:

Kriza u sustavu koji je prepoznatljiv i pod terminom kritične infrastrukture ima poseban značaj zbog svoje važnosti odnosno utjecaja na funkcioniranje cijelog društva. Nakon što se dogodi neki neželjeni događaj, često se pitamo kako se to moglo dogoditi. U takvim situacijama nerijetko prebacujemo teret krivnje na druge osobe ili okolnosti. Zdravstveni sektor područje je visokog rizika jer štetni događaji mogu izazvati smrt, ozbiljna oštećenja, komplikacije i patnje pacijenata. Zbog svega toga sigurnost pacijenata za vrijeme pružanja zdravstvene zaštite trenutačno je jedno od glavnih pitanja u kreiranju zdravstvene politike Europske unije, ali i ostalih država svijeta. Šteta po pacijente uzrokovana u zdravstvenom sektoru nameće teško breme društvu. Ulaganje u sigurnost pacijenata može generirati uštede u troškovima udružene s očitom korišću za pacijente. Usmjerenost na sigurnost pacijenata vodi uštedama u liječenju pacijenata izloženih štetnim događajima i posljedično poboljšanom korištenju financijskim resursima. Dodatne se uštede postižu u troškovima obrade žalbi i zahtjeva za novčano obeštećenje. U namjeri da se to postigne, kultura sigurnosti može se znatno unaprijediti educiranjem zdravstvenih djelatnika o kriznom menadžmentu zdravstva koji bi dao uvid u djelovanje zdravstvenog sustava u kriznim situacijama, krizama koje mogu zahvatiti zdravstvenu organizaciju, kako učinkovito planirati prevenciju, djelovanje i oporavak od moguće krize te razumjeti međuovisnosti kriza zdravstvenog sustava, kriza zdravstvenih organizacija i kriza društva u kojem se očekuje da zdravstveni sustav djeluje učinkovito kao element njegove održivosti.

Ključne riječi: kriza, edukacija, zdravstveni sustav, krizni menadžment, sigurnost

ETIČKI ASPEKTI ISTRAŽIVANJA U ZDRAVSTVU

Autor: ¹Aleksandar Racz, ²Suzana Marković, ¹Ivana Jurčić Čulina

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu

Naslov rada:

„*Worthless papers*” – bezvrijedni znanstveni radovi koje čitaju samo autor, urednik i recenzent, a ne citira nikad nitko

Sažetak:

Prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja RH, u listopadu 2017. u upisniku znanstvenika RH bilo je navedeno 23 449 znanstvenika, od kojih 15 605 s akademskim stupanjem doktora znanosti/umjetnosti, a tek je 11 481 bio izabran u znanstvena zvanja, na temelju čega se mogu smatrati znanstvenicima, prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Istodobno, Hrvatska je po izdvajanjima za obrazovanje i znanost na začelju EU-a, budući da za istraživanja i razvoj izdvajamo oko 0,85 % BDP-a, dok je prosjek u EU-u 2,03 %, a najrazvijenije zemlje izdvajaju više od 3 %. S obzirom na uloženo, podaci o znanstvenoj učinkovitosti u EU-u iz 2015. pokazuju da je Hrvatska bila posljednja prema rezultatima u odnosu na uloženo, mjereno JRC kompozitnim indikatorom znanstvene izvrsnosti. Zabrinjavajući su podaci o čak 31,4 % hrvatskih autora čiji radovi nisu citirani u tri godine nakon objave publikacije (prosjek EU-a – 20 %), odnosno čak 23,7 % autora čije radove nitko nije citirao ni 13 godina nakon objave (prosjek EU-a – 14,4 %). Međutim još su lošiji podaci na razini cjelokupne svjetske znanstvene zajednice u kojoj 7 do 9 milijuna znanstvenika godišnje, čiji broj raste po stopi od 4,2 % godišnje, publicira više od 2,5 milijuna članaka (Plume, van Weijen 2014) koji se objavljuju u više od 36 000 aktivnih časopisa, čiji broj raste po stopi od 3 % godišnje. Međutim, ne samo što u svijetu nema više od 150 000 znanstvenika koji su uspjeli u kontinuitetu objavljivati po jedan rad godišnje kroz 15 godina (Ionnidas et al 2014) nego većinu objavljenih radova čine tzv. „bezvrijedni radovi” (engl. *worthless papers*), kojih više od 50 % nikada ne pročita više od troje ljudi: autor, urednik i recenzent (Hamilton 1990, 1991; Meho 2007), odnosno 82 % tih radova iz humanističkog područja, 32 % iz društvenog područja, 27% iz područja prirodnih znanosti te 12 % iz područja biomedicine i zdravstva nikad nitko nije citirao (Lariviere i sur. 2009) ili je broj citata bio tek jedan ili dva (Hiltzik 2015), što u ukupnosti čak 80 % radova čini bezvrijednima (Kennedy 2017). Doda li se tome i podatak o 10 % do 36 % samocitata (engl. *self-citation*) (Wallace i sur. 2012), kao i praksa citiranja unutar zatvorenih grupa (engl. *inter-citation*), odnosno postojanje kartela (engl. *citation cartels*) i samocitiranja unutar pojedinih časopisa (engl. *journal self-citation*) u cilju pojačavanja faktora odjeka časopisa i individualnog odjeka znanstvenika, praksa citiranja radova koji nikad nisu objavljeni ili do čijeg originala autori sigurno nikad nisu došli (Webber 2016.) te podatak da je 1,97 % znanstvenika priznalo da je najmanje jednom falsificiralo, fabriciralo ili modificiralo rezultate istraživanja, odnosno 33,7 % se služilo upitnom istraživačkom praksom (Fanelli 2009), može se zaključiti da znanstveno publiciranje postaje samo sebi svrhom (engl. „*publish or/and parish*”), pri čemu kvantiteta kako broja radova tako i broja priključenih koautora (porast od 3,2 koautora 1990-ih na 8 u 2012.; prema NFS 2014) nadilazi kvalitetu i temeljnu svrhu znanstvene publicistike. Također, postotak radova u koautorstvu porastao je na razini svijeta sa 42 % 1990. na 67 % u 2010., uz trendove porasta broja radova s više od 50 autora, odnosno pojavu hiperautorstva s više od 1000 koautora radova

(engl. *hyperauthorship*) (STM report 2015), što sve ne pridonosi razvoju znanosti te širenju odjeka znanstvene misli, ali pridonosi širenju i samoostvarenju globalnog publicističkog tržišta koje je samo za STM područje u 2014. okretalo 25,2 milijarde dolara (Outsell 2014).

*Napomena: Sažetak je napravljen na osnovi znanstvenog rada koji je izrađen u sklopu znanstvenog projekta ZP UNRI 3/7 kojeg podupire Sveučilište u Rijeci.

Ključne riječi: *open access*, citatnost, samocitiranje, znanstvena nečestitost, predatorski časopisi

Autorica: ¹Sanja Lešnjak
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice

Naslov rada:
Etički aspekti istraživanja u sestrinstvu

Sažetak:

Etika danas predstavlja temeljni segment ljudskog djelovanja i zbog toga je dobro biti upoznat s temeljnim načelima etičnog ponašanja. Važnost etike vidljiva je i u ponašanju znanstvenika, a posebice kod suočavanja sa zloupotrebama u znanosti. Iz tog razloga dolazi do zaključka kako je potrebno razviti temeljna načela etike znanstvenih istraživanja, a najveći je izazov svakako ispoštivati ta načela. Zbog brzog napredovanja suvremenog sestrinstva i medicine, usko povezanih disciplina, dolazi do preispitivanja etičnosti i moralnih vrijednosti svih novih znanstveno medicinskih metoda rada i pitanja sestriinske skrbi. Nerijetko se događa da pacijent zbog naglog razvoja medicine, informatičkih sustava odnosno globalne digitalizacije bude stavljen u drugi plan, a to je ono što ne smijemo dozvoliti. Etički kodeks medicinskih sestara koji određuje njihove temeljne moralne vrijednosti i dužnosti u provođenju zdravstvene njege i zdravstvene zaštite mora ujedno biti i njihova vodilja u znanstvenoistraživačkim radovima. Etika u istraživanjima, kao posebno područje, nastala je s rastućom formalizacijom medicinskih istraživanja, kako bi se bavila etičkim pitanjima koja nastaju provođenjem istraživanja. Načela suvremene etike u istraživanjima su kodificirana u Nirnberškom kodeksu 1947. godine, a dodatno su proširena u Helsinškoj deklaraciji Svjetskog liječničkog udruženja 1964. godine. Pitanja učinkovitosti postojeće regulative pojavila su se nakon raznih etičkih problema u postojećim istraživanjima. Ta su pitanja dovela do revizije Helsinške deklaracije 1975. godine, koja uvodi uvjet formalne neovisne evaluacije protokola istraživanja od strane etičkih odbora. Samo moralno osviještene i etički educirane medicinske sestre mogu uočiti važnost pacijenta kao jedinstvene osobe. Sestriinska skrb mora biti prožeta humanističkim vrijednostima i usmjerena pacijentu s kvalitetnom i zadovoljavajućom skrbi.

Ključne riječi: istraživanje, sestrinstvo, etika

SLOBODNA TEMA

Autori: ¹Andrej Matejčić, ¹Saša Matejčić, ¹Ema Lončar, ²Filip Matejčić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice, ²Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Rana rehabilitacija starijih osoba nakon prijeloma kuka

Sažetak:

Cilj: Prijelomi gornjeg okrajka bedrene kosti (prijelom kuka) u starijoj životnoj posljedica su: osteoporozе, predispozicija padanju zbog poremećaja koordinacije, vrtoglavice te padova zbog ambijentalnih okolnosti. Stariju populaciju opterećuju cerebrovaskularne bolesti, šećerna bolest, unos alkoholnih pića te nepropisno uzimanje lijekova. Ozbiljnost prijeloma za zdravlje ogleđa se u narušavanju nestabilne biološke ravnoteže u vidu pogoršanja postojećih bolesti, zbog čega je smrtnost nakon prijeloma povećana za 70 % u odnosu na ostalu populaciju. Liječenje se sastoji u ranoj operaciji i rehabilitaciji u cilju postizanja najveće moguće samostalnosti u obavljanju osnovnih životnih potreba. Cilj je ovog rada prikazati prednosti rane rehabilitacije kod pacijenata s prijelomom kuka.

Metode: U periodu od 2015. do 2016. liječen je 481 pacijent zbog prijeloma kuka: 22 % (106) muških i 78 % (375) ženskih pacijenta. Prosječna je životna dob muškaraca 76, a žena 83 god. Operativno liječenje: osteosinteza DHS 18,3 % (88), PFN 39,7 % (191), TEP 10 % (48), PEP 32 % (154). Hospitalizacija: 10 dana, operacija četvrti dan ($x = 3,75$), rana rehabilitacija trajala je šest dana. Standardna procedura fizikalne terapije, ustajanje iz kreveta prvi poslijeoperacijski dan, ovisila je o općem stanju pacijenta i vrsti operacijskog zahvata.

Rezultat: Životna je dob ispitanika 65 – 103 godine, s komorbiditetom od 5 do 15 kroničnih bolesti. Perioperacijska je smrtnost 2,28 % (11). U heterogenoj skupini u odnosu na samozbrinjavanje u ranom poslijeoperacijskom periodu 80 % ispitanika počelo je hodati uz pomoć fizioterapeuta.

Zaključak: Svrha je operacijskog liječenja prijeloma kuka i rehabilitacije postići samostalnost pacijenta za povratak aktivnostima svakodnevnog života. Navedeni je postupak princip liječenja prijeloma kuka u starijoj životnoj dobi.

Ključne riječi: prijelom kuka, rana perioperacijska rehabilitacija, opterećenje operirane noge tjelesnom težinom

Autorica: ¹Andreja Bartolac
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Model ljudskih okupacija kao platforma za analizu istraživanja deficita pažnje / hiperaktivnog poremećaja

Sažetak:

Deficit pažnje / hiperaktivni poremećaj (ADHD) medicinski je naziv za neurorazvojni poremećaj samoregulacije (DSM 5). Gotovo stotinu tisuća istraživačkih radova koji se bave ovim poremećajem dostupno je putem akademskih elektroničkih izvora (npr. EBSCO), a od navedenog broja tek stotinjak radova nalazi se u znanstvenim časopisima s područja radne terapije. Međutim, iako je riječ o vrlo zastupljenom neurorazvojnem poremećaju (u svjetskim statistikama 3 do 7 % populacije djece), nijedan se rad sustavno ne bavi analizom znanstvenih dokaza povezanih s ADHD-om primjenjujući okupacijske teorijske modele. U ovom radu prikazana je analiza istraživanja deficita pažnje / hiperaktivnog poremećaja kroz komponente jednog od najpoznatijih suvremenih radnoterapijskih teorijskih modela: Modela ljudskih okupacija (Model of Human Occupation, MOHO). Cilj je ove analize identifikacija istraživačkih područja unutar modela koja su još uvijek slabo ili nikako istražena. U radu su obuhvaćene osnovne komponente ovog modela: 1. komponente osobe (volja, habituacija i kapacitet za izvedbu); 2. komponente okoline i 3. komponente okupacije (okupacijska participacija, izvedba okupacija i vještine) te 4. ishodi okupacijske participacije: okupacijski identitet, okupacijska kompetentnost i okupacijska prilagodba/adaptacija. Analizom ovih komponenata utvrđeno je da su u istraživačkim bazama slabije dostupna istraživanja koja bi se bavila komponentom volje te okupacijske participacije i okupacijskog identiteta djece s ADHD-om.

Ključne riječi: ADHD, MOHO, okupacijski identitet, okupacijska participacija, EBP

Autorice: ¹Martina Unković, ¹Marina Marinić

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Istraživanje rizičnih ponašanja studenata – analiza osobnih listova preventivne zdravstvene zaštite

Sažetak:

Uvod: Adolescencija je razdoblje istraživanja vlastite seksualnosti, koje je nerijetko obilježeno manjkom informacija potrebnih za donošenje odgovornih seksualnih odluka. Rizično seksualno ponašanje može imati neposredne i dugoročne neželjene posljedice. Mladi ljudi izloženi su povećanom riziku od zaraze spolno prenosivim infekcijama. Neredovita uporaba kondoma predstavlja ozbiljan problem među seksualno aktivnom populacijom studenata.

Cilj: Prikazati seksualno ponašanje mladih, dob stupanja u spolne odnose studenata, broj seksualnih partnera unatrag godinu dana, upotrebu zaštite od trudnoće i spolno prenosivih infekcija te posjet ginekologu kod spolno aktivnih studentica.

Metode i ispitanici: U ispitivanju je sudjelovalo 246 studenata (49 studentica i 197 studenata) Fakulteta prometnih znanosti ak. god. 2017./2018. U istraživanju su primijenjeni osobni listovi preventivne zaštite studenata.

Rezultati: Od ukupno 197 studenata Fakulteta prometnih znanosti, 121 je spolno aktivan. U spolne odnose u dobi između 17 i 19 godina stupila su 84 studenta, dok ih je 37 stupilo u spolne odnose u dobi između 14 i 16 godina. Unatrag godinu dana 81 student imao je nijednu ili jednu partnericu, 28 ih je imalo dvije do tri partnerice, a 12 ih je imalo spolni odnos s četiri ili više partnerica. Kondom redovito upotrebljava 79 studenata. Kondome povremeno upotrebljava njih 38, 34 koristi druge oblike zaštite, a 12 studenata uopće ne upotrebljava nikakvu zaštitu. Od 49 studentica, 29 ih je spolno aktivno. U spolne odnose u dobi od 17 do 19 godina stupile su 22, a pet ih je stupilo u spolne odnose u dobi od 14 do 16 godina. Unatrag godinu dana 26 ih je imalo nijednog ili jednog partnera, dvije dva do tri, a jedna studentica imala je četiri ili više partnera. Samo 17 studentica obavilo je ginekološki pregled. Osam studentica uzima oralnu hormonsku kontracepciju, 17 studentica redovito upotrebljava kondom, osam ih kondom upotrebljava povremeno, dok sedam studentica primjenjuje druge oblike zaštite (prekinuti snošaj i sigurne dane).

Zaključak: Već se nebrojeno puta pokazalo s da spolno aktivne studentice prekasno obavljaju prvi ginekološki pregled. Čak 42 % spolno aktivnih studentica nije nikada bilo je na ginekološkom pregledu! Velik broj studenata/studentica ne upotrebljava zaštitu od spolno prenosivih infekcija, nego samo od trudnoće. Potvrdilo se da je dob stupanja u prvi spolni odnos oko 18 godine života. Istraživanje nam je potvrdilo da treba i dalje nastaviti s edukacijom o očuvanju spolnog zdravlja mladih.

Ključne riječi: spolno prenosive infekcije, studenti

Autorice: ¹Marina Marinić, ¹Martina Unković, ¹Martina Tirić, ¹Nataša Štritof Mihovec
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Ispitivanje znanja i stavova studentica grada Zagreba o raku dojke i samopregledu

Sažetak:

Uvod: Rak dojke najčešća je zloćudna bolest u žena. Postoji mnogo dokaza koji ukazuju na utjecaj stila života i okolnih čimbenika na razvoj raka dojke (konzumacija alkohola, nedostatak tjelesne aktivnosti), čije uklanjanje (primarna prevencija) može pridonijeti smanjenju pobola i smrtnosti. Sekundarna prevencija, koja obuhvaća samopregled dojki, pomaže ranom otkrivanju tumora. U oko 80 % novih slučajeva bolest bude otkrivena u fazi ranog raka, a kod oko 20 % u trenutku postavljanja dijagnoze bolest već bude u uznapredovaloj fazi. Prema podacima Registra za rak Zavoda za javno zdravstvo Republike Hrvatske, godišnje od raka dojke oboli više od 2500 žena. Cilj istraživanja bio je ispitati znanje i stav studentica grada Zagreba o raku dojke i samopregledu.

Metode i ispitanici: Anonimnim upitnikom obuhvaćene su studentice iz Savjetovališta za reproduktivno zdravlje, Ekonomskog fakulteta, Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta, Fakulteta elektrotehnike i računarstva te Građevinskog fakulteta u ak. god. 2016./2017. Upitnik je sadržavao ukupno 11 pitanja o znanju, stavovima i stilu življenja, u vezi s rakom dojke i samopregledom. U istraživanju je sudjelovalo 358 djevojaka u dobi od 18 do 25 godina.

Rezultati: Na pitanje o simptomima raka dojke točno je odgovorilo 38,8 % ispitanica, netočno je odgovorilo 60,9 %. Kako se obavlja samopregled dojki izjasnilo se 38,5 % ispitanica, nije se izjasnilo 9,8 %, a 51,4 % nije sigurno kako se obavlja samopregled dojki. Svaka deseta ispitanica radi samopregled, dok 66,5 % ne radi samopregled dojki. Gotovo polovica ispitanica poznaje barem jednu ženu izvan obitelji koja je oboljela od raka dojki. Svaka deseta ispitanica imala je u obitelji oboljelih žena od raka dojke. Nijedna ispitanica do trenutka ispitivanja nije imala rak dojke. Iz pitanja o konzumaciji alkohola izvučen je podatak da 39,4 % ispitanica ne konzumira alkohol, a više od pola ispitanica konzumira alkohol jedanput tjedno. Kod ocjenjivanja razine svakodnevnog stresa 50,5 % ispitanica rijetko se nalazi u stresu, uglavnom je u stresu 43,3 %, a 3,9 % stalno je u stresu. Samo 13,4 % ispitanica smatra da je dovoljno informirano o raku dojke i prevenciji, dok 85,5 % ne smatra.

Zaključak: Dobiveni rezultati upućuju da je potrebna dodatna edukacija studentica o raku dojke i samopregledu. Pritom je važna uloga medicinske sestre koja provodi preventivne mjere te potiče promicanje zdravog načina života i razvijanje svijesti o brizi za vlastito zdravlje.

Ključne riječi: dojka, rak, samopregled

Autorice: ¹Željka Benceković, ¹Biserka Režek, ¹Natalija Hadžić, ¹Ela Vujanić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice

Naslov rada:

Upravljanje pritužbama pacijenata – alat za poboljšanje kvalitete zdravstvene njege

Sažetak:

Pritužbe pacijenata imaju brojne negativne posljedice u zdravstvenom sustavu. Negativno utječu na percepciju zdravstvene ustanove, ukazuju na nezadovoljstvo pacijenata zdravstvenom uslugom, a mogu rezultirati i brojnim drugim negativnim posljedicama za zdravstvene ustanove, ali i zdravstvene djelatnike. Obvezu zdravstvenih ustanova da propišu postupak upravljanja pritužbama pacijenata određuju i pravilnici o standardima kvalitete. Ovaj postupak mora zadovoljavati određene kriterije, ali ustanove mogu propisati vlastiti način postupanja s pritužbama pacijenata. Sve su to razlozi zbog kojih je potrebno uspostaviti sustav upravljanja pritužbama pacijenata. Medicinske sestre čine veliki broj zaposlenika zdravstvenih ustanova (posebno bolničkih) i njihove usluge znatno pridonose cjelokupnoj kvaliteti usluga ustanova te su važan čimbenik u osiguranju kvalitete i pozitivne percepcije zdravstvene usluge. Budući da je praćenje i analiza pritužbi pacijenata ne samo obveza nego i potreba zdravstvene ustanove za osiguranjem kvalitete skrbi, važno je pratiti, analizirati i poduzimati korektivne radnje na temelju analize pritužbi pacijenata u svim područjima, pa tako i u dijelu usluga koje pružaju medicinske sestre. U radu je prikazan način upravljanja pritužbama u KBC-u Sestre milosrdnice i najvažniji rezultati njihove analize, s posebnim naglaskom na pritužbe koje su se odnosile na rad medicinskih sestara. U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. kroz bolnički sustav upravljanja pritužbama zaprimljeno je i analizirano 147 pritužbi i 132 pohvale. Od ukupnog broja pritužbi, 21 (14 %) se odnosi na medicinske sestre. Većina pritužbi odnosila se na nezadovoljstvo pruženom skrbi (31 %), zatim na interakciju s pacijentom i komunikaciju (24 %), dostupnost usluga (17 %) te jedan dio na administrativne poslove (13 %). Dobiveni rezultati predstavljaju smjernice za provođenje daljnjih mjera za poboljšanje kvalitete zdravstvene skrbi u ovom području.

Ključne riječi: pritužbe pacijenata, upravljanje, kvaliteta, medicinske sestre

Autorice: ¹Lea Bušac, ²Josipa Garilović, ²Marina Horvat

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Dječja bolnica Srebrnjak, ²Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Postupci fizioterapijske intervencije u klasičnom baletu

Sažetak:

Uvod: U klasičnom baletu estetski pokret konačni je cilj koji zahtijeva ponavljanje pokreta, što povećava rizik ozljeđivanja mišićno-koštanog sustava. Opterećenja i granice koje profesionalni klasični balet postavlja na tijelo plesača u posljednjih su desetak godina toliko porasle da je pitanje vlastitog zdravlja plesača stavljeno u drugi plan.

Cilj: Ukazati na najučestalije probleme oštećenja mišićno-koštanog sustava u klasičnom baletu, kao posljedice dugotrajnih i učestalih trenažnih procesa.

Razrada: Prema pregledu dosadašnjih istraživanja, čak 86 % svih ozljeda čine ozljede donjih ekstremiteta. Sindromi prenaprezanja (tendinopatija Ahilove tetive, patelofemoralni sindrom, tendinitis *m. flexora hallucisa longusa*), *anterior ankle impingement* te lumbalni bolni sindrom najučestalije su ozljede u klasičnom baletu. Kroz pregled rezultata dostupnih istraživanja o učinkovitosti oblika fizioterapijskih intervencija izdvajaju se terapijske vježbe ekscentričnog oblika i vježbe propriocepcije. Kao razlog tome navodi se prisutnost fizioterapeuta kao stalnog člana tima. Svakodnevni višesatni treninzi profesionalnih plesača klasičnog baleta ukazuju na važnost preventivskih postupaka za najugroženija tjelesna područja (donji ekstremiteti i lumbalni dio kralježnice).

Zaključak: Plesačima u klasičnom baletu tijelo predstavlja osnovno sredstvo umjetničkog izražavanja i komunikacije. Posljedično tome, kroz intenzivne svakodnevne treninge protežu svoje tjelesne sposobnosti i izdržljivost do krajnjih granica, često zanemarujući tjelesna ograničenja, što dovodi do nastanka sindroma prenaprezanja i ozljeda. Zbog surovoga trenažnog procesa preventivska strategija nužna je jednako kao i u ostalim sportovima i ozljedama mišićno-koštanog sustava.

Ključne riječi: klasični balet, rehabilitacija, ozljede u klasičnom baletu, prevencija

Autori: ¹Klaudija Višković, ²Slaven Jurković, ²Ana Diklić, ²Doris Šegota, ³Milivoje Todić, ³Ivan Grbavac

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Centar za medicinsku fiziku KBC Rijeka, ³Klinika za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević”

Naslov rada:

Provođenje Programa kontrole i osiguranja kvalitete električnih uređaja koji proizvode ionizirajuće zračenje – izazov za radiološke tehnologe

Sažetak:

Prema naputku Državnog zavoda za nuklearnu i radiološku sigurnost Republike Hrvatske, svi nositelji Odobrenja za rad s električnim uređajima koji proizvode ionizirajuće zračenje obvezni su provoditi provjeru kvalitete električnih uređaja koji proizvode ionizirajuće zračenje, a primjenjuju se za dijagnostičke postupke u radiologiji. Parametri koji se ispituju u svrhu provjere kvalitete električnog uređaja koji proizvodi ionizirajuće zračenje dani su u Prilogu I. i Prilogu II. Pravilnika o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s električnim uređajima koji proizvode ionizirajuće zračenje (NN 41/13). Električni uređaji koji proizvode ionizirajuće zračenje, granice dopuštenih odstupanja te rokovi ispitivanja moraju udovoljavati međunarodno prihvaćenim standardima i/ili deklaraciji proizvođača. Zapisi o obavljenim mjerenjima tijekom provjere kvalitete moraju se čuvati najmanje deset godina od dana prestanka upotrebe uređaja, odnosno radioaktivnog izvora. Kada se provjerom kvalitete utvrdi da električni uređaj koji proizvodi ionizirajuće zračenje ne udovoljava propisanim zahtjevima kvalitete, nositelj odobrenja i korisnik obvezni su poduzeti radnje potrebne za otklanjanje uočenih nedostataka. Do uklanjanja nedostataka uređaj se ne smije nastaviti upotrebljavati. U ovom će se radu analizirati izazovi za radiološke tehnologe koji sudjeluju u provođenju kontrole kvalitete i njihova suradnja s medicinskim fizičarima. Ukazat će se na moguće izvore problema i njihova rješenja.

Ključne riječi: električni uređaji koji proizvode ionizirajuće zračenje, kontrola kvalitete, osiguranje kvalitete

Autorica: Klara Kontak
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova:

Naslov rada:
Značaj tjelesne aktivnosti u fibromialgiji

Sažetak:

Uvod: Sindrom fibromialgije karakteriziran je simptomima rasprostranjene boli i umora, smanjene mobilnosti, depresije i poteškoća u obavljanju aktivnosti svakodnevnog života.

Razrada: Preporuke u tretmanu osoba s fibromialgijom odnose se na preporuke Europske lige protiv reumatizma koja nefarmakološki tretman proglašava integralnim dijelom terapijskog pristupa i smatra ga korisnim jer poboljšava tjelesno, psihičko i kognitivno funkcioniranje osobe. Provođenjem redovite tjelesne aktivnosti osobe s fibromialgijom omogućava pojedincu kontrolu nad simptomima, osobito boli i umorom. Oblik tjelesne aktivnosti za osobe s fibromialgijom, prema preporukama Europske lige protiv reumatizma, mora biti individualno prilagođen, najviše kroz aktivnosti za unaprjeđenje aerobnog kapaciteta kao što je hodanje, uz uključivanje aktivnosti za unaprjeđenje mišićne snage. Ovisno o procjeni tjelesnog *fitnessa*, potrebno je započeti s aktivnostima niskog intenziteta te postupno povećavati trajanje i intenzitet do postizanja preporučene razine umjerenog intenziteta. Aerobne aktivnosti u vodi zbog samog učinka vode imaju prednost u smanjenju simptoma i unaprjeđenju tjelesnih funkcija.

Zaključak: Redovita tjelesna aktivnost smatra se zlatnim standardom u održavanju i unaprjeđenju tjelesnih funkcija i zdravstvenog stanja te kvalitete života. Rezultati nekih od pretraženih istraživanja ukazuju da provođenje redovite tjelesne aktivnosti, osobito aerobnog oblika, kod osobe s fibromialgijom otkriva pozitivne tjelesne i psihosocijalne faktore.

Ključne riječi: fibromialgija, bol, tjelesna aktivnost

Autorice: ¹Anja Dermit, ¹Gordana Grozdek Čovčić, ¹Mirjana Telebuh
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Povezanost funkcionalne neovisnosti i resocijalizacije oboljelih od moždanog udara

Sažetak:

Uvod: Neurofizioterapijski pristup bolesniku nakon moždanog udara uključuje identifikaciju smanjenja aktivnosti i participacije, postavljanje ciljeva, planiranje i odabir intervencije i evaluaciju učinkovitosti terapijskog procesa. Cilj je terapije postizanje funkcionalnog pokretanja i funkcionalne neovisnosti bolesnika. Procjena neuroloških bolesnika temelji se na svakodnevnom prikupljanju informacija od bolesnika o problemima i preostaloj funkciji nakon oštećenja živčanog sustava kroz subjektivni i objektivni pregled te primjenom mjernih instrumenata. Uspješno provedeni rehabilitacijski ciljevi zahtijevaju dobro provedenu procjenu bolesnika. Jedan je od najčešće primjenjivanih mjernih instrumenata u određivanju stupnja neovisnosti Funkcionalna mjera neovisnosti (Functional Independence Measure – FIM). Upitnik evaluira aktivnosti svakodnevnog života – samozbrinjavanje, kontrolu sfinktera, mobilnost, pokretanje, komunikaciju i socijalne spoznaje.

Metode: Jedan ispitanik, muškarac, 52 god., 2016. imao je ishemijsku ataku, ispitan je upitnikom FIM i objektivnom fizioterapijskom procjenom.

Rezultati: Ispitanik je procijenjen kao funkcionalno samostalan bolesnik (111/126 bodova). Objektivna fizioterapijska procjena: pri hodu i stajanju ne uočavaju se poteškoće povezane s održavanjem balansa, kod brže promjene položaja tijela poput ustajanja iz sjedećeg položaja u stojeći ili hodu pri bržoj promjeni smjera hoda pojavljuju se blagi poremećaji ravnoteže i tremor.

Zaključak: Uz manja funkcionalna ograničenja i visok stupanj neovisnosti, ispitanik nije uključen u aktivnosti i posao koje je obavljao prije atake. Blagi motorički problemi, kao i prisutnost depresivnih epizoda ispitaniku smanjuju kvalitetu života. Pravilnim izborom procjene svih članova tima u transdisciplinarnom pristupu bolesniku treba omogućiti zajedničko postavljanje ciljeva, planiranje i izbor intervencija koje će mu omogućiti najbolju resocijalizaciju, a time i poboljšanje kvalitete života.

Ključne riječi: funkcionalna neovisnost, moždani udar, resocijalizacija

Autorice: ¹Kata Jurić Abramović, ²Mirjana Berković-Šubić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Klinika za dječje bolesti Zagreb, ²Dom zdravlja Zagrebačke županije – ispostava Samobor

Naslov rada:

Fizioterapijska intervencija kod djece s gastroshizom

Sažetak:

Djeca s gastroshizom i drugim složenim prirođenim oštećenjima uvijek bi trebala biti pod nadzorom pedijatrijskog fizioterapeuta. Gastroshiza je rijetka kongenitalna malformacija prednje trbušne stijenke, koja nastaje za vrijeme intrauterinog razvoja djeteta i ugrožava njegov život. Rascjep trbušne stijenke smješten je najčešće s desne strane pupka i kroz njega gotovo uvijek prolabiraju crijeva, ali osim crijeva izvan trbušne stijenke mogu se nalaziti želudac, jetra, slezena, mokraćni mjehur i genitalni organi. Cilj je rada opisati važnost pravodobne primjene različitih fizioterapijskih intervencija u djece s gastroshizom.

Materijali i metode: Ovaj pregledni rad zasnovan je na pretraživanju baze podataka PubMed posljednjih deset godina uz pomoć ključnih riječi: gastroshiza, fizikalna terapija, kvaliteta života. Pronađen je samo jedan rad koji prikazuje fizioterapijsko postupanje kod novorođenčeta s gastroshizom, dok svi ostali radovi opisuju medicinsko liječenje i njegu bolesnog djeteta. Planiranje fizioterapijske intervencije veliki je izazov za fizioterapeuta koji mora uskladiti ciljeve fizioterapijske intervencije s funkcionalnim mogućnostima bolesnog djeteta. Dugotrajni prisilni položaj, nedostatak funkcije abdominalnih mišića i visoko podignuta dijafragma mogu dovesti do pogoršanja respiratornog statusa djeteta zbog izostanka mehanizma kašlja. Postupke respiratorne fizioterapije odabiremo prema trenutačnom medicinskom stanju bolesnika i sveukupnim respiratornim pokazateljima i nikada ih ne izvodimo rutinski, a najčešće su primjenjivane metode nježna perkusija i vibromasaža u modificiranim drenažnim položajima. Prevencija tromboze provodi se redovitom mobilizacijom i senzornom stimulacijom ekstremiteta, što osigurava bolji protok krvi kroz sustav arterija i vena.

Zaključak: Djeca s gastroshizom imaju visoki rizik za razvoj respiratornih komplikacija i tromboze, stoga je fizioterapeut iznimno važan član tima za liječenje gastroshize, pri čemu adekvatna fizioterapijska intervencija pridonosi ne samo boljim rezultatima liječenja nego i boljoj kvaliteti života.

Ključne riječi: gastroshiza, fizikalna terapija, kvaliteta života

Autorice: ¹Anamarija Bašić, ¹Ivna Kocijan
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Fiziologija stresa i uloga mozga u prilagodbi na stres

Sažetak:

Stres je pozitivna energetska stimulacija koja nam potpomaže i omogućava efikasnije obavljanje određenih dužnosti. Takav se stres naziva eustres. Za razliku od njega, postoji i takozvani distres. Distres ili negativan stres nastupa u situacijama kada osoba ima percepciju vlastite ugroženosti i/ili ugroženosti njoj bliskih osoba. Čimbenici su koji utječu na nastanak stresne reakcije genetika, dob, tip osobnosti, odgoj, životna iskustva itd. U novije vrijeme sve više pažnje posvećuje se istraživanju na poljima somatopsihologije i psihoneuroimunologije. Razlog je tomu veliki postotak somatskih oboljenja koja imaju podlogu u psihološkim neuravnoteženostima. Stres je podražaj koji djeluje na cjelokupan organizam. Primarna i opća obrambena reakcija organizma jest reakcija „borba ili bijeg”. Aktivirana je humoralnim ili neuralnim putem. Prilikom reakcije organizma na stres neizostavna je uloga neurotransmitera, koji omogućavaju prenošenje signala među neuronskim i drugim stanicama. Promjene u koncentracijama neurotransmitera jedan su od prekursora nastanka poremećaja i bolesti. Najosjetljiviji je organ na stresno djelovanje mozak. Formiranje odgovora na stres započinje u moždanim strukturama. Ističu se amigdala, talamus, hipotalamus, hipokampus i prefrontalni korteks. Zaključno, stres ima negativne utjecaje na organizam ako je riječ o trajnim stresorima, odnosno kroničnom stresu. Učestalom aktivacijom povećava se vjerojatnost nastanka imunodegenerativnih bolesti, somatskih i psihičkih bolesti i poremećaja uz ubrzano starenje i, u najgorem slučaju, smrt. Stresno imunosupresivno djelovanje smatra se uzročnikom kanceroznih oboljenja. Mozak se prilagođava na stres aktivacijom središnjih struktura s pomoću neuralnih i humoralnih putova. Negativne su posljedice poremećaji moždane aktivnosti uz atrofiju i nestanak moždanog tkiva te smanjenje veličine mozga.

Ključne riječi: kroničan stres, „borba ili bijeg”, moždana atrofija

Autorice: ¹Margareta Bajsić Beljak, ¹Dragana Barukčić
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice, Klinika za traumatologiju

Naslov rada:

Odgovornost medicinske sestre mentorice

Sažetak:

Pojam odgovornosti najprije susrećemo unutar pravnog područja, a njegovo se značenje svodi na pravnu i moralnu uračunljivost. Kada prihvatimo odgovornost, svjesni smo da u slučaju neuspjeha snosimo posljedice. Razlikujemo više vrsta odgovornosti, kao što su krivična, moralna i društvena. Odgovornost je ključna vrlina za postizanje sreće uspjeha, a, dakako, i moći. Odgovoran je onaj koji savjesno i s odgovornošću obavlja svoje dužnosti na što bolji mogući i kvalitetniji način. Nadalje, odgovoran je onaj koji ima dužnost obaviti neki zadatak i za rezultate toga preuzima odgovornost. Kada govorimo o odgovornosti u sestrinstvu, govorimo o veoma važnom terminu. Da bismo bile kvalitetne sestre i obavljale svoj posao u skladu sa zakonom i profesijom, moramo biti prije svega odgovorne. U zakonu o sestrinstvu koji je donio Hrvatski sabor 17. srpnja spominju se odgovornosti medicinske sestre, kao i u Pravilniku o pravima i odgovornostima medicinske sestre Hrvatske komore medicinskih sestara. Neke su od odgovornosti medicinskih sestara sljedeće: povreda radne obveze, povreda dužnosti, odgovornost za štetu, kaznena odgovornost, povreda etike i prekršajna odgovornost. Kada govorimo o mentorstvu u sestrinstvu i odgovornosti, također govorimo o važnom pojmu. Naime, da bi mentor bio dobar mentor, mora biti odgovoran, kao što i mentorirani mora biti odgovoran da bi zadovoljio i naučio te prenio dalje znanje. Mentor je tu da ohrabruje, usmjerava, konstruktivno kritizira, oblikuje i inspirira člana kojeg mentorira u cilju profesionalnog promicanja ili osobnog razvoja. Mentorstvo je organizacijski alat za razvoj ljudi, proces koji uključuje mentora, mentoriranog i rukovoditelja. Kada mentor preuzima osobu koju mentorira, važno je da se toj osobi predstavi i da upozna osobu koju mentorira. Važno je i da se mentorirani upozna s procesom rada na svakom pojedinom odjelu. Mentor bi trebao iznijeti plan procesa učenja i voditi evidenciju, tj. bilješke. Dobar i odgovoran mentor voljan je potrošiti svoje vrijeme da nekome pomogne i ima pozitivno stajalište o prenošenju svojeg znanja drugima. Otvorenog je uma i ponaša se kao uzor te daje povratnu informaciju. Mentor nikada ne smije prestati raditi na vlastitom razvoju. Dobar i odgovoran mentor postaje se uz mnogo strpljenja i volje

Ključne riječi: odgovornost, medicinska sestra, mentor, mentorirani

Autorice: ¹Martina Tirić, ¹Marina Marinić, ¹Nataša Štritof Mihovec

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Znanje i stavovi studenata o važnosti samopregleda testisa i karcinomu testisa

Sažetak:

Uvod: Jedan je od najučestalijih tumora muškaraca mlađe životne dobi karcinom testisa i oko 1 % muške populacije obolijeva od ovog karcinoma. Prema posljednjim podacima Registra za rak Republike Hrvatske, 2013. godine zabilježen je 181 bolesnik s novootkrivenim rakom testisa. Iako je riječ o rijetkom tumoru, i Hrvatska bilježi porast broja oboljelih, a po stopi pojavnosti Hrvatska je vrlo visoko među europskim zemljama. Prevalencija karcinoma testisa posljednjih se godina udvostručila. Najveći je broj oboljelih u razvijenim zemljama, osobito skandinavskim zemljama i Velikoj Britaniji.

Cilj rada: Prikazati osviještenost i upoznatost studenata s karcinomom testisa te preventivnom ulogom samopregleda testisa i edukacijom o reproduktivnom zdravlju.

Materijali i metode: Podaci su prikupljeni anketiranjem studenata 1. godine studija prilikom redovitoga sistematskog pregleda 2017./2018. na području Grada Zagreba. Obuhvaćeni su studenti prve godine studija Fakulteta elektrotehnike i računarstva i Ekonomskog fakulteta.

Rezultati: Istraživanje je u tijeku i rezultati rada bit će prikazani pri izlaganju na kongresu.

Zaključak: Edukacija o reproduktivnom zdravlju i važnosti preventivnih samopregleda testisa ključna je strategija za promociju znanja i pravilnih stavova o karcinomu testisa, njegovoj učestalosti i čimbenicima rizika. Liječenje karcinoma testisa uvelike ovisi o njegovu ranom otkrivanju. Jednostavnom i učinkovitom metodom kao što je samopregled testisa vrlo se rano može otkriti karcinom testisa. Uloga medicinske sestre jest prvenstveno u educiranju o važnosti redovitog i pravilnog provođenja samopregleda testisa. Upoznavanje studenata sa simptomima i čimbenicima rizika uvelike će utjecati na njihovu osviještenost, kao i na zdrav i pravilan stav prema reproduktivnom zdravlju.

Ključne riječi: karcinom testisa, samopregled, edukacija, reproduktivno zdravlje

Autori: ¹Mateo Kosier, ¹Mirjana Oršić
Oblik sudjelovanja: POSTER
Ustanova: ¹KBC Sestre milosrdnice

Naslov rada:

Motivacija medicinskih sestara i tehničara – kvalitetnija zdravstvena njega

Sažetak:

Motivacija predstavlja proces zadovoljavanja potreba koji pokreće osobe prema ostvarivanju nekog cilja. Motivacija medicinskih sestara i tehničara važan je čimbenik u zdravstvenom sustavu jer njihovo zadovoljstvo i rad dovode do poboljšanja kvalitete zdravstvene njege, a samim time zdravstvene usluge. Cilj je motivacije medicinskih sestara i tehničara razvijanje motivacijskih procesa i radnog okruženja koji će ih potaknuti da ulože vlastito znanje, sposobnosti i vještine na način koji će omogućiti poboljšanje kvalitete zdravstvene njege, ali i zadovoljavanje njihovih osobnih potreba. Ulaganjem u znanje i vještine odnosno njihovom nadgradnjom povećava se broj obrazovanih i motiviranih medicinskih sestara i tehničara. Motivatori su razni čimbenici kao što su radno vrijeme, radna okolina, politika ustanove, suradnici, međuljudski odnosi, plaća, obrazovanje, izazovi, odgovornost, položaj, postignuća itd. Na motiviranost također utječu i osobne potrebe, stavovi, interesi, vještine te organizacijske i individualne karakteristike medicinskih sestara i tehničara. Velik je problem motivacije medicinskih sestara i tehničara potražnja niza realiziranih preduvjeta za rad i razvijanje, među kojima važnije mjesto zauzima uspostavljanje novih sustava motiviranja. Motiviranost i zadovoljstvo medicinskih sestara i tehničara, kako u radu tako i u osobnom razvoju, dobivaju sve više na značenju, budući da upravo oni pridonose povećanju kvalitete zdravstvene njege i skrbi za pacijenta te razvoju sestrinstva kao profesije.

Ključne riječi: motivacija, motivatori, medicinske sestre i medicinski tehničari, kvaliteta zdravstvene njege

Autorica: ¹Olivera Petrak
Oblik sudjelovanja: USMENO
Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:
Promjene u zdravlju razvedenih osoba

Sažetak:

Razvod braka prate brojni problemi poput financijskih teškoća, sužavanja socijalne mreže, ambivalentnog odnosa s bivšim partnerom, problema u roditeljstvu i stigmatizacije, a sa sobom nosi i gubitak mnogih uloga i privilegija. Razvedeni imaju više simptoma psihološkog stresa i lošije samopoimanje, manje su sretni i manje zadovoljni svojim životom od osoba u braku, a navedeno se odražava i na njihovo zdravlje. Brak djeluje protektivno na razne načine: u braku je veća vjerojatnost ranog otkrivanja bolesti, poticanja na medicinske tretmane i smanjivanja rizičnih ponašanja, kao i podrške u procesu oporavka. Stoga su kod razvedenih osoba učestalije tjelesne i psihičke bolesti, povećava se konzumacija alkohola, veća je stopa smrtnosti u odnosu na oženjene, samce ili udovce, pri čemu su muškarci izloženi većim poteškoćama s tjelesnim zdravljem i većem riziku smrtnosti. U usporedbi s osobama u braku, razvedeni imaju više poteškoća s mentalnim zdravljem, uglavnom s depresivnošću, a financijske poteškoće često se pokazuju kao njezin važan prediktor. No depresivnost razvedenih u odnosu na one u braku izrazitija je čak i kad se izjednače po primanjima i emocionalnoj podršci; preopterećenost i umor, kao i bojazan o negativnom djelovanju razvoda na djecu također djeluju na zdravlje razvedenih majki. S druge strane, depresija partnera predstavlja teret u braku te tako povećava šansu za razvod. Unatoč navedenom, razvod nakon visokokonfliktnog braka može pružiti olakšanje, povećanje autonomije i osobni rast, a dugoročno vodi ka slabljenju simptoma depresije i smanjenju rizika za hipertenziju. Posljedice razvoda negativne su za većinu ljudi, ali efekt razvoda nije nužno jak ni dugotrajan, uz veliku raznolikost u reakcijama na razvod.

Ključne riječi: razvod braka, razvedeni, zdravlje

Autori: ¹Jasminka Potočnjak, ²Ozren Rađenović, ²Ivan Jurak, ²Martina Cipan

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Opća bolnica „Dr. Tomislav Bardek”, Koprivnica, ²Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Rana fizioterapijska intervencija u sportu

Sažetak:

Prilikom postizanja vrhunskih rezultata i tijekom trenažnih procesa koji su sve zahtjevniji, neizbježno dolazi do ozljeđivanja. Neovisno o osobnim karakteristikama pojedinog sportaša, ozljede se mogu pojavljivati u raznoraznim oblicima, od sindroma prenaprezanja koji su specifični za svaki pojedini sport pa do ozljeda koje predstavljaju direktnu ugrozu života sportaša. Poznavanje problematike opterećenja u pojedinačnom sportu i opasnosti u kontaktnim situacijama, uz pravodobnu reakciju i ispravno donošenje odluka u kratkom vremenu, temelj su brze i kvalitetne rane fizioterapijske intervencije u sportu. Iako se dosta radi na prevenciji u pojedinim sportovima, prevenciji prema individualnim karakteristikama pojedinog sportaša, nije moguće uvijek prevenirati apsolutno sve situacije i događaje prilikom kojih dolazi do ozljeđivanja. U okviru kontinuiranih istraživanja, fizioterapeuti koji rade u sportu, njihove organizacije i obrazovne institucije moraju težiti unaprjeđenju svojeg položaja stvaranjem pouzdanih i progresivno valjanih dokaza temeljenih na praksi koji moraju posebno biti usredotočeni na sva specifična područja stručnosti koja se trenutačno učinkovito primjenjuju u kliničkim i sportskim okruženjima. Niz strategija, modela i pristupa izvučeno je iz šireg područja medicine i sportskih znanosti u kontekstu s razmatranjem o njihovu uključivanju u ranu fizioterapijsku intervenciju u sportu, s obzirom na specifičnosti dobi, rasta i razvoja, maksimalne sposobnosti i opterećenja, individualne karakteristike pojedinog sportaša te karakteristike i specifičnosti pojedinačnih sportova. Naglasak je na predstavljanju implikacija primjene kliničkog razmišljanja kako bi se postigle radne hipoteze i diferencijalne dijagnoze, maksimizirali planovi prevencija ozljeđivanja i rano prepoznale i procijenile potrebe za fizioterapijskom intervencijom.

Ključne riječi: fizioterapija, sport, intervencija

Autorice: ¹Martina Ivešić, ¹Adela Krivohlavek, ¹Jasna Bošnir, ¹Sandra Šikić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Uloga referentnog laboratorija za mikotoksine u očuvanju zdravlja ljudi

Sažetak:

Mnogi organizmi proizvode prirodne toksine, poput mikotoksina i različitih toksina biljaka. Mnogi od njih mogu biti izrazito štetni za ljudski organizam, a mogu se naći u našim svakodnevnim prehrambenim proizvodima. U interesu očuvanja zdravlja ljudi iznimno je važno izloženost takvim toksinima preko hrane smanjiti na što nižu razinu. Zdravstvena ispravnost hrane jedan je od najvažnijih zahtjeva koji se postavljaju u kvaliteti života suvremenoga društva. Ovo naglašava važnost provođenja službenih kontrola hrane i hrane za životinje koju podržava osnivanje nacionalnih referentnih laboratorija (NRL) u državama članicama Europske unije. U cijeloj Europi nastoji se prikupiti, pratiti i analizirati podatke o razinama mikotoksina i biljnih toksina u hrani i hrani za životinje. Prikupljeni podaci imaju zadaću pomoći u razumijevanju potrebnih novih sigurnosnih procjena ili mjera nadzora te postaviti prioritete za buduća istraživanja i provedbu programa koordinirane kontrole mikotoksina i biljnih toksina. U skladu s Uredbom (EZ) br. 882/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja, države članice dužne su imenovati nacionalni referentni laboratorij (NRL) u cilju osiguranja visoke kvalitete i uniformiranosti ispitivanja pridržavajući se najviših standarda po nacionalnim i europskim zakonima. Iskustvo je pokazalo da referentni laboratoriji igraju važnu ulogu kao znanstvena i tehnička podrška nadležnim tijelima i službenim laboratorijima u području hrane i sigurnosti hrane.

Ključne riječi: referentni laboratorij, mikotoksini, biljni toksini, sigurnost hrane

Autori: ¹Nikola Jelaš, ²Jasna Bošnir, ¹Lana Feher Turković

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Praćenje prisutnosti ftalata u dječjim igračkama s pomoću sustava RAPEX

Sažetak:

Uvod: Ftalati su esteri ftalne kiseline i alifatskih alkohola koji poboljšavaju mekoću i savitljivost plastičnih proizvoda. Zbog svojih fizičkih i kemijskih svojstava ftalati brzo i lako migriraju iz plastičnih proizvoda u okoliš. Kao omekšivala vrlo se često dodaju i u dječje igračke, kako bi se mogle oblikovati tako da budu prihvatljive djeci od najranije dječje dobi. Niz studija ukazao je na njihova toksična svojstva i moguće štetne posljedice po zdravlje djece, poput sindroma policističnih jajnika kod žena, anogenitalne udaljenosti kod muške djece i smanjenja razine serumskog hormona štitnjače. Ftalati uzrokuju i razne malformacije na tkivu testisa te slabiju plodnost muške populacije. Cilj ovog rada bio je istražiti prijave neispravnih uzoraka predmeta opće uporabe izrađenih od plastičnih masa, dostupne na sustavu RAPEX EU-a zbog sadržaja štetnih ftalata. U ovom radu prikazani su rezultati praćenja njihove prisutnosti u dječjim igračkama putem brzog sustava za obavješćivanje tijekom prvih šest tjedana 2018. godine. Ukupno su na žurni sustav Europske unije zaprimljene prijave o nesukladnosti za 191 uzorak predmeta opće uporabe. Pedeset uzoraka ocijenjeni su kao zdravstveno neispravni zbog sadržaja nedozvoljenih ftalata. Svi uzorci sadržavali su di-etilheksilftalat (DEHP), a najveća utvrđena količina iznosila je 40 %, slijedi di-etilftalat (DEP) čija je najveća vrijednost iznosila 1,73 % te di-izononilftalat (DINP) u količini od 4,9 %. Prema Uredbi REACH, dodavanje ftalata zabranjeno je u sve vrste igračaka koje mogu doći u kontakt sa sluznicom usta.

Zaključak: S obzirom na to da je utvrđeno da 26 % uzoraka, od kojih svi pripadaju kategoriji dječjih igračaka, prijavljenih na sustav RAPEX nije udovoljilo zdravstvenoj ispravnosti zbog prisutnosti ftalata, nužna je učestala kontrola dječjih igračaka na svim razinama od uvoza u Republiku Hrvatsku do kontrole u prometu.

Ključne riječi: ftalati, dječje igračke, sustav RAPEX

Autorice: ¹Lidija Barušić, ¹Lidija Baričević, ¹Martina Bevardi

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Sigurnost kozmetičkih proizvoda

Sažetak:

Zdravstvena ispravnost i sigurnost kozmetičkih proizvoda na području EU-a regulirana je Uredbom br. 1223/2009 o kozmetičkim proizvodima, koja je obvezujući zakonodavni akt za sve zemlje članice Europske unije. Uredba ima za cilj pojednostaviti postupke i uskladiti terminologiju te jačati određene elemente kao što su tržišne kontrole, detaljna dokumentacija te jasna sljedivost odgovornosti od proizvođača do potrošača, u cilju osiguranja visoke razine zaštite zdravlja ljudi. U skladu sa zakonskim uvjetima, potpuno je opravdano uvjerenje potrošača da svi kozmetički proizvodi koji se stavljaju na tržište moraju biti zdravstveno sigurni, što je odgovornost proizvođača, odnosno definirane odgovorne osobe. Uredba o kozmetičkim proizvodima sadrži listu od 1382 zabranjene tvari, a sa sigurnosnog aspekta potrošače zabrinjava činjenica da pojedine tvari mogu biti prisutne u kozmetičkim proizvodima iako im se pripisuje ksenoestrogeno djelovanje i smatraju se potencijalno opasnim za razvoj određenih bolesti. Navedene činjenice sve više pridonose popularnosti prirodne kozmetike pa su oznake „prirodno”, „bio”, „*natural*”, „*organic*” ili „*eco*” postale glavni trend posljednjih godina prilikom odabira kozmetičkih proizvoda. Koliko smo sigurni upotrebljavajući tu vrstu kozmetike u usporedbi s konvencionalnom te koje su najčešće štetne tvari koje se pronalaze laboratorijskim analizama u obje vrste kozmetičkih proizvoda pitanja su na koja se najčešće traži odgovor. U interesu zaštite zdravlja ljudi, osobito najosjetljivijih populacijskih skupina kao što su djeca i trudnice, nužan je sveobuhvatan pristup praćenju sigurnosti svih vrsta kozmetičkih proizvoda te kontinuirano praćenje i poboljšavanje mjera koje će pridonijeti smanjenju rizika.

Ključne riječi: zakonodavstvo, prirodna i konvencionalna kozmetika, sigurnost, štetne tvari

Autori: ¹Krunoslav Štefančić, ¹Igor Borić, ¹Davor Fekeža, ¹Marina Čukoić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Specijalna bolnica Sveta Katarina

Naslov rada:

[Optimiziranje pregleda za prikaz Mortonova neuroma na magnetskoj rezonanciji](#)

Sažetak:

Mortonov neurom iznenadna je pojava boli u prednjem dijelu stopala, koja se obično javlja za vrijeme aktivnosti. Mortonov neurom nastaje zbog pritiska na živac koji prolazi kroz metatarzalni tunel. Kod Mortonova neuroma riječ je o promjeni na jednom malom živcu koji je smješten najčešće između trećeg i četvrtog nožnog prsta te prolazi ispod ligamenta koji spaja dvije kosti na stopalu. Ta promjena odnosi se na njegovo zadebljanje. Iako se u početku mislilo da je riječ o tumoru pa zatim o upalnom procesu, s vremenom su obje ove teorije odbačene. Zadebljanje se jednostavno razvija kao odgovor na iritaciju, traumu ili veliki pritisak, a čak je 10 puta češći u žena nego u muškaraca. Cilj je izlaganja prikazati na koji način optimalno i dijagnostički pouzdano slikovno prikazati i dokazati postojanje Mortonova neuroma u različitim, često složenim situacijama u kliničkoj praksi. Ortopedi kao metodu izbora najčešće primjenjuju magnetsku rezonanciju uz primjenu paramagnetskog kontrasta. Kako bi Mortonov neurom bio adekvatno prikazan na magnetskoj rezonanciji, potreban je timski rad na relaciji radiolog – radiološki tehnolog uz primjenu optimalne zavojnice s obzirom na konstituciju i stanje pacijenta, namještanje pacijenta te različita vremena prikaza. U usmenom je izlaganju posebno posvećena pažnja preciznom i ciljanom planiranju u području metatarzusa stopala, gdje se osim Mortonova neuroma često razvijaju stres-frakture, sezamoiditis ili povreda sezamskih kostiju kod sportaša, ali i kod rekreativaca. Također, navedene su i alternativne tehnike snimanja kod prikaza Mortonova neuroma, ako pacijent ne može primiti paramagnetsko kontrastno sredstvo.

Ključne riječi: magnetska rezonancija, Mortonov neurom, paramagnetsko kontrastno sredstvo, stopalo, metatarzus

Autori: ¹Jasna Bošnjir, ¹Dario Lasić, ¹Ana Tot, ¹Ivana Prskalo, ¹Adela Krivohlavek

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

[Akrilamid kao potencijalni kontaminant hrane](#)

Sažetak:

Akrilamid je kontaminant o čijoj se štetnosti govori već nekoliko godina. Provedene su razne studije o njegovoj toksičnosti na raznim vrstama pokusnih životinja te je Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC) klasificirala akrilamid kao potencijalni karcinogeni spoj za ljude. Njegova toksičnost očituje se u genotoksičnosti koja nastaje zbog djelovanja glicidamida te u izrazitom neurotoksičnom djelovanju. Spoj nastaje prilikom reakcije reducirajućih šećera sa slobodnim asparaginom u tzv. Maillardovoj reakciji, tj. reakciji posmeđivanja proizvoda. Najveće dopuštene količine akrilamida u hrani nisu definirane zakonskim propisima, ali su na nivou Europske unije donesene privremene razine referentnih vrijednosti koje se mogu nalaziti u pojedinim kategorijama hrane. Između ostaloga, u svrhu smanjenja nastanaka akrilamida proizvođačima hrane sugerira se da se u procesu proizvodnje upotrebljava enzim asparginaza koji sprječava nastanak akrilamida i štetnog djelovanja na molekulu DNK-a. U ovom je istraživanju tijekom 2017. godine analizirano ukupno 285 uzoraka hrane koji podliježu kontroli na prisutnost akrilamida. Analizirani su uzorci od privatnih proizvođača hrane, a u 32 (11 %) ih je utvrđena količina akrilamida iznad novih razina referentnih vrijednosti. Analize su provedene propisanom analitičkom tehnikom, vezanim sustavnom tekućinske kromatografije i spektrometrije masa (LC-MS/MS). Rezultati ukazuju na nužnost daljnje kontrole proizvoda na tržištu, ali i kontrole proizvodnog procesa u cilju njegova unaprjeđenja, primjenom preporuka Europskog udruženja proizvođača hrane (FoodDrinkEurope), a sve u svrhu zaštite zdravlja ljudi, osobito djece i osoba mlađe životne dobi koji konzumiraju potencijalno štetnu hranu u znatnoj količini. Uredba EU-a br. 2017/2158 propisala je strože kriterije učinkovitosti za ispitne metode količine akrilamida u hrani, a tijekom 2018. očekuje se stupanje na snagu nove uredbe koja će zamijeniti postojeće referentne vrijednosti s maksimalno dozvoljenim količinama.

Ključne riječi: hrana, termička obrada, kontaminanti, akrilamid, LC-MS/MS

Autori: ¹Alen Đuroković, ²Marija Škes

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Usvajanje znanja o potrebama i mogućnostima djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom provedbom edukativnih senzibilizacijskih radionica

Sažetak:

Uvod: Poteškoćama u senzornoj integraciji sve su češće zaokupljeni roditelji djece s posebnim potrebama, ali i mediji te znanstveni radovi terapeuta, posebice kada se spominje autistični spektar poremećaja. Pojam senzorna integracija označava organizaciju osjeta putem kojih dobivamo informacije o svojem tijelu i okolini u kojoj se nalazimo. Poteškoće na toj razini negativno utječu na brojne funkcije kao što su obrasci ponašanja, učenje, pažnja i sl., što znatno smanjuje kvalitetu života djeteta. Uzrok negativnog utjecaja na spomenute funkcije jest smanjena mogućnost obrade informacija pristiglih iz naših osjetila.

Cilj: Primarni je cilj upoznati djecu osnovnoškolske dobi s poteškoćama u senzornoj percepciji s kojima se susreću njihovi vršnjaci. Također, cilj je radionice upoznati učenike i djelatnike s radnom terapijom te ulogom radnog terapeuta u radu s djecom i odraslima s raznim poteškoćama.

Zaključak: U sklopu programa protiv stigme „Prihvaćamo različitost” Službe za javno zdravstvo Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar” u suradnji sa studentima radne terapije Zdravstvenog veleučilišta provedena je edukativna radionica pod nazivom „Biti drugačiji”. Interaktivnim uvodom u radionicu učenici su dobili uvid u postojanje širokog spektra oštećenja i prepreka s kojima se suočavaju djeca njihove dobi. Također, upoznali su se i s vrstama pomagala potrebnih za normalno funkcioniranje u svakodnevnom životu. Dio provedene radionice posvećen je poremećajima u senzornom procesuiranju. Učenici su dobili zadatak izvesti naizgled jednostavne svakodnevne aktivnosti, kao što su vezanje vezica na tenisicama, zakopčavanje gumba na košulji i slaganje Lego kockica. Pri izvođenju aktivnosti upotrebljavali su velike rukavice kako bi simulirali hiposenzibilnost i oštećenje propriocepcije. Takvim oblikom radionice učenici su mogli osobno iskusiti pojedine barijere s kojima se susreću njihovi vršnjaci.

Ključne riječi: edukativna radionica, senzorna integracija, radna terapija

Autorice: ¹Petra Šulevski, ¹Ivna Kocijan

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

[Utjecaj tjelovježbe kod oboljelih od dijabetesa](#)

Sažetak:

Sve je veći broj oboljelih osoba od dijabetesa, kako u svijetu tako i u Hrvatskoj. Procjene govore o ukupnoj broji od 415 milijuna oboljelih. Broj oboljelih, a posebice onih s dijagnozom 2. tipa dijabetesa, upućuje na neuredan način života, odnosno loše prehrabene navike, sedentaran način života i stres. Liječenje dijabetesa provodi se pravilnom prehranom, redovitom tjelesnom aktivnošću i medikamentnom terapijom, a sve to u cilju regulacije glikemije. Tjelesna je aktivnost sastavni dio liječenja dijabetesa jer se njezinim provođenjem održava odgovarajuća razina glikemije, poboljšava lipidni status te povećava osjetljivost stanica na inzulin. Isto tako, smanjuje se potreba za inzulinom jer mišići svojom kontrakcijom pojačano troše glukozu. Dozvoljene su sve vrste tjelesne aktivnosti, ponekad uz određena individualna ograničenja, a najviše koristi polučuje ako se tjelovježba provodi redovito i uz umjereni intenzitet, ali uz određeni oprez, posebice ako su prisutne komplikacije bolesti. Posebnu pažnju treba posvetiti riziku od hipoglikemije, jer se prilikom tjelovježbe smanjuje razina glukoze. Prije provođenja tjelesne aktivnosti potrebno je provjeriti razinu glukoze te tomu prilagoditi tjelesnu aktivnost ili je odgoditi u slučaju previsoke ili preniske razine. Istraživanja su pokazala da aerobne i anaerobne aktivnosti utječu na regulaciju glukoze. Prije svega, preporučuju se vježbe fleksibilnosti (iako nemaju izravan utjecaj na smanjenje glukoze) te vježbe balansa, koje smanjuju mogućnost od padova. Preporučuje se 150 minuta umjerene do snažne aktivnosti tjedno. Primjerice, vježbe se mogu provoditi umjerenim intenzitetom uz 15 ponavljanja ili jakim intenzitetom uz šest do osam ponavljanja.

Ključne riječi: dijabetes 1. tipa, dijabetes 2. tipa, tjelovježba, regulacija glukoze

Autori: ¹Ana-Marija Ladiš, ¹Dario Lasić, ¹Sonja Serdar, ¹Jasenska Šabarić, ¹Adela Krivohlavek, ¹Tomislav Ivanković

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

[Analiza udjela soli u pekarskim proizvodima – novi zahtjevi](#)

Sažetak:

Problem prekomjernog unosa soli u organizam u posljednje vrijeme postaje sve veći pogotovo zbog načina „brzog” života i nedovoljnog posvećivanja pozornosti namirnicama koje se svakodnevno unose u organizam. U Hrvatskoj znatan udio u konzumaciji predstavljaju pekarski proizvodi – kruh i peciva. Preporučeni dnevni unos soli prema Uredbi EU-a br. 1169/2011 iznosi 6 g soli. Dana 1. veljače 2018. stupila je na snagu odredba nacionalnog Pravilnika o žitaricama i proizvodima od žitarica (NN 81/16), kojim je propisano kako udio soli u pečenom kruhu namijenjenom za konzumaciju ne smije biti veći od 1,4 %. Ovo je istraživanje provedeno sredinom veljače 2018. na uzorcima kruha (bijeli, raženi i sa suncokretovim sjemenkama) te peciva (kukuruzne kiflice sa sirom i sa slanom glazurom). Prema Uredbi, količina soli izražavala se preko utvrđene koncentracije natrija koja se određivala tehnikom ICP-MS, a zatim se preračunavala na udio soli u 100 g analiziranog uzorka. Najveći udio soli imao je raženi kruh s izmjerenih 2,88 g soli u 100 g proizvoda, što odgovara količini od dvije kriške te je izmjerena količina soli dvostruko viša od one propisane Pravilnikom (NN 81/16) (1,4 % soli) pa time čini gotovo 50 % dnevno preporučenoga ukupnog unosa soli. Najniži udio soli utvrđen je u miješanom kruhu sa suncokretovim sjemenkama s izmjerenih 0,88 g, što je ispod 1/6 preporučenoga dnevnog unosa soli. Sadržaj soli u pecivima kretao se prosječno od 1,45 g za peciva sa slanom glazurom do 2,14 g u kukuruznoj kiflici. Preračunato na jednu kiflicu (30 g), to iznosi 0,81 g, što znači da putem jedne kiflice unosimo 14 % dnevnog unosa soli. Rezultati upućuju na potreban oprez osoba s hipertenzijom i sličnim zdravstvenim indikacijama podrijetlom od prekomjernog unosa soli. Naime, pri odabiru namirnica koje će se konzumirati u obrocima kroz cijeli dan potrebno je čitati nutritivne tablice, ali i popis sastojaka, jer su većina aditiva također natrijeve soli koje povećavaju sadržaj ukupnog sadržaja natrija i soli.

Ključne riječi: kruh, pecivo, sol, ICP-MS

Autorice: ¹Nikolina Pintarić, ²Marija Škes

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Edukacija učenika osnovnih škola o komunikaciji s osobama s oštećenjem vida

Sažetak:

Prema Izvješću o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj (travanj 2017.), 17 377 stanovnika ima neki oblik oštećenja vida. Hrvatski sabor donio je 1. lipnja 2007. Zakon o potvrđivanju Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom. Na temelju ovog dokumenta Republika Hrvatska obvezala se omogućiti osobama s invaliditetom jednaka prava na obrazovanje, zaposlenje, zdravstvenu zaštitu i slobodu kretanja bez diskriminacije koja bi im otežavala postizanje uspjeha na poslovnom ili osobnom planu. Radna terapija zdravstvena je, klijentu centrirana djelatnost, kojoj je glavni cilj omogućiti osobi samostalno obavljanje aktivnosti dnevnoga života te se tako u potpunosti zalaže za sve ono što Konvencija o pravima osoba s invaliditetom ističe kao prijeko potrebno. U slučaju osoba s oštećenjem vida radni će terapeut intervenciju raditi individualno prema potrebama i željama klijenta te u skladu s time može raditi na prilagodbi okružja, pronalaženju alternativnog načina učenja i komunikacije ili restrukturiranju aktivnosti. Kroz provedbu edukativne radionice „Biti drugačiji” u sklopu programa protiv stigme „Prihvaćamo različitost” Službe za javno zdravstvo Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”, u suradnji sa studentima radne terapije Zdravstvenog veleučilišta, učenici osnovnih škola usvajaju nova znanja o potrebama i mogućnostima djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom te poštivanju različitosti i toleranciji. Saznali su tko je radni terapeut, naučili što je radna terapija te prepoznali njezinu važnost u rehabilitaciji. Tijekom radionice isprobali su hodanje s povezom na očima koristeći se bijelim štapom kroz improvizirani poligon sa zaprekama. Cilj je osvijestiti učenike o teškoćama s kojima se susreće osoba s oštećenjem vida, o prikladnom načinu komunikacije i o tome kako pomoći osobama s oštećenjem vida.

Ključne riječi: radna terapija, oštećenje vida, edukacija, „Biti drugačiji”, bijeli štap

Autorice: ¹ Ivana Bartol, ² Marija Škes

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹ Zdravstveno veleučilište Zagreb, ² Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“

Naslov rada:

Promocija radne terapije i njezina djelovanja kroz prikaz mobilnosti osoba s invaliditetom u odgojno-obrazovnim ustanovama

Sažetak:

Današnje društvo mora funkcionirati tako da je svakom pojedincu omogućena sloboda i neovisnost kretanja te samostalna i sigurna dostupnost javnih ustanova. Prema Državnom zavodu za statistiku Republike Hrvatske (2013), broj djece s teškoćama u razvoju u osnovnoj školi bio je 15 377. Djeca s teškoćama u razvoju ili s nekim stupnjem invaliditeta svakodnevno se susreću s izazovima i preprekama. Svakome je cilj što samostalnije obavljanje svakodnevnih aktivnosti i povećanja kvalitete života, posebno tijekom školovanja. Promocijom djelatnosti radne terapije poboljšao bi se rad na motoričkim, psihosocijalnim i senzoričkim sposobnostima izvođenja aktivnosti te izrada preporuka za prilagodbu životnih prostora. Radni terapeut može djelovati u zajednici kroz razne projekte i promociju struke. Upravo je primjer dobre prakse, promocije struke i uzajamnog učenja edukativna radionica „Biti drugačiji“ u sklopu programa protiv stigme „Prihvaćamo različitost“ Službe za javno zdravstvo Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ i suradnje sa studentima radne terapije Zdravstvenog veleučilišta. Tijekom radionice učenici osnovnih škola upoznaju se s vrstama teškoća u razvoju i invaliditeta, primjenom pomagala za osobe s invaliditetom, pristupanju i pružanju potrebne podrške te mogućim ergonomskim prilagodbama u prostoru. Upoznali su se s načinom upravljanja i korištenja invalidskim kolicima te preprekama na koje mogu naići. Zaključno su navodili prijedloge olakšavanja kretanja u prostoru škole (napraviti više prostora za prolaz u učionici, dodati stvari ako su previsoko) te govorili kako su se osjećali („Bilo je teško“, „Ne mogu do stvari koje mi trebaju.“). Između ostalog, educiraju se i nastavnici. Uvođenjem radne terapije u odgojno-obrazovne ustanove uvela bi se najvažnija stavka, a to je poboljšanje kvalitete izvođenja školskih aktivnosti i života djece s teškoćama u razvoju ili invaliditetom, kao i kasniji utjecaj na njihovu mobilnost, ne samo u javnim ustanovama nego i u vanjskom okruženju.

Ključne riječi: mobilnost, teškoće, odgoj i obrazovanje, radna terapija, promocija struke

Autori: ¹Ivan Dodlek, ¹Slavica Janković

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru

Naslov rada:

Fizioterapijski postupci kod patelarne tendinopatije

Sažetak:

Cilj ovog rada bio je proučiti literaturu povezanu s fizioterapijskim postupcima, u koje se ubrajaju fizioterapijska procjena i intervencija te prevencija, kod česte ozljede tibiofemoralnog zgloba pod nazivom patelarna tendinopatija, odnosno skakačko koljeno. Kroz povijest patelarna tendinopatija karakterizirana je kroničnom boli i smanjenom funkcijom te je od iznimne važnosti poznavati koji su to faktori, bili oni intrinzični bilo ekstrinzični, koji će dovesti do tog stanja. Potencijalno otkrivanje loših obrazaca pokreta kod tih osoba može znatno pridonijeti djelatnicima u profesionalnoj sportskoj te rekreacijskoj medicini da osmisle kvalitetnije rehabilitacijske protokole. Od velike je važnosti da naglasak u fizioterapijskoj procjeni, nakon uzimanja temeljite anamneze, bude na detaljnom pregledu donjih ekstremiteta koristeći se principom „uzvodno-nizvodno”. Uz to, imperativ bi trebao biti i na procjeni hoda zbog moguće pojave kompenzatornih obrazaca. Evidencija stanja zgloba koljena kod patelarne tendinopatije najčešće se vodi kroz upitnik VISA-P (The Victorian Institute of Sport Assessment – Patella). Dijagnoza se najčešće postavlja na osnovi rezultata kliničkog testa pod nazivom Bassetov znak. Fizikalni čimbenici ne pokazuju dosljedne pozitivne rezultate u rehabilitaciji osoba s patelarnom tendinopatijom te se većina autora slaže da bi glavni izbor u liječenju tog stanja trebale biti ekscentrične vježbe jer su se pokazale superiornijima u odnosu na druge metode. Prevencija nastanka patelarne tendinopatije iznimno je važna, a poznavajući uzroke koji dovode te ozljede moguće je izravno djelovati na njih.

Ključne riječi: patelarna tendinopatija, skakačko koljeno, fizioterapija, fizikalni čimbenici, ekscentrične vježbe

Autorice: ¹Slavica Janković, ¹Barbara Duspara

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru

Naslov rada:

Preventivna fizioterapija iznad kurativne

Sažetak:

Preventivna fizioterapija predstavlja spoj kineziologije i fizioterapije, odnosno spoj znanja iz područja funkcionalne anatomije i biomehanike, fiziologije sporta i vježbanja, terapijskih vježbi u oporavku lokomotornog sustava, kondicijske pripreme, dijagnostike te psihodinamike sporta i vježbanja. Preventivna fizioterapija povezuje brojne elemente. Proučava kako tjelesna aktivnost utječe na tjelesno i mentalno zdravlje te samu fiziologiju ljudi svih dobnih skupina. Povezuje sportsku i rekreacijsku medicinu, odnosno mjere prevencije i rehabilitacijskih tretmana sportskih ozljeda. Procjenjuje koji su to biomehanički aspekti koji dovode do sportskih ozljeda i kako ih svesti na minimum. Nadalje, opisuje funkcionalna testiranja te njihove zadovoljavajuće kriterije u sportu i vježbanju za procjenu aerobnih kapaciteta te funkcionalnih obrazaca pokreta. Uz to izučava koje metode fizikalnih čimbenika imaju najbolje učinke u prevenciji te samoj rehabilitaciji sportskih ozljeda. Isto tako, preventivna fizioterapija usredotočuje se i na psihodinamiku samih sportaša ili rekreativaca, odnosno koji su to mogući razlozi zbog kojih dolazi do pretreniranosti i sindroma sagorijevanja te kako ih ukloniti. Zbog svojeg je širokog područja djelovanja preventivna fizioterapija povezana i s kineziologijom pa proučava planiranje i programiranje treninga te kondicijsku pripremu. U području sportske fizioterapije i srodnih disciplina od iznimne su važnosti znanja iz područja istraživačkog rada u svrhu novih otkrića i napretka prevencije i liječenja. Za nadati se da će u skorijoj budućnosti preventivna fizioterapija prethoditi kurativnoj fizioterapiji.

Ključne riječi: prevencija, fizioterapija, sport, liječenje, ozljede, tjelesna aktivnost

Autorice: ¹Barbara Duspara, ¹Slavica Janković, ¹Vesna Brumnić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru

Naslov rada:

[Utjecaj tjelesne aktivnosti na koronarnu bolest srca](#)

Sažetak:

Koronarna bolest srca može se očitovati kao nijema ishemija, *angina pectoris*, akutni koronarni sindrom (nestabilna *angina pectoris*, infarkt miokarda) i iznenadna srčana smrt. Najčešći su čimbenici koji pogoduju razvoju navedene bolesti konzumiranje duhanskih proizvoda, tjelesna neaktivnost i način života koji u konačnici dovode do pretilosti, ateroskleroza, povišene vrijednosti glukoze u krvi, dijabetes, povišen krvni tlak, povišen kolesterol, nealkoholna masna jetra i drugi. Elektrokardiogram je glavna dijagnostička metoda, no prije EKG-a moguće je na osnovi nekih vanjskih pokazatelja primijetiti da osoba ima koronarnu bolest srca. Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije, kardiološka rehabilitacija obuhvaća skup mjera i postupaka u svrhu postizanja najboljega mogućeg fizičkog, psihičkog i socijalnog stanja tako da bolesnici nakon akutne epizode kardiovaskularne bolesti, znatnim dijelom svojim osobnim snagama, očuvaju odnosno ponovno zauzmu mjesto u zajednici i nastave s dotadašnjim aktivnim životom. Za razliku od prošlih vremena, tjelesni trening preporučuje se još u ranim fazama nakon srčanog infarkta ili kardioloških zahvata. Cilj kardiološke rehabilitacije koja se dijeli u tri faze jest osposobiti pacijenta za potpuni psihofizički sklad i funkcioniranje. Tjelesna aktivnost smatra se najvažnijim načinom prevencije primarnih i sekundarnih kroničnih metaboličkih bolesti te s njima povezanih bolesti srca i krvnih žila (arterijska hipertenzija, koronarna bolest srca, moždani udar). Mehanizmi kojima tjelesna aktivnost smanjuje rizik kardiovaskularnog obolijevanja nisu u potpunosti razjašnjeni, no unatoč tome rezultati desetogodišnjih istraživanja svakako idu u prilog redovitom tjelesnom vježbanju.

Ključne riječi: tjelesna aktivnost, koronarna bolest srca, kardiološka rehabilitacija, primarna prevencija koronarnih bolesti

Autori: ¹Goran Roić, ¹Dubravko Bobinec, ¹Andrija Čop, ¹Mirko Ciganović

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Klinika za dječje bolesti Zagreb

Naslov rada:

Artefakti magnetske rezonancije u pedijatrijskoj dobi

Sažetak:

Što očekivati u specifičnim uvjetima kada je riječ o snimanju magnetske rezonancije (MRI) djece? Kako osigurati dobru kvalitetu slike u određenim pedijatrijskim slučajevima? Razvoj medicine omogućio nam je rano otkrivanje hitnih i patoloških stanja djece, a svake godine imamo veći broj djece s različitim i novim vrstama implantata. Ti implantati smanjuju kvalitetu slike i čine analizu vrlo teškom ili ponekad nemogućom. Analizirali smo pet najčešćih artefakta: artefakti pomicanja ili karakterističnog oblika i strukture tijela (uključujući disanje, rad srca itd.), metalni implantati, dentalni i vaskularni materijali i artefakti uzrokovani inhalacijskim anestetikima. To ćemo pokazati vlastitim primjerima slučajeva i dati upute kako minimalizirati utjecaj artefakata ili ih potpuno izbjeći. Najčešći artefakt nastaje zbog pomicanja djeteta prilikom pretrage zbog ulaska u nepoznatu prostoriju i same buke aparata. Tu je važan psihološki pristup i komunikacija kako bismo dijete upoznali s čime će se susresti, ali je potrebno i napraviti ugodnu okolinu kako bi se stvorila poznata atmosfera (naljepnice superjunaka na zidovima, igračke, diploma za hrabrost...). Disanje i rad srca fiziološke su funkcije koje svjesno ne možemo zaustaviti, eventualno držanjem daha za kratke sekvencije. Tu se koristimo saturacijskom mrežom koja će reducirati artefakte izazvane fiziološkim funkcijama. Kod metalnih, dentalnih i vaskularnih materijala pristupamo tako da mijenjamo parametre koji se tiču širine opsega frekvencije (engl. *bandwidth*) i načina rada (spori ili brzi). Artefakte zbog inhalacijskih anestetika ne možemo izbjeći, no važna je suradnja s radiologom i ako nema saznanja da je dijete u anesteziji, moramo to napomenuti, kako ne bi došlo do očitavanja slika pod diferencijalnom dijagnozom. Cjeloživotno učenje i redoviti razgovori i dogovori s radiolozima ključni su za kvalitetno obavljanje pretrage, prilagodbu na novonastale situacije koje proizlaze iz razvoja medicine i dobivanje optimalne slike za pravilnu dijagnozu.

Ključne riječi: MRI, pedijatrijski slučajevi, artefakti, implantanti, kvaliteta slike

Autorice: ¹Antonija Šajnović, ¹Ema Šerkić, ¹Ana Brčina, ¹Matea Dumančić

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Osviještenost studentica Zdravstvenog veleučilišta o samopregledu dojke

Sažetak:

Rak dojke najčešće je sijelo raka u žena i čini 26 % novih slučajeva raka. Incidencija je 119,2, što je znatno više od europskog standarda koji je 89,4. Isto tako, mortalitet u Republici Hrvatskoj iznosi 48,3, a europska je standardna stopa 28,7.¹ Kod žena koje prakticiraju samopregled dojke rak dojke može se otkriti u ranijoj fazi nego kod žena koje ga ne obavljaju. Pokazalo se da je rano otkrivanje povezano sa smanjenjem morbiditeta i mortaliteta od raka dojke. Iako je samopregled dojke jednostavan za obavljanje, brz i nema troškova, većina žena obavlja ga pogrešno ili ga uopće ne obavlja. Svrha ovog istraživanja bila je procijeniti znanje, stav i učestalost obavljanja samopregleda dojke među studenticama Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu. Podaci su prikupljeni s pomoću upitnika koji je sadržavao sociodemografske podatke i 13 pitanja. U istraživanje je uključeno 528 studentica sa svih studija (Medicinsko-laboratorijska dijagnostika, Fizioterapija, Sestrinstvo, Radiološka tehnologija, Sanitarno inženjerstvo i Radna terapija) od prve do treće godine. Rezultati ukazuju da većina studentica ne obavlja samopregled. Mjesečno samopregled obavlja samo 30 % studentica. Kao najčešći razlog za neobavljanje samopregleda navode da misle da su premlade. Da ne zna kako obaviti samopregled tvrdi 24 % studentica. Potrebno je u nastavne sadržaje uključiti više predavanja o preventivnim postupcima, pravilnom izvođenju samopregleda te važnosti ranog otkrivanja raka dojke, kako bi studenti znanje mogli primijeniti na sebi, a i kao budući zdravstveni djelatnici na pacijente. Također je potrebno organizirati što više preventivnih akcija i uključivati studente zdravstvenih struka u njih kako bi se veći broj mladih žena osvijestio o važnosti ranog otkrivanja raka dojke.

Literatura: 1. Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Registar za rak Republike Hrvatske. Incidencija raka u Hrvatskoj 2014., Bilten 39, Zagreb, 2016.

Ključne riječi: samopregled dojke, rak dojke, prevencija

Autorice: ¹Rebecca Sekur, ¹Iva Supan, ¹Ana Drežnjak

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Važnost volontiranja za osobni i profesionalni rast – volontiranje studenata
Zdravstvenog veleučilišta u udruzi Smiješak za sve

Sažetak:

Udruga Smiješak za sve osnovana je u studenome 2013. godine u cilju provođenja programa „Pripovjedač/ica za laku noć”, u Zagrebu poznatih pod popularnijim nazivom „Tete i stričeki pričalice”. Ideja je bila da se hospitaliziranoj djeci čitanjem odabranih priča i bajki pomaže u oslobađanju prisutnih i/ili neprihvaćenih emocija u svakodnevnom životu, a posebice u uvjetima hospitalizacije. Osim toga, problemske slikovnice pomažu u rješavanju manjih problema, jer slušajući i gledajući situacije koje su junaci priča i bajki uspjeli riješiti djeca uče kako se nositi s vlastitim problemima. Projekt se u Zagrebu provodi u tri bolnice: KBC-u Sestre milosrdnice, DB-u Srebrnjak i KBC-u Rebro. Udruga trenutačno broji 280 volontera, od čega je 16 srednjoškolaca i 120 studenata koji u grupama od tri, četiri ili pet volontera od 19 do 20 sati posjećuju tri navedene bolnice. Svi su volonteri prošli edukacijski seminar u kojem prolaze module koji im pomažu u lakšem snalaženju u bolnicama, usvajanju pravila ponašanja te pri odabiru literature. Tko god voli knjigu i djecu te želi dati najbolje od sebe, volontiranje u udruzi Smiješak za sve pravo je mjesto za njega. Pregršt divnih, nasmijanih i pozitivnih ljudi različite dobi i zanimanja svakome će izmamiti osmijeh na lice, a posebno mališanima u bolnici. Najslađih sat vremena za savršen završetak dana, svaki put drugačiji i poseban na svoj način. Svako iz toga nosi nešto dobro, i dijete i volonter. Volontiranje je prilika kroz koju svaki čovjek može raditi na sebi te rasti i rasti. Osim što svojim dolaskom donosimo osmijeh na lice, također se trudimo djeci kroz kontakte i kroz razne priče prenijeti svoja životna iskustva i dati im ljubav u svakoj pročitanoj riječi. To je uzajamni odnos u kojemu se dijete i volonter međusobno oplemenjuju te se nerijetko čuje od naših volontera da su kroz ovakav oblik volontiranja „možda dobili više nego što su dali”, jer ipak, na kraju svega, dobro je činiti dobro.

Ključne riječi: volontiranje, bolnica, djeca, studenti

Autorice: ¹Iva Marinović, ¹Jadranka Pavić

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Stavovi studenata nezdravstvenih studija o sestrijskoj profesiji

Sažetak:

U cilju procjene stavova studenata nezdravstvenih studija o sestrijskoj profesiji provedeno je istraživanje na uzorku od 236 ispitanika – studenata nezdravstvenih studija. Istraživanje je bilo provedeno strukturiranim anketnim upitnikom konstruiranim za navedeno istraživanje. Rezultati istraživanja pokazali su da se ispitanici slažu / uglavnom slažu s tvrdnjom da je sestrijsvo u Republici Hrvatskoj slabo plaćeno zanimanje (48,7 %). Nadalje, više od polovice ispitanika (52,9 %) ne slaže se / uglavnom se ne slaže s tvrdnjom da je sestrijsvo ženska profesija, dok 26,8 % studenata smatra da je sestrijsvo ženska profesija. No 33 % ispitanika ne slaže se / uglavnom se ne slaže s tvrdnjom da su muškarci u sestrijskoj profesiji cijenjeni kao i žene. U procjeni samostalnosti rada medicinske sestre / medicinskog tehničara 65,7 % ispitanika slaže se / uglavnom se slaže da je medicinska sestra pomoćnica liječnika, dok se samo 14 % ne slaže s navedenom tvrdnjom. Da je medicinska sestra samostalna u obavljanju zdravstvene njege ne slaže se 11,9 % studenata, a 23,3 % je neodlučno. U procjeni osobina medicinske sestre / medicinskog tehničara 92,1 % se slaže da medicinska sestra mora voljeti ljude, 49,2 % smatra da su medicinske sestre / medicinski tehničari strpljivi, dok se 17,7 % ne slaže s navedenom tvrdnjom. Slični su rezultati i s procjenom ljubaznosti, gdje se 43,6 % ispitanika slaže s tvrdnjom da su medicinske sestre / medicinski tehničari ljubazni, dok se 17,7 % ispitanika ne slaže s navedenom tvrdnjom. Da je posao medicinske sestre stresan slaže se 92 % ispitanika, da je fizički naporan 84,8 % te da zahtijeva mnogo znanja 91,1 % ispitanika. Navedeni rezultati procjene stavova studentske populacije pokazuju da još postoji stanoviti dio predrasuda o sestrijsvu kao isključivo ženskoj profesiji, da postoji nepoznavanje samostalnosti u radu medicinske sestre / medicinskog tehničara, no osobine, vještine i zahtjevnost rada medicinskih sestara/tehničara visoko su vrednovani.

Ključne riječi: studenti, sestrijsvo, stavovi, medicinska sestra / medicinski tehničar

Autor: ¹Dalibor Perković

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Razumijevanje pojmova iz fizike na temelju intuicije ili formalnih algoritama

Sažetak:

Fizika je jedna od ključnih i osnovnih znanstvenih disciplina, što se reflektira i u činjenici da se kolegij Fizika nalazi na gotovo svim studijima Zdravstvenog veleučilišta. Istodobno, razumijevanje pojmova u fizici jedna je od crnih točaka ne samo u hrvatskom obrazovnom sustavu nego i šire. Uz logističke i infrastrukturne uzroke, često je glavni razlog pogrešna koncepcija podučavanja i objašnjavanja fizikalnih pojmova, pri čemu se u nekim slučajevima, kad pojam treba predočiti uz pomoć intuicije, pribjegava formalizmu i algoritmu, dok se u drugima, kad treba početi s algoritmom, previše polaže na intuiciju. Ovaj je problem usko povezan i s pretjeranom primjenom formula u nastavi i primjenom gotovih i napamet naučenih algoritama. Rješavanje zadataka često se svodi na prepoznavanje situacije u kojoj će se upotrebljavati neka gotova formula, da bi se nakon tog inicijalnog uvida sve svelo na rješavanje matematičkog, a ne fizikalnog problema. Prvi je primjer u kojemu je ovo evidentno prvi kompleksniji koncept s kojim se učenici susreću već u osnovnoj školi (a pokazalo se da taj pristup na većini ostavi traga sve do prelaska u više obrazovanje): brzina. Većina studenata vrlo se dobro sjeća da je formula za brzinu $v = s/t$. Međutim, mnogo ih je manje sposobno objasniti što to točno znači. Ono što može predstavljati problem u danjem školovanju, kao i radu, jest da je ovdje riječ o napamet naučenoj kombinaciji pet znakova i da su bez razumijevanja same pojave, prilikom reprodukcije te kombinacije, povremene greške statistički vrlo izvjesne, što se kod naprednijih i kompleksnijih koncepata kao što su sila, energija i tlak može samo drastično pogoršati. Umjesto toga, konkretni zadaci povezani s brzinom, putom i vremenom mogu se riješiti uz osnovnu, najelementarniju logiku, bez korištenja ikakvom formulom. Jednom kad se taj koncept svlada, postupak se može protegnuti i na ostale, manje trivijalne koncepte kao što su akceleracija, tlak, pa čak i specifični toplinski kapacitet.

Ključne riječi: nastava, fizika, razumijevanje

Autori: ¹Ana Mojsović Ćuić, ²Ana-Marija Ladiš, ²Jasenka Šabarić, ²Jasna Bošnjir, ²Sandra Šikić, ³Marin Ganjto

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb, ²Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”, ³Zagrebačke otpadne vode d.o.o.

Naslov rada:

[Analiza teških metala u zelenoj salati sađenoj na otpadnom mulju](#)

Sažetak:

Uvod: Nakon procesa obrade otpadnih voda na uređaju za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba nastaje otpadni mulj, koji se potom odlaže na interno odlagalište bez daljnje uporabe.

Cilj: Utvrditi količinu teških metala u zelenoj salati (*Lactuca sativa*) s obzirom na različite supstrate otpadnog mulja.

Materijali i metode: Supstrati za sadnju biljaka bili su podijeljeni u četiri kategorije: 1. kontrolni supstrat (netretirana zemlja); 2. svježi mulj i kontrolni supstrat u omjeru 1 : 1; 3. svježi mulj te 4. odstajali mulj iz 2012. godine. Istraživanje je uključivalo nekoliko faza: 1. prikupljanje uzoraka svježeg i odstajalog otpadnog mulja koji zaostaje nakon obrade otpadnih voda na uređaju za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba; 2. sadnju biljaka na različitim vrstama supstrata otpadnog mulja te 3. analizu teških metala u biljkama. Analiza uzoraka provodila se u laboratorijima Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”. Primjenom tehnike ICP-MS u uzorcima je izmjerena koncentracija kroma, kobalta, nikla, bakra, cinka, arsena, molibdena, kadmija i olova, a hibridna tehnika AAS primijenjena je za određivanje koncentracija žive u uzorcima.

Rezultati: Sve izmjerene koncentracije teških metala u analiziranim biljkama niže su od najvećih dopuštenih granica propisanih Pravilnikom o najvećim dopuštenim količinama određenih kontaminanata u hrani (NN 146/12). Rezultati istraživanja ukazuju na mogućnost upotrebe otpadnog mulja u poljoprivredne svrhe, s potrebom daljnjih istraživanja usmjerenih na procjenu rizika za zdravlje ljudi.

Ključne riječi: otpadni mulj, teški metali, biljke, ICP-MS, AAS

Autorice: ¹Jasenka Šabarić, ¹Lidija Barušić

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“

Naslov rada:

Prisutnost teških metala u kozmetičkim proizvodima

Sažetak:

Kozmetički proizvodi u različitim varijantama pojavljuju se kroz sva razdoblja do danas. Pojam kozmetički proizvodi obuhvaća cijeli niz proizvoda (kreme, sjajila, ruževi) za uljepšavanje. U tim proizvodima mogu biti prisutne štetne tvari u različitim koncentracijama. Neke su od mogućih prisutnih štetnih tvari i metali, koji mogu biti sastavni dio sirovine ili kontaminacija iz proizvodnje. Ako su iz sirovine, proizvođač kozmetike to mora imati potkrijepljeno analizom. Uzorke za analizu dostavlja inspekcija ili stranka koja želi uvesti taj proizvod. U 2017. godini na teške je metale analizirano 80 uzoraka kozmetike. Među njima je bilo 50 u kojima su teški metali bili u mjerljivim koncentracijama. Njihova koncentracija u našem zavodu određuje se tehnikom ICP-MS. Ta metoda određivanja priznata je svuda u svijetu. Naš laboratorij akreditiran je prema Normi HRN EN ISO 17025. Određuju se koncentracije olova, kadmija, arsena, žive, kroma, nikla i antimona. Najčešći je problem prisutnost olova. Od uzoraka mjerenih u našem laboratoriju ni u jednom nismo ustanovili prisutnost žive ili antimona. Danas u Hrvatskoj ne postoji zakonska regulativa za kozmetiku i to je veliki problem kod ocjenjivanja je li proizvod siguran za uporabu. Kao smjernicama koristimo se vrijednostima MDK-a propisanim u svijetu i vrijednostima MDK-a koje smo primjenjivali do ulaska u EU. Dobiveni rezultati mjerljivih količina nikla, olova i kroma pokazatelj su potrebe za češćom kontrolom proizvoda iz maloprodaje. To što nismo izmjerili živu ili antimon ne znači da nisu prisutni u kozmetici, nego da nisu dostavljeni uzorci s njihovim sadržajem. Proizvodi mogu imati nepovoljan učinak na zdravlje korisnika ako se upotrebljavaju kroz dulje razdoblje. Učinak na zdravlje nije jednostran, jer je unos metala prisutan i putem zraka, hrane te ostalih čimbenika.

Ključne riječi: kozmetički proizvodi, metali, MDK

Autor: ¹Ivo Hrvat

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Postupci državnog ureda za reviziju u financijskoj reviziji zdravstvenih ustanova

Sažetak:

Način rada i provođenja revizije propisan je Zakonom o državnom uredu za reviziju na način i prema postupcima koji su utvrđeni okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Broj zdravstvenih ustanova koje će se obuhvatiti revizijom, kao i vrsta revizija (financijska revizija ili revizija učinkovitosti) određuje se godišnjim programom rada Državnog ureda za reviziju. Opseg godišnjeg programa i plana rada utvrđuje se na temelju procjene rizika, financijske značajnosti subjekta revizije, rezultata prethodne revizije, prikupljenih informacija o poslovanju subjekata revizije te drugih kriterija koji se utvrđuju unutarnjim aktom Državnog ureda za reviziju. Reviziju obavljaju ovlaštteni državni revizori. Ovlaštteni državni revizor neovisna je stručna osoba koja posjeduje certifikat ovlaštenoga državnog revizora i ispunjava druge uvjete propisane Zakonom.

Ciljevi koji se žele postići obavljanjem revizije:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u odnosu na planirane
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima
- analizirati i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstvima
- provjeriti druge aktivnosti povezane s poslovanjem zdravstvenih ustanova.

Revizijom se obuhvaćaju poslovni procesi zdravstvenih ustanova koji se odnose na planiranje i ostvarenje plana, ocjenjuje se funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola, ispituje se dosljednost primjene zakon i drugih propisa, provjeravaju se poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim promjenama, obavlja se detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki, dok se vrijednosno manje značajne stavke provjeravaju metodom uzorka te se od odgovornih osoba pribavljaju potrebna obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Kod obavljanja financijskih revizija zdravstvenih ustanova najčešće utvrđene nepravilnosti odnose se na sljedeća područja: planiranje, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode te postupke javne nabave. Kod revizije zdravstvenih ustanova (kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica i općih bolnica) utvrđen je negativan trend poslovanja, odnosno većina bolnica iskazala je manjak prihoda i primitaka nad rashodima poslovanja. Odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano je da ako u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove nastane gubitak, taj gubitak pokriva osnivač. U skladu s odredbama Zakona o sanaciji javnih ustanova, Vlada Republike Hrvatske 2013. godine donijela je prve odluke o sanaciji zdravstvenih ustanova, ali nisu poduzete aktivnosti na otklanjanju uzroka koji su doveli do gubitaka u poslovanju te rezultati sanacije nisu dugoročni. Pri tom, između ostalog, važnu ulogu ima jačanje sustava unutarnjih financijskih kontrola, odnosno unutarnje revizije.

Za nepravilnosti i propuste koji se utvrde u postupku revizije, Državni ured za reviziju u Izvješću o obavljenoj reviziji daje preporuke, mišljenja i naloge, kako bi se nepravilnosti otklonile, odnosno kako se ne bi ponovile te da zdravstvene ustanove posluju u skladu s propisima, ekonomično i učinkovito.

Državni ured za reviziju obavljanjem svojih zadaća i izvršavanjem ciljeva revizije utječe na smanjenje broja nepravilnosti i propusta kod zdravstvenih ustanova, a danim preporukama pridonosi povećanju kvalitete pruženih zdravstvenih usluga građanima i time povećanju učinkovitosti čitavog javnog sektora.

Ključne riječi: revizija, ciljevi revizije, državni revizor, financijski izvještaji, nepravilnosti

Autori: ¹Amila Jaganjac, ¹Amra Mačak Hadžiomerović, ¹Bakir Katana, ¹Samir Bojičić,
¹Dijana Avdić, ¹Sanjin Čosić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Fakultet zdravstvenih studija, Univerzitet u Sarajevu

Naslov rada:

Rehabilitacija košarkaša kod ozljede LCA-a (*ligamentum cruciatum anterius*)

Sažetak:

Uvod: Rehabilitacija košarkaša kod povrede LCA-a podrazumijeva proces vraćanja već posjedovane sposobnosti nakon ozljede prednjega križnog ligamenta. Rehabilitacijski je program individualan za svakog sportaša jer svaki od njih drugačije reagira na ozljedu, kao i na podražaj vježbi koje se primjenjuju u procesu rehabilitacije. Ozljede prednjega križnog ligamenta najučestalije su kod acikličnih sportova kompleksne strukture. Ciljevi su rehabilitacije koji se nastoje postići smanjenje boli i otekline, povećanje tonusa mišića, poboljšanje neuromuskularnog i funkcionalnog statusa te povećanje funkcionalnosti koljenog zgloba i smanjenje vremena oporavka.

Cilj: Ispitati efikasnost rehabilitacije košarkaša nakon ozljede prednjega križnog ligamenta koja uključuje kiruršku rekonstrukciju LCA-a, primjenom procedura fizikalne terapije i kineziterapije.

Materijal i metode: Istraživanje „Rehabilitacija košarkaša kod povrede *ligamentum cruciatum anterius*” neeksperimentalno je kvalitativno istraživanje, odnosno znanstveni pregled literature. Pretraživane su različite baze biomedicinskih podataka kao što su PubMed, Google znalac, Medline, Hrčak, Dabar, Science Citation Index, upotrebom ključnih riječi „ozljeda LCA-a”, „košarka” i „rehabilitacija”.

Rezultati: Prikazano je istraživanje o učinkovitosti procedura fizikalne terapije i kineziterapije u rehabilitaciji košarkaša nakon ozljede prednjega križnog ligamenta.

Zaključak: Rehabilitacija košarkaša (fizikalna terapija i kineziterapija) daju znatne rezultate u smislu smanjenja boli, povećanja obima pokreta i snazi mišića nakon ozljede LCA-a.

Ključne riječi: ozljeda LCA-a, košarka, rehabilitacija

Autorice: ¹Amra Mačak Hadžiomerović, ¹Amila Jaganjac, ¹Dijana Avdić, ¹Arzija Pašalić, ¹Fatima Jusupović, ¹Ajla Lojić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Fakultet zdravstvenih studija, Univerzitet u Sarajevu

Naslov rada:

Značaj prenatalnih vježbi u trudnoći

Sažetak:

Uvod: Trudnoća je normalno fiziološko stanje zrele žene, žene u dobi reprodukcije, odnosno životnoj dobi potpune fizičke i psihičke zrelosti uma i tijela, njegovih sustava i organa. U trudnoći se preporučuje redovna tjelesna aktivnost (šetanje, plivanje), kao i vježbe pod nadzorom fizioterapeuta. Vježbe olakšavaju tegobe u trudnoći i poboljšavaju kondiciju trudnice, smanjuju bolove u leđima, popravljaju držanje i ravnotežu tijela te dovode do lakšeg porođaja i oporavka nakon njega. Trudnice uvježbavaju određene tipove disanja koji se primjenjuju tijekom porođaja, kao što je opuštanje između kontrakcija, a određenim vježbama jačaju pojedine skupine mišića koji su u trudnoći posebno opterećeni.

Cilj: Ispitati utjecaj prenatalnog vježbanja u trudnoći na učestalost carskog reza, na težinu i dužinu porođaja te ispitati učinkovitost prenatalnih vježbi na intenzitet porođajne boli kroz znanstveni pregled literature.

Materijal i metode: Rad je neeksperimentalno (kvalitativno) istraživanje, odnosno znanstveni pregled literature. Upotrijebljene su različite baze podataka, uključujući Medline, PubMed, Google znalac, Hrčak, Science Citation Index, EMBASE i Fizioterria, primjenom ključnih riječi „trudnoća”, „prenatalne vježbe”, „perinatologija”, „bol” i „fizioterapeut”.

Rezultati: Kroz znanstveni pregled literature, a na osnovi postavljenih ciljeva, prikazani su rezultati važnosti prenatalnih vježbi u trudnoći.

Zaključak: Dokazano je da su prenatalne vježbe u trudnoći povezane sa smanjenom učestalošću carskog reza u odnosu na prirodni porođaj te da tjelesno aktivne trudnice imaju lakši i kraći porod. Većina autora smatra da redovita tjelesna aktivnost tijekom trudnoće utječe na smanjenje intenziteta porođajne boli, dok manji broj autora smatra da tjelesna aktivnost trudnica u trudnoći ne mijenja ishod poroda te preporučuju dodatna istraživanja.

Ključne riječi: prenatalne vježbe, trudnoća

Autorice: ¹Darija Dobrić, ²Danijela Dobrić, ³Snježana Schuster, ¹Andrea Cvitković Roić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Poliklinika za dječje bolesti Helena, ²Specijalna bolnica Arithera, ³Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Uloga fizioterapije u liječenju retencije urina

Sažetak:

Uvod: Retencija urina definira se kao nepotpuno pražnjenje mjehura ili prestanak mokrenja, a može biti akutno ili kronično. Uzroci su smanjena kontraktilnost mjehura, opstrukcija izgona, disinergija *detrusor-sfinkter* ili kombinacija navedenih čimbenika. Retencija je najčešća u muškaraca, kod kojih bolesti prostate ili strikture uretre dovode do opstrukcije izgonskog trakta. U oba spola mogu biti u pitanju lijekovi (posebno antikolinergici), teška impakcija fecesa (koja povećava pritisak na trigonum mjehura) ili neurogeni mjehur uz dijabetes, multiplu sklerozu, Parkinsonovu bolest ili raniji kirurški zahvat u maloj zdjelici s posljedičnom denervacijom mjehura.

Razrada: U radu je prikazan slučaj muškarca od 35 godina s retencijom urina i polakisurijom koja traje unatrag nekoliko mjeseci. Pacijent dvadesetak godina boluje od multiple skleroze, a problemi s mokrenjem se počinju javljati u posljednja tri mjeseca uz ponavljajuće pozitivne nalaze urinokulture. U više je navrata liječen antibioticima zbog uroinfekcija. Zbog retencije postavlja mu se trajni kateter, no dolazi do iznimno jake boli suprapubično uz visoke volumene rezidualnog urina, zbog čega je dvaput hospitaliziran te je u drugom navratu maknut trajni kateter. Nakon provedene fizioterapijske procjene i uvida u dnevnik mokrenja uz obvezno mjerenje porcija rezidualnog urina, započinje se s neuromodulacijom tibijalno svaki dan u trajanju od 30 minuta prema individualnom protokolu. Pacijent i dalje mjeri volumen rezidualnog urina nakon kateterizacije te je nakon osam tjedana terapije napravljena evaluacija.

Zaključak: Nakon provedene terapije pacijent više nije imao rezidualnog urina ni uroinfekcija. Uloga fizioterapije u liječenju retencije urina nedvojbeno ima veliku ulogu, ali su potrebne daljnje studije na većem broju ispitanika kako bi se potvrdila učinkovitost navedene metode.

Ključne riječi: retencija urina, fizioterapija, neuromodulacija

Autori: ¹Ana Jambrešić, ¹Zoran Vrbanac, ¹Snježana Schuster

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

[Primjena fizioterapije u veterini](#)

Sažetak:

Primjena fizioterapije u veterini prikaz je uske povezanosti rehabilitacijskog liječenja pasa, koji su anatomski veoma srodni ljudima. Slijedom toga u mišićno-koštanom sustavu pasa javljaju se identična oboljenja i ozljede kao i kod ljudi pa se primjenjuje i uobičajeni terapijski pristup i metode rehabilitacije zasnovane na kliničkim dokazima kao rezultat stručnih i znanstvenih istraživanja. Najučestalije promjene javljaju se u mišićno-koštano-neurološkom području kod pasa, uglavnom protruzija intervertebralnog diska i upala žvačnog mišića. Uloga i djelovanje fizioterapeuta naglašeni su kroz praćenje istraživanja navedene problematike, analizom i usporedbom animalnih i humanih slučajeva uz provedbu fizioterapijskog procesa koji se sastoji od kvalitetne procjene pacijenta u svrhu uočavanja svih odstupanja od fiziološkog statusa te pravodobnog zapažanja prisutnosti boli i procjene njezine jakosti i učestalosti. Važno je uočiti nastala ograničenja u svakodnevnim aktivnostima pasa (kretanje, trčanje, igra) i ponašanje tijela u mirovanju. Od fizioterapijskih postupaka u intervenciji kod protruzije intervertebralnog diska primjenjuju se terapijske vježbe (proprioceptivni trening; podij za ravnotežu, Cavaletti tračnice), magnetoterapija i hidroterapija, uz ostale komplementarne intervencije poput akupunkture i elektroakupunkture. U provedbi fizioterapijskog procesa edukacija vlasnika pasa zauzima važno mjesto. Odgovornost je vlasnika osigurati da se njihovi psi ne uključe u aktivnosti koje mogu dovesti do teške ozljede s nemogućnošću kretanja. Kod upale žvačnih mišića od komplementarnih postupaka u zadnje se vrijeme primjenjuju akupunktura i elektroakupunktura. Fizioterapeut kao član zdravstvenog tima provodi edukaciju vlasnika o prirodi i prognozi bolesti pacijenta – pasa. Od velike je važnosti educirati vlasnike o načinu i važnosti kontinuiranog provođenja terapijskih vježbi kod kuće te potrebi prilagođavanja na svakodnevne aktivnosti.

Ključne riječi: fizioterapija, veterina, protruzija intervertebralnog diska, upala žvačnog mišića

Autorica: ¹Sladana Režić

Oblik sudjelovanja: USMENO

Ustanova: ¹KBC Zagreb

Naslov rada:

Kratice u sestrinskoj praksi

Sažetak:

Kratice u sestrinskoj praksi uobičajena su i učestala pojava. Smatra se da upotrebom kratica štedimo vrijeme i prostor. U stručnoj literaturi također je uobičajeno da se navode kratice za bolesti, pretrage, lijekove i postupke. Kratice koje smo naučili putem literature ili obrazovanja možemo smatrati standardiziranim kraticama, dok se u praksi upotrebljavaju i nestandardizirane kratice koje su povezane s određenim odjelima i obično se dogovorno na odjelu određuje što određena kratica znači. Primjer je standardizirane kratice CT, što označava kompjuteriziranu tomografiju, dok je primjer nestandardizirane kratice LP, što označava lumbalnu punkciju. U svijetu se upotrebljavaju baze kratica koje omogućuju kvalitetniju komunikaciju, primjerice ADAM, baza kratica koje se primjenjuju u biomedicini. Joint Commission u svojim izvještajima navodi da upotreba kratica može dovesti do medikacijske pogreške. Zbog toga je navedena komisija izradila priručnik „*Do not use*” list u kojem se navodi popis zabranjenih kratica. Svaka ustanova koja želi biti akreditirana mora implementirati navedenu listu u svakodnevnu praksu. Preporuka je izraditi nacionalne liste standardnih kratica koje se upotrebljavaju u praksi, dok pojedine ustanove mogu izraditi svoje liste nestandardnih kratica koje se upotrebljavaju i s kojima je upoznato osoblje. Također, naglasak je na dokumentaciji koju dobiva pacijent u kojoj se ne preporučuje primjena kratica.

Ključne riječi: kratice, akronimi, sestrinska praksa, *abbreviations*

Autorica: ¹Marija Škes

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar”

Naslov rada:

Brain gym – metode učenja s pomoću pokreta i vježbi za mozak kod osoba s intelektualnim teškoćama

Sažetak:

Uvod: Kao jednu od mogućih radnoterapijskih kreativnih aktivnosti u radu s osobama s intelektualnim teškoćama korisnici Dnevnog centra za rehabilitaciju i radne aktivnosti Ozana prikazuju upravo irski ples s elementima programa Brain Gym.

Cilj: Specifični su ciljevi programa kreativnog pokreta i glazbene radionice razvijanje motoričke spretnosti i kreativnog izražavanja, podizanje razine samopouzdanja i samopoštovanja osoba s intelektualnim teškoćama, kao i razvijanje socijalnih kompetencija.

Metode: U program kreativnog pokreta i glazbenu radionicu u Centru Ozana uključeno je 45 osoba s lakim i umjerenim intelektualnim teškoćama uz prisutne i druge smetnje u razvoju i ponašanju. Motorički rast i razvoj, kao i senzorička integracija važni su za učenje jer se kretanjem aktiviraju određena područja mozga koja su važna za učenje. Program Brain Gym® sastoji se od dvadesetak jednostavnih vježbi koje poboljšavaju vještine učenja. Osnovni je cilj gimnastike za mozak integriranje obje polutke. Učenje uz pokret učinkovita je metoda koja utječe na opće motoričke koordinacije, sposobnost orijentacije u prostoru, na koncentraciju, pamćenje, čitanje, pisanje, jezične i matematičke vještine, kao i na emocionalnu ravnotežu te smanjenje hiperaktivnosti i napetosti (Dennison 2007). Križno-lateralni pokreti – vježbe križnog hodanja, kvačenja i lijene osmice neki su od elemenata vježbi programa Brain Gym koje su integrirane u irski ples.

Rezultati: Organiziranjem prezentiranih sadržaja programa unaprjeđuju se socijalne kompetencije korisnika, potiče se tjelesna aktivnost i čimbenici očuvanja zdravlja, kao i participiranje u kulturnim sadržajima. Studenti radne terapije uključili su se u aktivnosti irskog plesa zajedno s korisnicima, kroz provedbu stručne prakse te kliničkih vježbi u okviru kolegija Radna terapija kod osoba s intelektualnim teškoćama.

Zaključak: Osobe s intelektualnim teškoćama trebaju trajnu ili povremenu podršku i pomoć. S jedne se strane nalaze njihove karakteristike i specifičnosti funkcioniranja, kao i ograničenja, dok se s druge strane nalaze prepreke koje im društvo postavlja. Navedene rehabilitacijsko-kreativne aktivnosti kroz sadržaje socijalnog karaktera razvijaju socijalizaciju i integraciju korisnika programa Centra Ozana te sudjelovanjem i nastupanjem u obilježavanju različitih događanja ujedno senzibiliziraju širu društvenu zajednicu za njihove potrebe i sposobnosti.

Ključne riječi: osobe s intelektualnim teškoćama, Brain Gym, radna terapija, irski ples

Autori: ¹Mateja Todorovski, ¹Alen Đuroković, ¹Antonio Bogović

Oblik sudjelovanja: POSTER

Ustanova: ¹Zdravstveno veleučilište Zagreb

Naslov rada:

Interdisciplinarni pristup Duchenneovoj progresivnoj mišićnoj distrofiji s naglaskom na fizioterapijske intervencije

Sažetak:

Uvod: Duchenneova je distrofija nasljedno neupalno oboljenje koje karakterizira postupno slabljenje mišića. Recesivna je bolest, vezana uz spolni kromosom X. Primjećuje se kod djece u prvoj godini života ili nekoliko godina kasnije. Oboljeli rijetko dožive više od 15 do 20 godina, a obično umiru zbog kardiorespiratornih komplikacija.

Cilj: Cilj je prikazati interdisciplinarni pristup tretmana bolesti koji sadrži fizioterapijsku intervenciju, zdravstvenu njegu te radnoterapijsku intervenciju. S obzirom na to da oboljeli žive kratko, iznimno je važno omogućiti im kvalitetnu integralnu neurorehabilitaciju i održavati što veću kvalitetu života.

Zaključak: Pristup je liječenju Duchenneove distrofije složen. Sastoji se od fizioterapijske intervencije, psihološke rehabilitacije, radnoterapijske intervencije, kirurškog zahvata i zdravstvene njege. Kod takvih bolesnika uočavamo hipertrofiju *tricepsa surae*, *quadricepsa femorisa*, *gluteusa maximusa* te *deltoideusa*. Razlog je tome nagomilavanje masnog i vezivnog tkiva u mišićima. Očituje se nesiguran hod, pojava zamora, otežano penjanje uz stube, spoticanje, a nerijetko i pad na ravnom. Prva je deformacija veći ili manji ekvinus stopala, najčešće obostran. Progresijom bolesti, zbog slabosti mišića ekstenzora i abduktora kuka razvija se fleksoaduktorna kontraktura, a zbog biomehaničkih odnosa fleksorna kontraktura koljena. Bolesnik je često sve ovisniji o invalidskim kolicima (nakon desete ili jedanaeste godine) ili o postelji. Za prevenciju je važno genetsko savjetovanje, a za postavljanje dijagnoze biopsija mišića te visina serumske kreatinofosfokinaze. U liječenju je prijeko potrebna primarna fizikalna terapija te primjena ortoza koju timski provode fizioterapeuti i radni terapeuti. U slučaju neuspjeha liječenja fizikalnim mjerama pristupa se operacijskom zahvatu na stopalu, najčešće na mekim tkivima. Riječ je o produljenju Ahilove tetive zbog skraćanja *tricepsa surae*. Nakon svake operacije, a nužno ih je učiniti što više u istom aktu, potrebno je rano skidanje imobilizacije. Započinje se pasivnim, pasivno-aktivnim te aktivnim vježbama čim prestane kirurška bol (nakon tri do četiri dana). Fizikalna se terapija ne smije preforsirati jer se mišići brzo zamaraju. Zadaće su medicinske sestre kod kirurškog liječenja sprječavanje nastanka infekcija primjenom postupaka njege. Medicinska sestra također ima važnu ulogu u edukaciji o daljnjem postupanju s progresijom bolesti te primjenom holističkog pristupa psihički potpomaže osobi kako bi prihvatila svoje stanje. Radni terapeut uključen je u proces rehabilitacije od prvog dana. Uloga je radne terapije osigurati i u najvećoj mogućoj mjeri olakšati aktivnosti svakodnevnog života. Kroz rad se primjenjuju radnoterapijske procjene i intervencije te holistički pristup pacijentu. Tim koji sudjeluje u rehabilitaciji mora biti složan, predan radu i usmjeren ka zajedničkom cilju koji je osposobljavanje funkcioniranja bolesnika u najvećoj mogućoj mjeri.

Ključne riječi: Duchenneova distrofija, interdisciplinarni pristup, rehabilitacija, fizioterapijska intervencija

SPONZORIRANI SIMPOZIJI

Autorice: Rozmari Tusić, Milana Topić

SPONZOR: MCS Grupa d.o.o.

Naslov rada:

Informatizacija palijativne skrbi na razini Primorsko-goranske županije

Sažetak:

Dom zdravlja Primorsko-goranske županije uz pomoć Županije i Grada Rijeke 2008. godine osnovao je dva mobilna palijativna tima. Treći je tim počeo s radom 2010. godine. Godine 2016. osnovana su još dva tima. Timovi rade na području Grada Rijeke i okolice, na području otoka Krka te Gorskog kotara. Jedan tim financiran je kao projekt HZZO-a, dok ostale financiraju Primorsko-goranska županija i jedinice lokalne samouprave.

Tim čine liječnik i prvostupnica sestrinstva. Dvije koordinatorice – prvostupnice sestrinstva koordiniraju rad. Sjedište je timova u Tizianovoj ulici 15 u Rijeci. Na istoj adresi smješten je i Hospicij „Marija Krucifiksa Kozulić”.

Tijekom rada uočen je nedostatak podataka potrebnih za rad s palijativnim pacijentima te je u suradnji s MCS Grupom pokrenut pilot-projekt informatizacije i umrežavanja svih pružatelja palijativne skrbi na području Primorsko-goranske županije. Projekt financiraju Primorsko-goranska županija, Dom zdravlja Primorsko-goranske županije i KBC Rijeka.

U pilot-projektu namjeravamo sačiniti Centralni sustav palijative (CISPAL), odnosno registar palijativnih pacijenta s njihovim osobnim podacima, dijagnozama, terapijom, sudionicima u skrbi te datumom smrti. Registar će imati popis zdravstvenih radnika koji su uključeni u skrb za palijativnog pacijenta i registar posudionica pomagala. Postojat će mogućnost međusobne komunikacije među provoditeljima palijativne skrbi koju će koordinirati koordinator za palijativnu skrb.

Ovim projektom bit će umreženi koordinator za palijativnu skrb, mobilni palijativni timovi, bolnički timovi koji su se brinuli za palijativnog pacijenta, liječnici opće/obiteljske medicine, patronažne sestre, medicinske sestre zdravstvene njege u kući, fizioterapeuti koji provode fizikalnu terapiju u kući, Hospicij, Stacionar Doma zdravlja Primorsko-goranske županije Mali Lošinj, Zavod za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije, socijalni radnici, posudionice pomagala, ostale ustanove za stacionarni smještaj palijativnih pacijenata na području Primorsko-goranske županije i mrtvozornici.

Cilj je informatizacije u što kraćem vremenu dobiti podatke o potrebi za palijativnom skrbi pacijenta, dijagnozi, terapiji, dosadašnjim provedenim postupcima, o tome tko je uključen u brigu o pacijentu, analizi učinaka i mogućim unaprjeđenjima skrbi te praćenju duljine palijativne skrbi od uključanja u skrb do smrti.

Ključne riječi: palijativna skrb, informatizacija

Autorica: Ana Marija Rusan

SPONZOR: Belupo d.d.

Naslov rada:

Sigurnost i samoliječenje pacijenta – što moramo znati o primjeni OTC proizvoda

Sažetak:

Čak 75 % pacijenata u Hrvatskoj htjelo bi manje odlaziti liječniku te brigu o vlastitom zdravlju uzeti u svoje ruke. Samoliječenje je dio skrbi o samome sebi u kojem pojedinac, na temelju simptoma koje ima, odabire lijek ili pripravak bez potrebe odlaska liječniku. Samoliječenje je važan dio zdravstvenih sustava u modernim i razvijenim zemljama. To znači i višu razinu znanja o zdravlju i bolesti pa je u takvom sustavu ponajprije važna edukacija pacijenata. S pomoću svima dostupnih OTC proizvoda mogu brzo i uglavnom jeftino riješiti manje zdravstvene tegobe kao što su glavobolja, prehlada, povišena temperatura, proljev i mučnina.

Sve povezano s prodajom i uporabom OTC proizvoda prati i uvažava svaka suvremena država, koja regulativom kontrolira kvalitetu i stavljanje OTC proizvoda u promet te tako, posredno, kontrolira i jasnoću informacija namijenjenih pacijentu. Budući da je ljudsko zdravlje vrlo osjetljivo područje, tako su i strogi zakoni koji reguliraju izdavanje dozvola za promet OTC proizvoda.

Opasnosti koje se mogu javiti prilikom samoliječenja:

- nepravodobni odlazak liječniku
- nerazumijevanje djelovanja lijeka
- premala doza
- prevelika doza
- neupućenost u to koliko se dugo smije primjenjivati pojedini bezreceptni lijek, a kad se pacijent ipak mora javiti liječniku
- nuspojave, kontraindikacije i interakcije.

Zbog svega navedenog prilikom uzimanja OTC proizvoda važno je imati na umu nekoliko osnovnih uputa:

- prije primjene obvezno je pročitati oznake na proizvodu i uputu za upotrebu
- preporučeno vrijeme uporabe ne smije se prekoračiti
- ne smiju se uzimati veće doze od preporučenih
- važno je pročitati sastav OTC preparata zbog mogućih reakcija preosjetljivosti
- pažljivo pročitati indikacije i nuspojave, kao i napomene
- obvezno informirati liječnika o svim upotrijebljenim OTC proizvodima, kako bi se spriječile moguće interakcije s drugim lijekovima koje je propisao liječnik
- ne upotrebljavati proizvod nakon isteka roka valjanosti.

U našoj se zemlji bez recepta mogu dobiti proizvodi koji se općenito ubrajaju u skupinu sintetskih lijekova, biljnih lijekova, dodataka prehrani i medicinskih proizvoda.

Sve kategorije proizvoda mogu se sa sigurnošću primjenjivati i bez liječničke preporuke, pod uvjetom da se strogo pridržavamo propisanih uputa o indikacijama, dozama i duljini uporabe, kao i o mogućim nuspojavama. Dobro je pri kupnji iskoristiti znanje i iskustvo ljekarnika, a o primjeni obavijestiti i obiteljskog liječnika prilikom sljedećeg susreta.

Samoliječenje donosi bolje zdravstvene rezultate, učinkovitije zdravstvo i produljenje životnog vijeka.

Autor: Alkaloid d.o.o.

SPONZOR: Alkaloid d.o.o.

Naslov rada:

PreMama duo – zdrava mama, zdrava beba

Sažetak:

PreMama Duo multikomponentni je dodatak prehrani koji sadrži vitamine, minerale i DHA omega-3 masne kiseline, namijenjen ženama koje planiraju trudnoću, trudnicama te majkama koje doje.

PreMama Duo posebno je balansiran prema preporukama EFSA-e za dodatke prehrani i smjericama NICE-a za prenatalnu skrb.

PreMama Duo pomaže pripremiti majčin organizam za trudnoću i zadovoljava povećane nutritivne potrebe za vitaminima i mineralima tijekom trudnoće, kao i u periodu laktacije.

PreMama Duo sadrži DHA omega-3 masne kiseline, esencijalne za pravilan razvoj mozga i očiju fetusa.

Autor: Alen Ružić

SPONZOR: NOVARTIS d.o.o.

Naslov rada:

Bolesnik sa zatajivanjem srca u svakodnevnoj kliničkoj praksi

Sažetak:

Zatajivanje srca kronična je progresivna bolest. Procjenjuje se da zahvaća 1 do 2 % svjetske populacije, odnosno 10 % osoba starijih od 70 godina, a broj je oboljelih u porastu. Zatajivanje srca najčešći je razlog hospitalizacija u osoba starijih od 65 godina. Unatoč znatnim pomacima u liječenju tijekom zadnjih desetljeća, smrtnost je i nadalje neprihvatljivo visoka: 50 % oboljelih umire unutar pet godina od postavljanja dijagnoze.

Razlikujemo tri tipa bolesti: zatajivanje srca s reduciranom ejectionskom frakcijom, s očuvanom ejectionskom frakcijom ili s ejectionskom frakcijom srednjeg raspona, a među najčešće uzročnike bolesti ubraja se koronarna bolest. Dijagnostika zatajivanja srca često je kompleksna, budući da najčešći simptomi bolesti (dispneja, edemi i kašalj) nisu visoko specifični i često su prisutni i u drugim bolestima. Mjerenje razine natrijuretskih peptida u krvi jednostavna je pretraga koja može pomoći u postavljanju ili isključivanju dijagnoze zatajivanja srca, a od 2016. dio je hrvatskog Postupnika za dijagnostiku zatajivanja srca.

Uspješni programi za liječenje bolesnika sa zatajivanjem srca podrazumijevaju multidisciplinarni pristup koji uključuje i medicinske sestre kao jedne od ključnih sudionika u skrbi.

Cilj je edukacijskog programa za medicinske sestre osigurati potrebno znanje o srčanom zatajivanju kako bi medicinske sestre mogle preuzeti aktivnu ulogu u skrbi o tim bolesnicima. Ispitivanja su pokazala da intervencija medicinske sestre može znatno smanjiti rizik hospitalizacije i smrtnost u bolesnika sa zatajivanjem srca. Fokus je sestričkog djelovanja omogućiti bolesnicima i osobama koje o njima skrbe informiranje i edukaciju o zatajivanju srca, savjetovanje o ponašanju i načinu života i potrebnim modifikacijama, početak liječenja i praćenje prilagodbe lijekova /doza te naučiti bolesnike kako da sami prate bolest i skrbe o sebi. Intervencije specijaliziranih medicinskih sestara mogle bi znatno smanjiti broj rehospitalizacija i poboljšati kvalitetu zdravstvene skrbi o bolesnicima s kroničnim zatajivanjem srca.

Autor: Danijela Dobrić

SPONZOR: Specijalna bolnica Arithera

Naslov rada:

Robotika u neurorehabilitaciji - koncept primjene robotike u specijalnoj bolnici arithera

Sažetak:

Robotska neurorehabilitacija je robotski i računalno potpomognuta rehabilitacija gornjih i donjih ekstremiteta s ciljem oporavka motoričkog deficita. Namijenjena je pacijentima sa neurološkim i ortopedskim oštećenjima i bolestima. Koristi robotske i senzorne uređaje koji pomažu, povećavaju i pojačavaju učinke terapije. Prikladna je za sve dobne skupine i u nekim fazama rehabilitacije.

Robotiku prihvaćamo kao dobar novi alat u dosadašnjem konvencionalnom rehabilitacijskom tretmanu kako neuroloških tako i ortopedskih pacijenata.

Većina renomiranih rehabilitacijskih ustanova diljem svijeta i Europe, uključila je robotiku u rehabilitacijske protokole već unatrag 20- ak godina.

Cilj je usmjerenom vježbom, uz povećanje intenziteta i broja ponavljanja postići bolji funkcionalni učinak i oporavak. Sve navedeno bolesnik postiže sudjelujući između ostalog u igricama na računalu, rješavajući razne scenarije, te kroz virtualnu stvarnost izvodi vježbe koje simuliraju aktivnosti svakodnevnog života. Kroz te aktivnosti su uključeni osjet vida, sluha, osjet dodira i propriocepcije, povratna sprega (biofeedback) koji dodatno povećavaju učinak u zoni dozvoljenog pokreta.

Proces primjene robotske neurorehabilitacije u SB Arithera započinje specijalističkim pregledom. Nakon uvida i analize medicinske dokumentacije slijedi izrada plana rehabilitacije. Poštuje se personalizirani, individualno prilagođen pristup.

Plan sadrži vrstu rehabilitacije, tijek, trajanje i intenzitet terapija, uključujući robotske uređaje koji će se koristiti u procesu rehabilitacije.

Rehabilitacija se provodi kontinuirano, najčešće svakodnevno, u skladu s postignutim ciljevima, mijenja se i prilagođava program.

Završnim pregledom utvrđujemo i analiziramo postignute rezultate.

Imperativ je terapijska vježba (Bobath, PNF, Vojta-koncept) po principu „jedan na jedan“ dakle jedan fizioterapeut na jednog pacijenta.

SB Arithera koristi svjetske proizvođače uređaja robotski potpomognute rehabilitacije sa vlastitim razvojnim centrima za rehabilitaciju gornjih ekstremiteta, te PERPEDES za rehabilitaciju donjih ekstremiteta i hoda.

Amadeo je najnapredniji robotski terapijski uređaj prikladan za sve faze rehabilitacije prstiju i šake kod odraslih i djece. Pablo je multifunkcionalan sustav uređaja sa sensorima koji pružaju raznoliku rehabilitaciju fine i grube motorike šake i ruku, ali i cijeloga tijela. Tymo je terapijska ploča koja se koristi za poboljšanje ravnoteže i kontrole držanja tijela. Diego je napredan robotski terapijski uređaj za rehabilitaciju ruke i ramena. Myro je interaktivna ploča namijenjena provođenju radne terapije i treninga aktivnosti svakodnevnog života (ASŽ)

INDIKACIJE u rehabilitaciji neuroloških pacijenata:

- stanje nakon ICV-a sa posljedičnom hemiplegijom, hemiparezom različitog stupnja
- stanja nakon TOM-a

- neurološki deficiti nakon preboljelog meningitisa i poliomijelitisa
- stanja nakon operativnih zahvata na mozgu ili leđnoj moždini
- stanja po ozljedi leđne moždine, kompresivno-degenerativne bolesti leđne moždine
- kronične upalne bolesti CNS-a (MS)
- BMN-(ALS)
- miopatije
- lezije perifernog živčanog sustava, pleksopatije i polineuropatije

Indikacije u rehabilitaciji ortopedskih pacijenata:

- stanje po ozljedi i operativnim zahvatima gornjih i donjih ekstremiteta
- kontrakture zglobova različite etiologije
- općenito stanja gdje je narušena biomehanika hoda

KONTRAINDIKACIJE za primjenu su:

Febrilna stanja, akutne zarazne bolesti, teški psihički poremećaji, patološka trudnoća, kardijalno kompromitirani bolesnici, komplicirani tijekom koronarne bolesti, poremećaji srčanog ritma, kardijalna dekompenzacija, teške jetrene i bubrežne lezije, maligne bolesti u fazi egzacerbacije, epilepsija, imobilizacija kod koje nije moguće provesti rehabilitacijsko liječenje.

Stoji činjenica da se većina robota ne može koristiti u prirodnom okolišu, dakle vježbanje je ograničeno na stacionarne uvjete, bolesnik vježba kroz igrice i rješava zadatke preko ekrana u virtualnoj stvarnosti. Svakako se postavlja pitanje koliko se od navedenog može prevesti u stvarni život. Mjerljiv rezultat i evaluacija napretka su svakako motivirajući, pružaju osjećaj zadovoljstva, te daju raznolikost procesu rehabilitacije.

Uloga različitih tipova i dizajna uređaja još uvijek nije u potpunosti jasna, također nije u potpunosti jasna niti učinkovita učestalost vježbanja, trajanje vježbe i koliko dugo traje postignuti učinak.

Daljnim razvojem tehnologije, očekuje se da će i ovi nedostaci biti otklonjeni ili barem umanjeni.

S druge pak strane stoji činjenica da robotika u kombinaciji s konvencionalnom fizioterapijom i drugim procedurama daje bolji funkcionalni ishod i osposobljava bolesnika za aktivnosti svakodnevnog života (ASŽ).

Zahvaljujemo se svima koji su na bilo koji način dali svoj doprinos u organizaciji konferencije, a posebno:

Zlatnom sponzoru

LOLA RIBAR d.d.

Srebrnim sponzorima

ALKALOID d.o.o.

BAUERFEIND d.o.o.

BELUPO d.d.

MCS Grupa d.o.o.

Brončanim sponzorima

CIPLA CROATIA d.o.o.

HIDRAULIKA PROMET d.o.o.

PHOENIX FARMACIJA d.o.o.

KEFO d.o.o.

POLIKLINIKA NEUROSPINE

Gradovima

GRAD ZAGREB

GRAD OPATIJA

te tvrtkama:

BIOELEKTRONIKA d.o.o., ELEKTRONIČAR d.o.o., INFOSCOPE d.o.o., LABENA d.o.o., MEDICAL INTERTRADE d.o.o., MIKADO DISTRIBUCIJA d.o.o., NOVARTIS HRVATSKA d.o.o., OTTOBOCK d.o.o., SPECIJALNA BOLNICA ARITHERA

Zdravlje i briga za Vas
u skladu s prirodom
i najvišim standardima

COMPANY WITH
QUALITY SYSTEM
CERTIFIED BY DNV-GL
* ISO 9001 *
* ISO 13485 *

PreMama^{duo}

Osigurava zadovoljavanje povećane potrebe za hranjivim tvarima

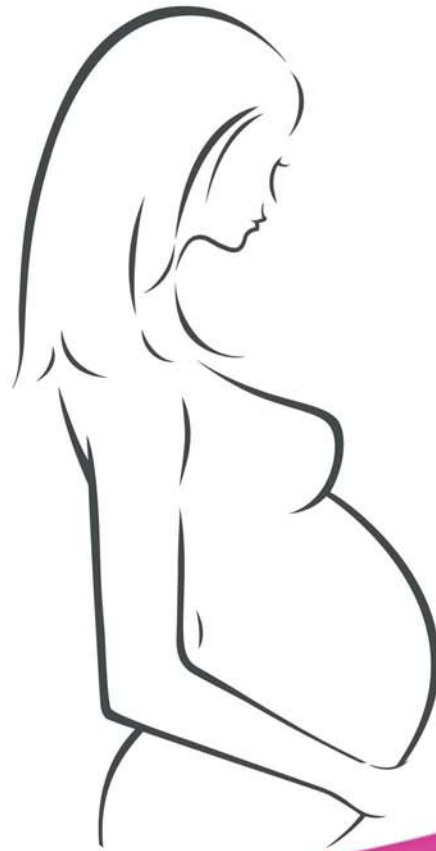
- za žene koje planiraju trudnoću
- trudnice
- dojilje

30 tableta i mekih kapsula

11 vitamina

10 minerala

sadrži

ALKALOID

Health above all

Čuvati od dohvata male djece. Preporučene dnevne doze ne smiju se prekoračiti. Dodatak prehrani nije nadomjestak ili zamjena uravnoteženoj prehrani. Važno je pridržavati se uravnotežene i raznovrsne prehrane i zdravog načina života!

LUPOCET

Uz vas kad je najpotrebniji...

PROTIV TEMPERATURE I BOLI

LUPOCET 500 mg tablete

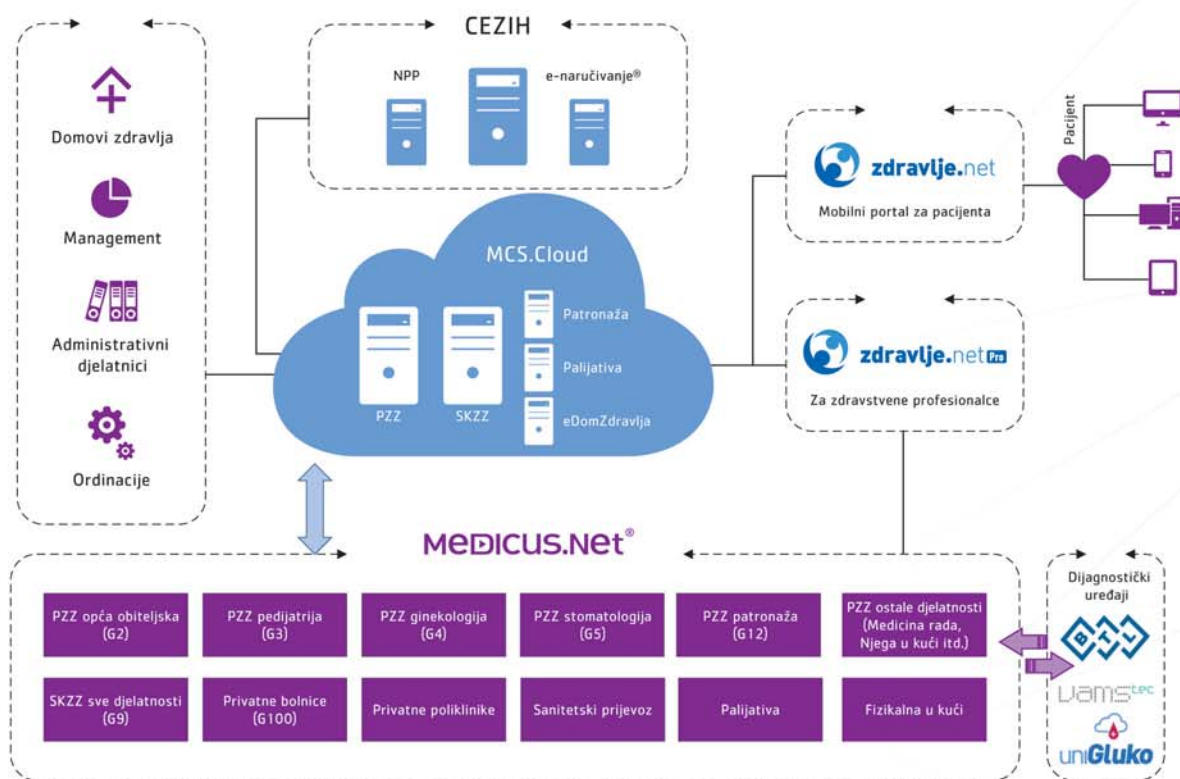
Sastav Jedna tableta sadrži 500 mg paracetamola. **Terapijske indikacije** LUPOCET TABLETE se primjenjuju za snižavanje povišene tjelesne temperature i ublažavanje blagih do umjerenih bolova. Lijek je namijenjen za kratkotrajnu primjenu u odraslih i djece u dobi od 6 godina i starije tjelesne mase iznad 21 kg. **Kontraindikacije** Preosjetljivost na djelatnu tvar ili neku od pomoćnih tvari. **Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi** Kako bi se izbjegao rizik predoziranja, potrebno je osigurati da lijekovi koji se istodobno uzimaju ne sadrže paracetamol. U sljedećim slučajevima paracetamol je potrebno primjenjivati uz poseban oprez (odnosno s produljenim razmakom između pojedinih doza ili u smanjenoj dozi) i pod liječničkim nadzorom: hepatocelularna insuficijencija, kronična zlorababa alkohola, teška bubrezna insuficijencija (klirens kreatinina <10 ml/min, Gilbertov sindrom (Meulengrachtova bolest), bolesti koje mogu biti praćene smanjenom razinom glutationa (eventualno prilagodavanje doze, npr. kod šećerne bolesti, HIV-a, Downovog sindroma, tumora). **Nuspojave** Nuspojave su rijetke. **Doziranje i način primjene** Paracetamol se dozira ovisno o životnoj dobi i tjelesnoj težini. Ako se primjenjuje u djece, doziranje se treba temeljiti na tjelesnoj težini djeteta. Približna dob u odnosu na tjelesnu masu navedena je samo kao smjernica. Pojedinačna doza iznosi 10 do 15 mg/kg tjelesne mase, a najveća ukupna dnevna doza 60 mg/kg tjelesne mase. Razmak između pojedinih doza ovisi o simptomima i najvećoj dnevnoj dozi te treba biti po mogućnosti 6 sati. Ako tegobe potraju dulje od 3 dana, potrebno je posavjetovati se s liječnikom. **Ime i adresa nositelja odobrenja** BELUPO lijekovi i kozmetika, d.d., Ulica Danica 5, 48000 Koprivnica, Hrvatska **Naziv i broj odobrenja za stavljanje lijeka u promet** LUPOCET 500 mg tablete: HR-H-269086853; 31.01.2017. **Način i mjesto izdavanja lijeka** Lijek se izdaje bez recepta, u ljekarni i specijaliziranim prodavaonicama za promet na malo lijekovima. **Datum revizije teksta** Siječanj, 2017.

SAMO ZA ZDRAVSTVENE RADNIKE. Lupocet sadrži paracetamol. Prije upotrebe pažljivo pročitajte uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika. Tiskano u Hrvatskoj 2018. (LUP-UGL-2018.02)

 BELUPO
www.lupocet.hr

Informacijski sustavi u zdravstvu

→ Za lakše poslovanje i uštedu vremena

MCS GRUPA danas
ima više od 4000
korisnika diljem
Republike Hrvatske.

MCS Grupa vodeći je proizvođač
informacijskih sustava u zdravstvu.

Svi sustavi su inovativni, Cloud bazirani
i fleksibilni u odnosu na zahtjeve
zdravstvenih ustanova (Ordinacije,
Domovi zdravlja, Poliklinike...)

MCS Grupa d.o.o.

Zagrebačka cesta 126, 10000 Zagreb

Tel. +385 (0)1 3040 200

Fax. +385 (0)1 3040 205

info@mcs.hr

www.mcs.hr

Pokret je život

Kao što svjetlost stvara život,
tradicija gradi povjerenje...

jer prava je **usluga** pružiti
ruku kada je najpotrebnije.

Tada **kvaliteta** postaje ono
što znamo, što nas prati svakim
pokretom.

Ortopedija
Rehabilitacija
Flebologija
Inkontinencija
Dijabetes
Pulmologija

Opremanje bolesničke sobe
Anatomski jastuci i madraci

Pomagala za hod
Pokrivala za rane

Anatomska i ortopedska obuća
Prirodna kozmetika

BAUERFEIND.HR

**ICE[®]
POWER**
www.icepower.com

Za brzo i učinkovito
ublažavanje bola

Fysioline Oy, Arvionkatu 2, Tampere
Made in Finland

Ice Power Cold Gel

- + brzo i učinkovito ublažava bol i upalu
- + dugotrajni učinak hlađenja
- + učinkovito ublažava napetost mišića te bol u vratu, ramenima i donjem dijelu leđa
- + siguran za primjenu – čak i za dulje vrijeme liječenja
- + klinički dokazan učinak*

*Efficacy of Cold Gel for Soft Tissue Injuries; A Prospective Randomized Double-Blinded Trial. Airaksinen et al. The American Journal of Sports Medicine, Vol. 31, No. 5

NEURO SPINE

Poliklinika za
neurokirurgiju

NEUROKIRURGIJA

Neurologija

UZV radiologija

Ortopedija

Anesteziologija
i liječenje boli

Fizikalna medicina
i rehabilitacija

ADRESA:

Zaharova 3,
10000 Zagreb

TELEFON:

+ 385 1 70 77 773

E-MAIL:

info@poliklinika-neurospine.hr

WEB:

www.poliklinika-neurospine.hr

NEUROKIRURGIJA

NEUROKIRURGIJA

► Prof. dr. sc.
Krešimir Rotim

► Doc. dr. sc.
Tomislav Sajko

MINIMALNO INVAZIVNA KIRURGIJA KRALJEŠNICE:

- Epiduralne steroidne injekcije (ESI)
- Perkutana lumbalna dekompresija diska (PLDD)
- Lumbalna mikrodiskektomija MetrX
- Selektivna endoskopska diskektomija (SED)

Neurologija

Elektromioneurografija (EMNG), elektroneurografija (ENG),
somatosenzorički evocirani potencijali (SSEP)

UZV radiologija

Color Doppler karotida i vertebrobazilarnog sustava,
UZV osteomuskularnog sustava

Ortopedija

UZV lokomotornog sustava, aplikacija intraartikularnih injekcija

Anesteziologija i liječenje boli

Farmakoterapija, nefarmakološko liječenje,
blokada triger točki, regionalne tehnike suzbijanja bolova

Fizikalna medicina i rehabilitacija

Dinamična neuromuskularna stabilizacija (DNS),
miofascijalna relaksacija (MFR), neurodinamika živaca (NDS)

NEURO
SPINE | Poliklinika za
neurokirurgiju

TELEFON: + 385 1 70 77 773

E-MAIL: info@poliklinika-neurospine.hr

KEFO[®]

SINCE 1949

infoscope

Hospital Information System

Enterprise Content Management

General Data Protection Regulation

IT Consulting

Custom Application Development

 www.infoscope.hr

 info@infoscope.hr

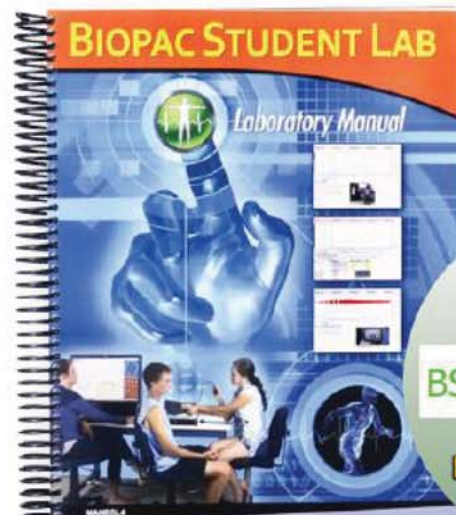
Infoscope, this is IT.

ELEKTRONIČAR d.o.o.

Servis i prodaja medicinskih uređaja i potrošnog materijala

OVLAŠTENI ZASTUPNIK ZA:

Također u ponudi:

Aspiratori • Audiometri • Centrifuge • CTG uređaji • Defibrilatori • EKG uređaji • Fizikalna terapija i rehabilitacija • Holteri • Infuzijske pumpe
Monitori vitalnih funkcija • Pulsni oksimetri • Sterilizatori • Ultrazvuci • Video kolposkop

Karlovačka cesta 26A, 10020 Zagreb • Tel: 01/6545-815 • Fax: 01/6545-808 • email: info@elektronicar.hr • web: www.elektronicar.hr

ARITHERA
SPECIJALNA BOLNICA

ROBOTSKA NEUROREHABILITACIJA

Robotikom do pokreta

- napredna, personalizirana rehabilitacija
- za neurološke i ortopedske pacijente
- za gornje i donje ekstremitete
- za sve dobne skupine
- u svim fazama rehabilitacije

**Robotska neurorehabilitacija
unapređuje i vraća pokret i hod!**

medical intertrade

BIOELEKTRONIKA

University of Applied Health Sciences
Croatian Nursing Council

CROATIAN NURSING JOURNAL

Nurses' Opinion on Reporting of Adverse Events during the Process of Nursing Care

Assessment of Educational Needs of Nursing Students for Improving Patient Safety

Knowledge and Behaviour of Female Students in Relation to Cervical Cancer Prevention

Attitudes and Opinions of Community Health Nurses on Nursing Discharge Summaries and Cooperation with Hospital Nurses

Nursing Students Opinion on Knowledge Need for Nursing Practice and Self Assessment of Adopted Competencies at the End of an Undergraduate Study Programme

The Harmonization of Braden Scale Assessments with Planned Interventions in Pressure Ulcer Prevention

Incidence of Complications in Patients Treated with Plaster Splints in Emergency Departments in Four Hospitals

Use of the Objective Structured Clinical Examination in Undergraduate Nursing Education

Effectiveness of Biofeedback Therapy as Conservative Choice for Management of Female Stress Urinary Incontinence

CROATIAN
NURSING
JOURNAL

VOLUME: 1
NUMBER: 1
DECEMBER 2017
DOI: 10.24141/2/1/1
ISSN: 2584-5659

www.cnj.hr

Journal of Applied
Health Sciences

Časopis za primijenjene
zdravstvene znanosti

VOLUME: 1
NUMBER: 2
DECEMBER 2017
DOI: 10.24141/1/2/2
ISSN: 1849-8361

